

Vuosikertomus 2001

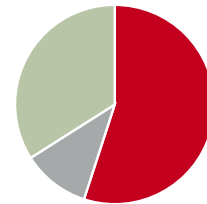
Sisältö

Vuosi 2001 lyhyesti	1
Toimitusjohtajan katsaus	4
Toimintaympäristö	6
Liiketoimintakatsaukset	12
Suomen matkaviestintä	14
Kansainvälinen matkaviestintä	17
Palveluliiketoiminnot	19
Sonera Telecom	22
Tilinpäätös	26
Hallituksen toimintakertomus	28
Tuloslaskelma	38
Kassavirtalaskelma	39
Tase	40
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	42
Emoyhtiön tilinpäätös	64
Rahoitus ja rahoitusriskit	69
Taloudellinen kehitys	71
Tuloskehitys neljännesvuosittain	72
Tunnuslukujen laskentaperusteet	73
Osakkeet ja osakkeenomistajat	74
Tilintarkastuskertomus	78
U.S. GAAP	79
Hallinto ja valvontajärjestelmät	80
Tietoja sijoittajille	84

Vuosi 2001 lyhyesti

- › Kasvu jatkui nopeasti heikentyneissä markkinaolosuhteissa.
- › Kotimaan liiketoiminnan kannattavuus parani.
- › Liiketoiminnan kassavirta vahvistui toisella vuosipuoliskolla.
- › Vertailukelpoista tulosta pienensivät tappiollinen osakkuusyhtiötulos ja kasvaneet rahoituskulut. Vuoden kaksi viimeistä neljänestä olivat voitollisia.
- › Nettovelka laski merkittävästi.
- › Sonera toteutti menestyksekkään uusmerkinnän ja käynnisti uuden strategiansa mukaisen toiminnan tehostamisohjelman.
- › Hallitus esittää, että vuodelta 2001 ei jaeta osinkoa.

LIIVEVAIHDON JAKAUTUMINEN 2001

- Suomen matkaviestintä, 55 %
- Palveluliiketoiminnat ja muu toiminta, 11 %
- Sonera Telecom, 34 %

KONSERNIN AVAINLUVUT

M€	2001	2000	Muutos, %
Liikevaihto	2 187	2 057	6
Vertailukelpoinen käyttökate	562	501	12
Vertailukelpoinen liikevoitto	230	202	14
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista	-202	121	-267
Vertailukelpoinen tulos ennen satunnaiseriä ja veroja	-4	314	-101
Korollinen nettovelka (Deutsche Telekom osakkeet vähennetty)	2 764	5 641	-51
Omavaraisuusaste (%)	52	33	
Nettotulos/osake (euroa)	0,44	1,68	-74
Henkilöstö keskimäärin	10 482	10 305	2

Vertailukelpoiset tulosluvut eivät sisällä myyntivoittoja ja -tappioita, arvonalennuksia sekä muita kertaluonteisia eriä.

Liiketoiminta lyhyesti

SUOMEN MATKAVIESTINTÄ

Soneran matkaviestinliittymien määrä nousi lähes 2,5 miljoonaan ja yhtiön markkinaosuus GSM-liittymistä oli vuoden lopussa yli 60 %. Markkinajohtajana Sonera lanseerasi matkapuhelimen käyttöä monipuolistavia uusia palveluita ja laajensi GPRS-verkkonsa koko maan kattavaksi.

KANSAINVÄLINEN MATKAVIESTINTÄ

Soneran GSM-osakkuusyhtiöillä oli vuoden lopussa yhteensä 15,5 miljoonaa asiakasta. Sonera oli perustamassa Venäjälle ensimmäistä maanlaajuista matkaviestinoperaattoria. UMTS-hankkeet ovat vielä alkuvaiheessa.

PALVELULIIKETOIMINNAT

Sonera SmartTrust erikoistui langattomien ja internet-palvelujen hallinnassa ja turvaamisessa käytettäviin palvelualustoihin. Ohjelmistoyhtiön kansainvälinen asiakaskunta muodostuu noin 75 matkaviestinoperaattorista sekä rahoituslaitoksista ja varmennekeskuksista.

Sonera Zed tarjoaa Suomessa ja tarkentamallaan kansainvälisillä markkinoilla innovatiivisia matkaviestinpalveluja. Zed tuo tiedon ja viihteen käyttäjän lähelle ajasta ja paikasta riippumatta.

Sonera Plaza on Suomen johtava verkkopalvelu, jonka käyttö kasvoi yli 1,5 miljoonaan eri kävijään kuukaudessa. Soneran internet-liittymien määrä oli vuoden lopussa noin 244 000.

Sonera Juxto tarjoaa liikkuvuuden mahdollistavia tiedonvälitys-, tietotekniikka- ja sovelluspalveluja yrityksille Suomessa ja Ruotsissa. Yhtiö keskittyi erityisesti liiketoimintaprosesseissa käytettäviin sovelluksiin.

Sonera Info Communications on numeropalveluiden, puhelinluetteloiden sekä sähköisten hakemistojen markkinajohtaja Suomessa. Sonera teki aiesopimuksen yhtiön myymisestä.

SONERA TELECOM

Soneralla on Itä- ja Pohjois-Suomessa yli 500 000 kiinteän verkon kuluttaja-asiakasta. Paikallispuheluiden lisäksi yhtiö on maan johtavia kauko- ja ulkomaanpuheluiden tarjoajia. Valtakunnalliseksi laajennetun ADSL-laajakaistapalvelun kysyntä alkoi kasvaa voimakkaasti vuonna 2001.

Yhteisö- ja yritysasiakkaille Sonera tarjoaa televiestinnän ja tietotekniikan yhdistäviä kokonaisratkaisuja. Yhtiö myös operoi Suomen laajinta runkoverkkoa ja tarjoaa merkittäviä kansainvälisiä valokaapeliyhteyksiä.

Soneran kiinteän verkon osakkuusyhtiöillä Suomessa ja Baltiassa on 2,6 miljoonaa asiakasta.

Sonera on matkaviestinnän ja monipuolisten televiestintäpalvelujen osaaja. Soneran tavoitteena on kasvaa ja kehittyä Suomessa ja valikoiduilla kansainvälisillä markkina-alueilla toimivana viestintäoperaattorina sekä asiointi- ja sisältöpalvelujen tarjoajana. Yhtiö tarjoaa myös edistyksellisiä dataviestinnän ratkaisuja yrityksille sekä kiinteän verkon puhelupalveluja Suomessa ja lähialueilla.

SONERAN STRATEGISET TAVOITTEET

- › Jatkuva kasvu
- › Huomattavasti parantuva kannattavuus ja kassavirtatuotto
- › Uudelleen muokattu tase
- › Innovoinnin ja kasvumahdollisuuksien säilyttäminen
- › Asiakaskeskeisyys: yksi Sonera

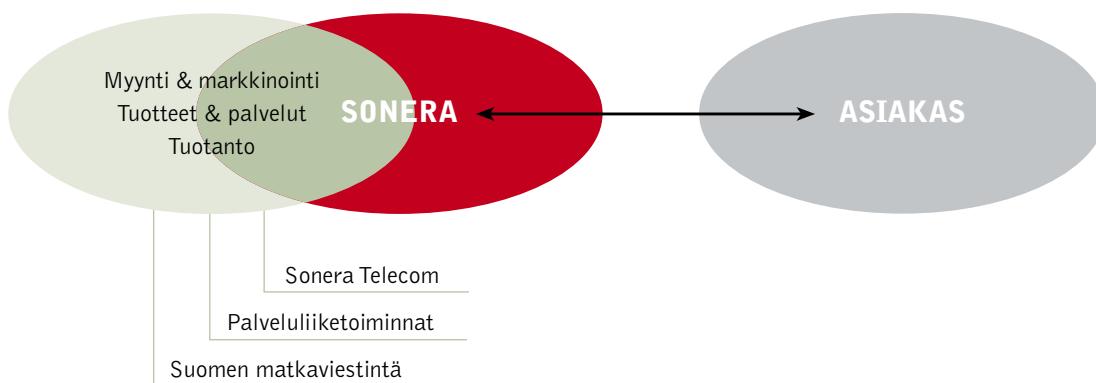
ASIAKASKESKEISYYDEN VAHVISTAMINEN

Sonera käynnisti syksyllä 2001 strategisen kehityshankkeen, jolla tehostetaan organisaation toimintaa lyhyellä ja pitkällä aikavälillä. Vuoden 2002 aikana Sonerassa otetaan käyttöön kolme päätoimintoa: myynti ja markkinointi, tuotteet ja palvelut sekä tuotanto.

Myynti ja markkinointi vastaa kotimaan liiketoiminnan asiakassuhteista ja asiakkaan kokonaiskannattavuudesta. Tavoitteena on kasvattaa asiakastytyvyyttä ja liikevaihtoa. Tuote- ja palvelukerros vastaa kilpailukykyisestä tuote- ja palvelutarjonnasta eri asiakasryhmille sekä tuotteiden kehittämisestä. Tuotanto vastaa matkaviestintä-, runko- ja lähiverkoista sekä verkkopalvelujen käytettävyydestä asiakastarpeisiin.

Toimintatavan muutoksella Sonera saa voimavaransa ja osaamisensa laajempaan ja tehokkaampaan käyttöön. Yhtenäisen palvelun tavoitteena on helpottaa asiakkaan asiointia. Samalla Soneralle avautuu mahdollisuus kehittää liiketoimintaansa aiempaa selvemmin asiakastarpeiden mukaan.

YHDENTYVÄ KONSERNIMALLI

Kasvamme asiakkaiden mukana

Hyvä osakkeenomistajamme,

Vuosi 2001 toi merkittäviä haasteita Soneralle ja koko televiestintätoimialalle. Markkinakasvun taittuminen ja matkaviestinnän teknologiaviive leimasivat alan kehitystä. Sonera, kuten muutkin UMTS-toimilupiin sijoittaneet yhtiöt, paneutuivat velanhoitoon ja kannattavuuden parantamiseen.

Aloittaessani syksyllä toimitusjohtajana päätimme Soneran johdossa reagoida nopeasti muuttuneisiin markkinaolosuhteisiin. Ryhdyimme sopeuttamaan erityisesti palveluliiketoimintojamme ja rajasimme tulevat maksimisijoituksemme eurooppalai-

siin UMTS-hankkeisiin. Samalla käynnistimme Soneran osakkeiden uusmerkinnän. Osakkeenomistajiemme täysimääräisesti merkitsemä miljardin euron suuruinen osakeanti poisti Soneran välittömän taseongelman ja turvasi omistaja-arvon kehittämisen.

Lokakuussa omaksumamme strategian määrätietoinen toteuttaminen parantaa merkittävästi Soneran kannattavuutta ja vähentää velkaantuneisuutta. Ensimmäiset tulokset ovat nähtävillä jo vuoden 2001 tilinpäätöksessä, jonka esittelemme tässä vuosikertomuksessa. Kotimaan liiketoiminnan kannattavuus parani edellisvuode-

sta ja nettovelkamme puolittui kertomusvuoden aikana.

Keskitymme kannattavaan kasvuun

Pääliiketoimintamme Suomen matkaviestintä jatkoi kasvuaan ja paransi entisestään kannattavuuttaan. Lyhyellä tähtämellä markkinaajohtajan kasvua hidastaa korkea liittymätiheys ja kiristynyt kilpailu. Näemme kuitenkin liittymien puhelukäytön yhä kasvavan ja toisaalta GPRS-verkon ja uusien palveluiden monipuolistavan matkaviestimen käyttöä. Erityistä huolta aiomme pitää liiketoiminnan hyvästä kannattavuudesta.

[Handwritten signature]

Kiinteän verkon Telecom-liiketoimintamme on astunut haastajana kilpailijoiden perinteisille markkina-alueille Suomen kaupunkeihin. Uusia markkinoita haemme yritysten kehittyviin tarpeisiin räätälöityvistä, tele- ja tietotekniikan yhdistävistä kokonaisratkaisuksista ja laajakaistapalveluista. Kertomusvuonna laajensimme kuluttajille tarjottavan ADSL-palvelumme valtakunnalliseksi ja palvelun kysyntä ylitti odotuksemme. Kassavirran parantaminen edelleen erityisesti investointitehokkuuden kautta kuuluu liiketoiminta-alueen keskeisiin tavoitteisiin.

Palveluliiketoimintojen kasvua hidasti markkinoiden alavire. Liikevaihdon kehittyessä odotuksia hitaammin aloimme vähentää panostuksiamme uusiin palveluihin. Sonera Smart-Trustin liiketoiminnan kannattavuus parantui huomattavasti ja Sonera Zed karsi markkina-alueitaan ja alkoi leikata kulujaan merkittävästi. Voimakas sopeuttaminen vallitseviin markkinaolosuhteisiin jatkuu ja uskomme palveluliiketoimintojen olevan käyttökatteltaan voitollisia vuonna 2003.

Sijoitusomaisuutta vaalimme harkiten

Syksyllä 2001 linjasimme omistuksemme ulkomaisissa televiestintäoperaattoreissa sijoitusomaisuudeksi. Samalla rajasimme tiukasti rahoituksemme UMTS-hankkeisiin: Saksaan emme tee lainkaan lisäsijoituksia ja Espanjassa ja Italiassa pitäydymme sopimusvelvoitteissamme sijoittaa yhteensä 500 miljoonaa euroa seuraavan kymmenen vuoden aikana. Saksassa Quam on käynnistänyt palvelunsa, Xfera ja Ipse tulevat markkinoille Espanjassa ja Italiassa kun matkaviestintän kolmannen sukupolven liiketoimintamalli on toteutettavissa.

Turkin johtavan GSM-operaattorin Turkcellin toimintaa vaikeuttivat

kansantalouden ongelmat, mutta yhtiö onnistui kasvattamaan asiakasmääränsä yli 12 miljoonaan. Matkaviestintän ja kiinteän verkon osakkuusyhtiömme Baltiassa säilyttivät hyvän kannattavuutensa. Sonera toimi aloitteentekijänä Venäjän ensimmäisen valtakunnanlaajuisen GSM-operaattorin perustamisessa. Odotamme voimakasta kasvua MegaFon-osakkuusyhtiöltämme, jonka asiakasmäärä ylitti kuluvan vuoden alussa jo miljoonan rajan.

Yhdysvaltalaisiin GSM-operaattoreihin tekemämme sijoitukset tuottivat jo kertomusvuonna merkittävän voiton myydessämme vastineeksi saamiamme Deutsche Telekom osakkeita epävakailta markkinoilla harkitusti. Kuluvana vuonna saatoimme loppuun unkarilaisen Pannon GSM-osakkuutemme myynnin. Aiomme jatkaa edelleen harkittuja, ydinliiketoimintaamme kuulumattomien omaisuuserien myyntejä.

Haluamme syventää asiakkuuksia

Merkittävänä osana strategiaamme olemme ottamassa käyttöön uuden asiakaslähtöisen toimintatavan. Yhtiö- ja yksikkökohtainen konsernirakenne on tähän saakka palvellut asiakasta ja liiketoimintaamme tyydyttävästi, mutta teknologiamurros tuo olennaisen muutoksen myös palveluiden tarjontaan. Asiakkaat ostavat nimenomaan palveluita, eivät teknologiaa.

Asiakasrajapinnan yhtenäistäminen luo Soneralle kasvumahdollisuuksia. Yritysegmentissä tavoitteenamme on asiakkaan liiketoiminnan tarpeiden syvälinen ymmärtäminen, joka on omiaan synnyttämään uutta kysyntää. Kuluttajasegmentissä asiakkaan kokonaistilanteen hallinta auttaa hyödyntämään markkinapotentiaalia yhä paremmin esimerkiksi ristiin myynnin avulla. Jatkossa voimme tarjota palveluitamme laajemmin asiakkaille, jotka ovat aiemmin asioineet vain tietyn

yksikön kanssa. Uusi toimintamalli lisää tehokkuutta ja mahdollistaa uusien markkinoiden hakemisen ICT-alueelta. Palvelemalla asiakasta entistä paremmin ja kokonaisvaltaisemmin terävöitämme myös Soneran kilpailuasemaa.

Haluan kiittää lämpimästi kaikkia osakkeenomistajiamme osoittamastanne luottamuksesta merkittävien muutosten ja haasteiden aikana. Kiitän myös asiakkaitamme, yhteistyökumppaneitamme ja henkilöstöämme kuluneesta vuodesta. Muutokset ja haasteet ovat entisestään karaisseet meitä tarttumaan uusiin mahdollisuuksiin.

HARRI KOPONEN

Matkaviestinnän murros otti aikalisän

Soneran markkinaolosuhteet muuttuivat radikaalisti vuoden aikana. Yhtiö sopeutui tilanteeseen omaksumalla tiukan taloudenpidon strategian. Tulevaisuuden kasvumahdollisuuksia Sonera luo kohdennetuilla tutkimus- ja kehityshankkeillaan sekä kehittämällä osaamistaan.

Markkinaympäristö heikentyi nopeasti

Kasvava epävakaisuus leimasi koko televiestintä- ja tietotekniikka-alaa vuonna 2001. UMTS-toimilupahuuto-kaupat velkaannuttivat raskaasti monia matkaviestinoperaattoreita Euroopassa. Puute GPRS-päätelaitteista viivästytti uusien palveluiden tuloa markkinoille. Myös UMTS-palvelulanseeraukset ovat siirtymässä teknologiviiveen vuoksi aiemmin arvioidusta.

Markkinaympäristöä heikensivät edelleen Euroopan unionin ja Yhdysvaltain kansantalouksien alavire sekä rahoitusmarkkinoiden huomattava kiristyminen New Yorkiin 11.9. kohdistuneen terrori-iskun jälkeen. Erityisesti matkaviestinoperaattoreiden markkina-arvot ja samalla yhtiöiden omaisuuserien arvot alenivat voimakkaasti.

Televiestintäpalvelujen kysynnän kasvun hidastuminen sekä kuluttajattä yritysmarkkinoilla on vaikeuttanut laitevalmistajien, operaattoreiden ja palvelutarjoajien mahdollisuuksia kasvattaa liikevaihtoaan. Valtaosa toimialan yrityksistä on kohdannut suuria haasteita ylläpitää kannattavuuttaan. Maailmantalouden heikentyneet näkymät ja lisääntynyt maailmanpoliittinen epävakaisuus ovat olennaisesti hankaloittaneet myös markkinoiden ja liiketoiminnan kehityksen ennustettavuutta.

Sonera sopeutti strategiansa muutoksiin

Toimintaympäristön muutokset koskivat leimallisesti myös Soneraa. Syksyn 2001 aikana yhtiö valmisteli ja alkoi toteuttaa uutta lähitulevaisuuden strategiaansa, joka tähtää voimakkaaseen kannattavuuden parantamiseen ja velkaantuneisuuden vähentämiseen seuraavin toimenpitein.

Sonera on rajannut kaikki investointinsa Saksan, Espanjan ja Italian UMTS-hankkeisiin sopimuksellisiin

velvoitteisiin. Kannattavuutta Sonera parantaa erityisesti sopeuttamalla palveluliiketoimintonsa vallitseviin markkinaolosuhteisiin. Tämä merkitsee tytäryhtiöihin tehtävien kustannuspanostuksien voimakasta leikkaamista, mutta samalla varmistetaan keskeisten innovointivahvuuksien säilyminen konsernissa.

Edelleen Sonera aikoo ylläpitää vahvan kannattavuuden kotimaan ydinliiketoiminnoissaan. Yhtiön matkaviestinliiketoiminta on yksi Euroopan kannattavimmista. Telecom-toimintojensa kassavirtaa ja kannattavuutta Sonera pyrkii entisestään parantamaan. Lisäksi Sonera on omaksunut kustannusten tiukan hallinnan kautta konsernin. Yhtiö myös jatkaa harkittuja, ydinliiketoimintaansa kuulumattomien omaisuuserien myyntejä.

Erityisenä strategisena kehityshankkeena Sonera on parantamassa asiakaskeskeisyyttään, mikä samalla tehostaa organisaation toimintaa. Päällekkäisyyksiä poistetaan luomalla yhtenäinen asiakasrajapinta yli yksikörajojen. Ensi askeleet tähän suuntaan on jo otettu suuryritysasiakassegmentissä. Sonera aikoo säilyttää vahvan brandinsa Suomessa, mutta ulkomailla painopiste siirtyy kuluttajabrandin rakentamisesta yrityksille tarjottaviin palveluihin ja ratkaisuihin.

Vaikka Sonera pitää ensiarvoisen tärkeänä sopeutua merkittäviin markkinamuutoksiin, yhtiön omaksumat pitkän aikavälin strategiset lähtökohdat eivät ole muuttuneet. Yhtiö uskoo, että langaton internet tekee edelleen tuloaan ja markkinoiden kehitys ja sääntely synnyttävät uusia arvoketjuja. Nämä mahdollistavat palveluiden kehittämisen ja myymisen omistamatta itse verkkoinfrastruktuuria. Sonera valmistautuu huolella uuteen kasvuun ja aikoo olla valmiina, kun televiestintämarkkinoiden kehitys jälleen nopeutuu nykyvaiheesta.

Asiakasnäkökulma esiin teknologiasta

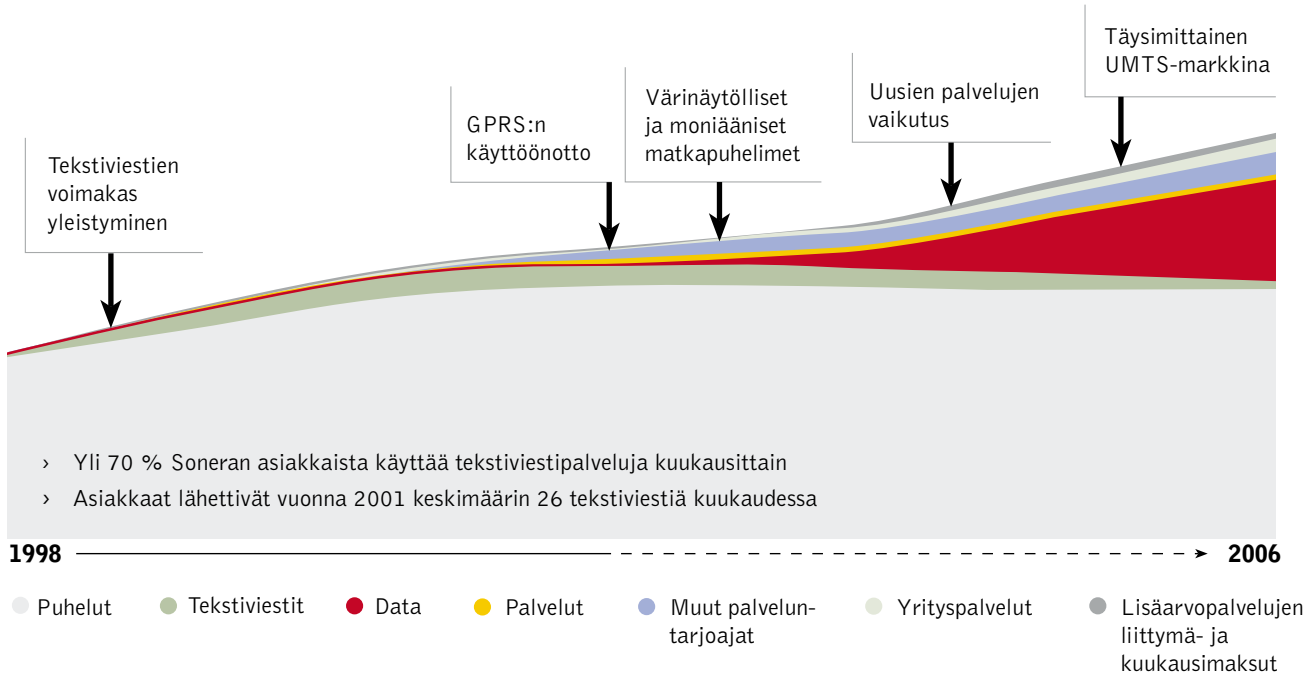
Sonera on jo pitkään pitänyt tutkimusta ja tuotekehitystä strategisesti tärkeänä. Palveluoperaattoriliiketoiminnan kehittämisessä asiakaslähtöisyyden yhdistäminen teknologiaosaamiseen synnyttää kilpailuetua. Sonera pyrkii jalostamaan yhä monimutkaisuvasta verkko- ja tietotekniikasta asiakkaille helppokäyttöisiä ja houkuttelevia palveluja.

Soneran tutkimus- ja tuotekehitystoiminnoissa työskentelee yli 1 000 insinööriä, tutkijaa ja muuta asiantuntijaa. Yhtiö harjoittaa tutkimus- ja tuotekehitystoimintaa sekä itsenäisesti että yhdessä laitevalmistajien, tutki-

SONERAN LÄHIAJAN TOIMENPIDEOHJELMA:

- › UMTS-investointien rajaaminen
- › Palveluliiketoimintojen voimakas sopeuttaminen innovointivahvuudet säilyttäen
- › Kustannustehokas siirtyminen matkaviestinnän uuteen sukupolveen korkealaatuista mobiiliosaamista hyödyntäen
- › Kassavirtatuoton parantaminen
- › Harkittujen omaisuusmyyntien jatkaminen
- › Asiakasratkaisujen jatkuva kehittäminen

SONERAN MATKAVIESTINLIITTYMÄN TUOTON KEHITYS SUOMESSA

Sonera arvioi dataliikenteen ja uusien palveluiden kasvattavan keskimääräistä liittymäkohtaista tuottoa lähivuosina.

muslaitosten, muiden operaattoreiden ja kumppaneiden kanssa. Yliopistojen ja venture capital -rahoituksen avulla Sonera pyrkii tunnistamaan ja testaamaan kehittyvän digitaalisen talouden mahdollisuuksia. Soneralla oli vuoden 2001 lopussa noin 170 vireillä olevaa patenttihakemusta, 42 myönnettyä patenttia, 4 europatenttia sekä 7 yhdysvaltalaisista patenttia. Kasvava kansainvälinen patenttisalkku vahvistaa Soneran asemaa edelläkävijänä, suojaa Soneran innovaatiot kotimaan kilpailutilanteessa ja mahdollistaa patenttien hyödyntämisen kansainvälisesti.

Soneran tutkimus- ja tuotekehitystoiminnassa on keskitytty viime vuosina matkaviestintään ja uusiin palveluihin. Tavoitteena on luoda langattomia internet-sovelluksia ja infrastruktuuria ympäristöön, jossa erilaiset kytkentä-tekniikat (WLAN, Bluetooth, GPRS, UMTS, DVB) mahdollistavat

sisältöpalvelut, ja loppukäyttäjät ovat riippumattomia päätelaitteesta.

Uusia liiketoimintamahdollisuuksia on pyritty luomaan sellaisten kumppaneiden kanssa, jotka jakavat Soneran näkemyksen palveluverkon tärkeydestä ja avoimesta rajapinnasta. Toimimalla aktiivisesti useissa kansainvälisissä standardisointijärjestöissä Sonera haluaa varmistaa asiakkailleen avoimet standardiratkaisut, jotka ovat myös kustannustehokkaampia kuin suljetut ratkaisut.

Soneralle syntyy mahdollistajan rooli sähköisen viestinnän arvoketjuissa, kun yhtiö tarjoaa luotettavan alustan verkkopalveluille. Kotimarkkinoiden edelläkävijäys ja suomalaisen tietoliikennetoimialan tuotekehitysympäristö sekä yhteistyö kansainvälisten toimijoiden kanssa edesauttavat tuotteiden ja palveluiden kehittämistä.

Mahdollistamalla yrityksille helpon ta-

van hyödyntää uutta verkko- ja tietotekniikkaa Sonera luo edellytyksiä asiakkaidensa liiketoiminnan kehittymiselle ja samalla omalle kasvulleen.

Kehityskohteena langaton internet

Tällä hetkellä Sonera tutkii ja kehittää 3G-matkaviestintää, asiakaspalvelu- ja laskutusratkaisuja, langattomia internet-sovelluksia, sähköisessä ja langattomassa kaupankäynnissä tarvittavia tietoturvaratkaisuja sekä maailmanlaajuisia IP-pohjaisia (Internet Protocol) verkkovierailua. Etusijalla ovat tutkimushankkeet, joiden kehittämistä tuotteita ja palveluita Sonera voi hyödyntää kotimaisissa asiakasratkaisuisaan, mutta samalla otetaan huomioon kansainvälisten markkinoiden mahdollisuudet.

Kotimaan matkaviestinnän tutkimus- ja tuotekehitystoiminta keskittyy matkaviestinpalveluiden uusien sovel-

lusten kehittämiseen ja kaupallistamiseen. Näitä ovat paikannusta hyödyntävät älykkäät viestintäratkaisut, multimediaviestipalvelut, mobiilimaksaminen ja 3G-verkkojen käyttöönotto. Sonera on ottanut käyttöönsä pakettivälitteisen GPRS-teknologian, jonka avulla matkaviestinverkon tukiasemat voidaan kytkeä suoraan internetiin. Soneran GPRS-palvelu on katkautunut koko Suomen maaliskuusta 2001 alkaen.

Asiakkaat tekevät viime kädessä valinnan, mitkä palvelut ja teknologiat menestyvät. Mspace-ohjelmalla Sonera kehittää ja kokeilee kolmannen sukupolven matkaviestinnän palvelukonsepteja tarjoamalla niitä asiakkaidensa testattavaksi. Vuonna 2001 Mspace keskittyi mobiilimultimediapalveluihin. Kämmentietokoneella (PDA) ja bluetoothilla saatiin aikaan käyttökokemuksia, jotka ovat lähellä 3G-ympäristöä. Internetin sisältöä hyödyntäen PDA-laitteilla käytettiin muun muassa kartta- ja paikannuspalveluita ja luettiin personoituja uutisia. Myös esimerkiksi veikkaaminen hoitui yksinkertaisen käyttöliittymän avulla.

Kiinteän verkon tutkimus- ja tuotekehityshankkeissa on keskitytty uusiin laajakaistapalveluihin, IP-pohjaisiin tuotteisiin sekä asiakaskohtaisiin, vuorovaikutteisiin älyverkkoratkaisuihin. Sonera alkoi vuonna 2001 tarjota ADSL-palveluita Suomen suurimmissa kaupungeissa, ja yhtiö kehittää edelleen uusia laajakaistasovelluksia. Sonera on alkanut välittää puhelinliikennettä uuden IP-pohjaisen runkoverkon kautta. Tämä tammikuussa 2002 käyttöönotettu järjestelmä on askel kohti IP-pohjaisia verkkoja, joissa kaikki liikenne voidaan siirtää kustannustehokkaasti yhdessä ja samassa verkossa.

Soneralainen ammattitaito vie eteenpäin

Kilpailijoita parempi osaaminen on Soneralle menestystekijä. Ammattitaitoa on kehitettävä jatkuvasti, sillä tulevaisuudessa yhtiö menestyy niillä tiedoilla ja taidoilla, joita se tänään kehittää.

Esimiesvalmiuksien parantaminen oli Soneran henkilöstön kehittämisen ja koulutustoiminnan painopisteenä

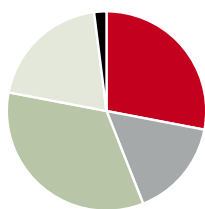
vuonna 2001. Lupa johtaa -projekti antoi 1 000 soneralaiselle esimiehelle tilaisuuden arvioida omaa toimintaansa ja johtajuuttaan sekä oppia uutta. Lisäksi säännölliset esimiespäivät osoittautuivat tärkeäksi vuorovaikutus- ja viestintäfoorumiksi johdon ja esimiesten välillä.

Aiemmin vakiintuneisiin liikkeenjohdollisiin valmennusohjelmiin osallistui noin 300 tulevaisuuden johtajaa ja avainosaajaa sekä projektijohtamisen koulutusohjelmiin yhteensä noin 350 asiantuntijaa.

Soneralainen ammattitaito kehittyy ensisijaisesti töitä tehden. Sonera pyrkii luomaan olosuhteita henkilökohtaiselle kehittymiselle ja kasvulle. Kertomusvuonna käynnistettiin sisäisen liikkuvuuden projekti, joka avaa kehittymismahdollisuuksia uusien työtehtävien myötä.

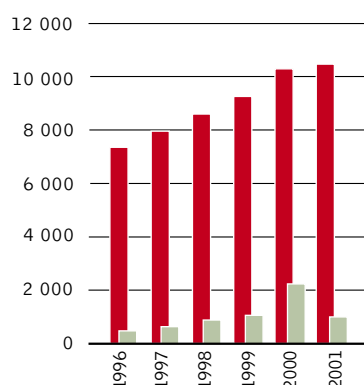
Työhyvinvointiin kiinnitettiin erityistä huomiota avaamalla Helsingin Vallilaan MiniSteissi-asema, joka tarjoaa työhön ja vapaa-aikaan liittyviä palveluita kuten toimistotilat työmatkaliselle, rentoutustilan ja työterveyshuollon. Vuoden aikana koulutet-

HENKILÖSTÖ
TEHTÄVÄRYHMITTÄIN

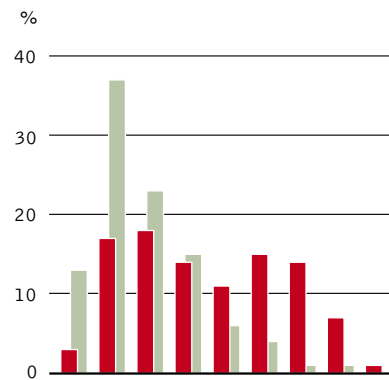
- Asiakaspalvelu, myynti ja markkinointi, 28 %
- Tuotetutkimus ja -kehitys, 16 %
- Tuotanto, 34 %
- Muut toiminnot, 20 %
- Johto, 2 %

HENKILÖSTÖN KOKONAISMÄÄRÄ
JA REKRYTOINNIT

- Henkilöstö keskimäärin
- Rekrytoidut

HENKILÖSTÖN JA KONSERNIIN
VUONNA 2001 TULLEIDEN IKÄJAKAUMA

- Koko henkilöstö
- Konserniin vuonna 2001 tulleet

tiin myös 60 kehitysagenttia, joiden tehtävänä on edesauttaa Soneran työyhteisöjen kehittymistä ja sopeutumista jatkuvaan muutokseen.

Työnantajamielikuvatutkimuksissa televiestintä- ja teknologia-yritykset joutuivat vuoden aikana tekemään tilaa perinteisemmille toimialoille. Alkuvuodesta Sonera sijoittui tekniikan korkeakouluopiskelijoiden mielikuvissa viidenneksi halutuimmaksi työnantajaksi ja kaupan korkeakouluopiskelijoiden mielikuvissa 12:nneksi (Universum International). Loppuvuonna Sonera kuului edelleen halutuimpien työnantajien viidennekseen, mutta ei kärkekymmenikköön. Samalla korkeakouluopiskelijoiden odotukset työn ja palkan suhteen olivat tulleet maltillisemmiksi. (Tekniikka & Talous -lehden kyselytutkimus lokakuussa 2001)

Soneran kestävä kehitys palkittiin

Viime vuosina yleistyneellä yrityksen yhteiskuntavastuu -käsitteellä (Corporate Social Responsibility) tarkoitetaan yritysten toimia, joilla luodaan edellytyksiä yrityksen menestykselle ja mahdollisuuksille harjoittaa liiketoimintaa kestävällä ja yrityksen sidosryhmien hyväksymällä tavalla. Kyse on muun muassa ympäristönsuojelusta, työntekijöiden hyvinvoinnista huolehtimisesta ja liiketoiminnan etiikasta.

Sonera laati ympäristöpolitiikan vuonna 1998, ja sen toteuttamiseksi valmisteltiin konkreettinen ympäristöohjelma vuosille 2000 - 2003. Yhtiö seuraa ohjelman toteutumista laatimalla ympäristöraportin vuosittain. Vuonna 2001 ympäristöohjelmassa kiinnitettiin erityistä huomiota joustotyöhön (eWork) ekotehokkuutta edistävänä keinona.

Sonera liittyi vuonna 2000 Finnish Business & Society -verkostoon,

jonka avulla edistetään yritysten yhteiskunnallisesti ja taloudellisesti kestävä kehitystä sekä ylläpidetään yritysten välistä vuoropuhelua hyvien käytäntöjen omaksumiseksi. Vuonna 2001 Sonera osallistui verkoston hankkeeseen, jolla luotiin hyviä käytäntöjä yrityksen vastuulliselle henkilöstöpolitiikalle ja sidosryhmäyhteistyölle.

Myös sijoittajat ovat enenevässä määrin kiinnostuneita indekseistä, jotka pyrkivät yhteismitallistamaan yrityksen sosiaalista pääomaa. Sonera osallistui vuonna 2001 arviointiin, jonka perusteella valitaan eri toimialojen pörssiyrityksiä Dow Jonesin kehittämään taloudellisen, ympäristönsuojelullisen ja sosiaalisen suorituskyvyn indeksiin (Dow Jones Sustainability Group Index). Sonera voitti Wireless Communications -sarjan. Perusteluissa todettiin, että Soneran kestävä kehityksen suorituskyky on vahva kaikilla kolmella osalla ja kokonaissuoritus on erinomainen verrattuna toimialan keskiarvoon.

Kasvu jatkui vaikeutuneissa markkinaolosuhteissa

Soneran liiketoiminta Suomessa kasvoi edelleen, keskeisten ulkomaisten osakkuusyhtiöiden etenemistä hidastivat heikentyneet markkinaolosuhteet.

Kotimaan matkaviestinnän vuosi oli erinomainen

Soneran kotimaan matkaviestinnän liiketoiminta kasvoi kannattavasti yleisen taloudellisen tilanteen heikkenemisestä ja kiristyneestä kilpailusta huolimatta. Hyvän tuloskehityksen taustalla oli lisääntynyt GSM-asiakasmäärä ja matkapuhelinliittymän monipuolistuva käyttö.

Suomen matkapuhelinliittymätiheys oli vuoden 2001 lopussa yli 75 %. Vahvan markkinajohtajuutensa säilyttäneen Soneran osuus GSM-liittymistä oli vuoden lopussa yli 60 %.

Lisäarvopalvelujen liikevaihto kasvoi 29 % (36) edellisvuodesta ja oli 147 milj. euroa (114). Tekstiviestien käyttö kasvoi edelleen, koska niitä säännöllisesti käyttävien määrä nousi ja tekstiviestipohjaisten lisäarvopalvelujen tarjonta lisääntyi.

Sonera vuokraa verkkoaan myös kahdelle palveluoperaattorille, RSL COM Finlandille ja Jippii Groupille, jotka tarjoavat asiakkailleen palveluja omilla liittymillään. Soneran pääkilpailija Suomen matkaviestintämarkkinoilla on Radiolinja, jonka verkossa myös Telia Mobile tarjoaa GSM-palveluja valtakunnallisesti.

Paikallisten puhelinyhtiöiden omistama DNA Finland aloitti liittymiensä myynnin helmikuussa 2001. Lisääntynyt kilpailu vaikutti palvelujen hintoihin ja tarjouksiin. Erilaisien kylkiäisten salliminen kaupan tekemisen yhteydessä lisäsi tarjousten aggressiivisuutta loppuvuoden aikana.

Liikenne- ja viestintäministeriö julkaisi kertomusvuonna kaksi laajaa matkaviestinpalvelujen hintavertailututkimusta, joissa Soneran ja suomalaisen matkaviestintäalan hintakilpailukyky todettiin erinomaiseksi. Tou-

kokuussa julkaistussa tutkimuksessa Sonera todettiin Suomen edullisimmaksi operaattoriksi.

Sonera solmi kaupalliselta pohjalta uudet yhdysliikennesopimukset Radiolinjan, Telia Mobilen ja Suomen 2G Oy:n kanssa. Lisäksi Kilpailuneuvosto antoi joulukuussa 2001 päätöksen, jonka mukaan Soneralla ei ole yksinään tai yhdessä kenenkään muun matkaviestinnän verkko-operaattorin kanssa määräävää markkina-asemaa kansallisiin matkaviestintäverkkoihin pääsyn markkinoilla.

Soneran kansainvälinen roamingeli verkkovierailuyhteistyö GSM-matkapuhelinpalveluissa laajeni kattamaan 218 (200) operaattorin verkot 114 (100) maassa. Uusia maita tuli mukaan etenkin Etelä-Amerikasta ja Afrikasta.

Uudet palvelut rohkaisevat puhelimen monipuolisempaan käyttöön

Kertomusvuoden aikana Sonera toi markkinoille Sonera IN -matkaviestinmarkkinoitikonseptin. Tavoitteena on tarjota selkeitä palvelukokonaisuuksia hyvin erilaisista käyttäjäryhmistä muodostuvalle laajalle asiakaskunnalle. Yritysassiakkailleen Sonera tarjoaa vahvan mobiili-internet-palvelukokonaisuuden. Langattomien Sonera mBusiness -viestintäratkaisujen avulla yritykset voivat hyödyntää mobiilia tiedonsiirtoa monipuolisesti eri päätelaitteiden avulla ja eri liittytätavoilla.

Pakettikytkentäiseen tiedonsiirtoon perustuva GPRS-palvelu, jonka Sonera toi koemarkkinoitiin joulukuussa 2000, laajeni maaliskuussa 2001 koko Suomen kattavaksi. GPRS-palvelujen käyttö lisääntyi vasta ker-

AVAINLUVUT

M€	2001	2000	Muutos, %
Kokonaisliikevaihto	1 213	1 134	7
Myynti konsernin ulkopuolelle	1 197	1 103	9
Käyttökate	604	543	11
Vertailukelpoinen käyttökate	604	532	14
Vertailukelpoinen käyttökate, % liikevaihdosta	49,8	46,9	
Poistot	-127	-129	-2
Liikevoitto	477	414	15
Käyttöomaisuusinvestoinnit	102	124	-18
Henkilöstö keskimäärin	1 792	1 626	10

tomusvuoden lopulla, kun Nokian ja Ericssonin päätelaitteet tulivat markkinoille. Sonera solmi myös ensimmäiset GPRS-yhdysliikennesopimuksensa: Soneran GPRS-palvelu toimi vuoden 2001 lopussa Suomen lisäksi myös Norjassa, Tanskassa, Singaporessa ja Hongkongissa.

Kertomusvuoden uusia, kuluttaja-asiakkaille suunnattuja palveluja olivat muun muassa Sonera Latauslipuke, jolla asiakas voi maksaa etukäteen puheluita ja tekstiviestejä, Fun Voice -vastaajatervehdyspalvelu sekä paikannusta hyödyntävä chat eli Tutkain.

Sonera IN -asiakkaille tarjottiin myös ensimmäisinä Suomessa mahdollisuus tilata puheentunnistusteknologian avulla tekstiviestipalveluita puhumalla. Marraskuussa 2001 Sonera toi markkinoille uuden liittymätyyppin, hinnoittelultaan selkeän ja edullisen Classic Duon.

Yritysassiakkaille Sonera tarjosi uuden multi access -ratkaisun, joka mahdollistaa käyttäjälleen aina parhaan mahdollisen tiedonsiirtokapasiteetin. Sonera otti myös merkittävän askeleen kohti laajakaistaisten langattomien internet-palvelujen yleistymis-

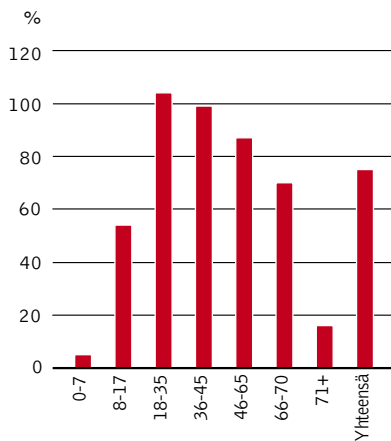
tä, kun se lokakuussa 2001 ensimmäisenä maailmassa toteutti GSM-tekniikkaan perustuvan WLAN-verkkovierailun. Kesäkuussa 2001 Sonera solmi Ilmailulaitoksen kanssa yhteistyösopimuksen, jonka myötä Soneran langaton, laajakaistaiseen WLAN-teknologiaan perustuva palvelu laajenee yhteensä 25:lle suomalaiselle lentoasemalle.

Sonera jatkoi kertomusvuonna myös tulevaisuuden palvelujen pilotoitintoja. Mstation-3G -pilotti kartoitti kämmentietokoneen monipuolisia käyttömahdollisuuksia matkaviestinpalveluissa. Syksyllä 2001 aloitettu Sonera Shopper -pilotti testasi tekstiviestien hyödyntämistä matkapuhelimella maksamisessa muun muassa ravintoloissa ja muissa liikkeissä.

Asiakaspalvelua tehostettiin

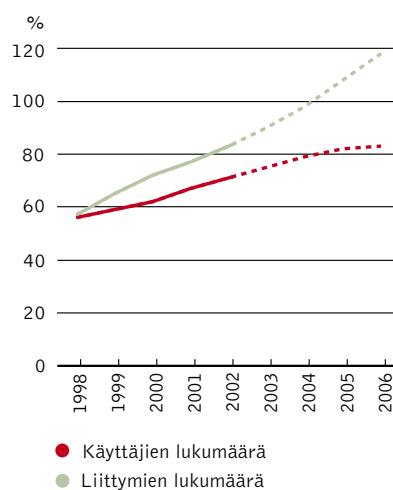
Sonera pyrkii vahvistamaan asiakasuskollisuutta asiakkaille etua tuottavilla palvelu- ja yhteistyömuodoilla. Sonera ja Tradeka-kaupparyhmä tekivät sopimuksen, jonka ansiosta Soneran kuluttaja-asiakkaat ovat saaneet YkkösBonus-pisteitä kotimaan matkapuheluista ja matkapuhelimesta matkapuhelimeen lähetetyistä tekstiviesteistä kevästä 2001 lähtien.

SUOMEN LIITTYMÄTIHEYS IKÄLUOKITTAIN

Lähde: Soneran markkinatutkimus

SONERAN NÄKEMYS LIITTYMÄTIHEYDEN KASVUSTA

SONERAN MATKAVIESTINPALVELUJEN TUNNUSLUKUJA

	2001	2000	Muutos, %
Liittymien määrä			
GSM	2 421 533	2 281 916	6
NMT 450	38 250	55 863	-32
Palveluoperaattorien liittymät Soneran verkossa	50 245	26 783	88
Yhteensä	2 510 028	2 364 562	6
GSM-asiakasvaihtuvuus, %	10,1	9,7	
Liittymän keskimääräinen kuukausikäyttö (min)	145	139	4
Liittymän keskimääräinen kuukausituotto (euroa)	40,5	40,4	
Liittymästä lähetetyt tekstiviestit keskimäärin/kk	26	25	4
Lähetetyt tekstiviestit, milj.	744	618	20
Tekstiviestien keskimääräinen käyttöaktiivisuus kuukaudessa (% asiakkaista)	72	68	
Sisältöpalvelujen keskimääräinen käyttöaktiivisuus kuukaudessa (% asiakkaista)	33	32	
Ennalta maksettujen prepaid-liittymien osuus (% Soneran matkaviestinliittymistä)	1,9	2,2	

K-ryhmän kanssa Sonera käynnisti vastaavan yhteistyön jo edellisvuonna.

Sonera ohjaa asiakkaitaan itsepalveluun asiakassuhteen hoidossa muun muassa edullisemmin palveluhinnoin. Tästä johtuen asiakaspalveluun tulevien puhelujen määrä on pysynyt lähes muuttumattomana kasvaneesta asiakaskunnasta ja tapahtumamäärästä huolimatta. Internet-osoitteessa www.sonera.net asiakas voi muun muassa avata uusia palveluja liittymäänsä tai tarkistaa matkapuhelinlaskunsa saldon.

Sonera panostaa myös vahvasti verkkolaskutuksen kehittämiseen. Laskunsa sähköisessä muodossa haluavien kuluttaja- ja yritysasiakkaiden määrä oli viime vuonna selkeässä nousussa ja tämän kasvutrendin ennustetaan jatkuvan voimakkaana.

Soneran asiakaspalvelu ja jakelukanavat suoriutuivat menestyksellisesti merkittävästä haasteesta vaihtaessaan kertomusvuoden kesällä 360 000 SIM-korttia uusiin niissä havaitun alihankkijan ohjelmistovirheen takia. Vaikka virhe vaikutti kortin toimintaan alle 30 tapauksessa, Sonera vaihtoi kortit mahdollisimman häiriöt-

tömän toiminnan takaamiseksi kaikissa tilanteissa.

Ensimmäinen mannertenvälinen UMTS-puhelu

Kertomusvuonna tuli kuluneeksi 30 vuotta Suomen ensimmäisestä matkapuhelusta, joka soitettiin Soneran ARP-verkossa maaliskuussa 1971.

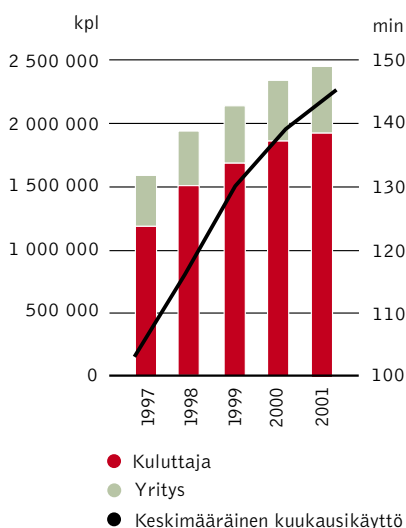
Ensimmäisessä mannertenvälisessä, kahden eri operaattorin verkosta toteutetussa UMTS-puhelussa 15.11.2001 keskustelivat viestintä- ja liikenneministeri Olli-Pekka Heino Tokiossa ja Soneran matkaviestintäliiketoiminnan johtaja Anni Vepsäläinen Helsingissä.

Sonera avasi 1.1.2002 kolmannen sukupolven matkaviestintäverkkonsa (UMTS) valtioneuvoston vuonna 1999 myöntämän toimiluvan ehtojen mukaisesti yhtiön omaan testikäyttöön. Verkko toimii pääkaupunkiseudun lisäksi Turussa, Tampereella ja Oulussa, ja se on Euroopan ensimmäinen useassa kaupungissa toimiva UMTS-verkko. Kaupallinen palvelutarjonta aloitetaan, kun UMTS-puhelimia on markkinoilla. Soneran arvion mukaan Suomen UMTS-markkinat tulevat

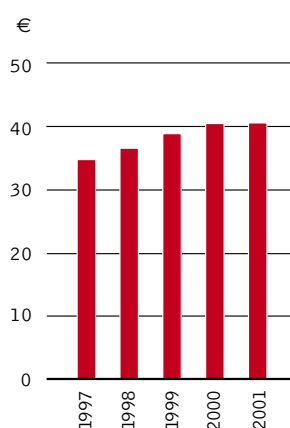
käynnistymään laajemmassa mittakaavassa vuosina 2004 ja 2005. Soneran kokonaiskustannukset UMTS-verkon rakentamisesta ovat yhteensä noin 500 milj. euroa vuosina 2000 - 2009.

Sonera ilmoitti lopettavansa analogisen NMT 450 -matkapuhelinverkon ylläpidon 31.12.2002, eikä uusia liittymiä enää avattu 15.8.2001 jälkeen. Verkon ylläpitämisestä luovutaan, koska NMT-liittymien määrä on laskenut viime vuosina merkittävästi, kun valtaosa asiakkaista on siirtynyt käyttämään Soneran GSM-palveluita.

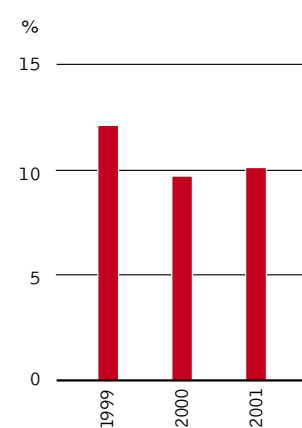
LIITTYMÄMÄÄRÄ JA KESKIMÄÄRÄINEN KUUKAUSIKÄYTTÖ

LIITTYMÄN KESKIMÄÄRÄINEN KUUKAUSITUOTTO

GSM-ASIAKASVAIHTUVUUS

Yhteisyritykset etenivät markkinoiden mukaan

Soneralla on omistuksia merkittävän kasvupotentiaalin omaavissa GSM-operaattoreissa Turkissa, Venäjällä ja Baltiassa. UMTS-hankkeet Saksassa, Espanjassa ja Italiassa ovat alkuvaiheessa. Vuoden 2001 aikana Sonera myi omistusosuutensa unkarilaisesta Pannon GSM:stä.

Turkcellin asiakasmäärä kasvoi noin 20 % ja oli vuoden lopussa 12,2 miljoonaa (10,1). Etenkin ennalta maksettujen prepaid-liittymien määrä jatkoi voimakasta kasvuaan ja niiden osuus kaikista liittymistä oli vuoden lopussa 62 % (44). Turkin voimakkaasti heikentyneestä taloudellisesta tilanteesta johtuen Turkcellin liikevaihto jäi tammi - syyskuussa USD 1,4 miljardiin (1,6) ja nettotappio USD 142 miljoonaa (nettovoitto 232). Yhtiö on kuitenkin jatkanut hintojensa korottamista ja kulujensa karsimista lieventääkseen Turkin liiran devalvaation vaikutuksia.

Tammi - syyskuussa Turkcellin matkaviestinliittymän keskimääräinen puhelukäyttö oli 67 soitettua minuuttia kuukaudessa (103 koko vuonna 2000) ja liittymän keskimääräinen kuukausituotto USD 14,1 (23,3 koko vuonna 2000). Liittymien käyttöä on vähentänyt turkkilaisten heikentynyt kulutuskysyntä ja maassa joulukuun 1999 alussa käyttöön otettu ylimääräinen 25 prosentin matkapuhelinvero, jonka voimassaoloa on jatkettu vuoden 2002 loppuun. Yhtiö on kuitenkin onnistunut säilyttämään GSM-liittymiensä vaihtuvuuden matalana, tammi - syyskuussa se oli 9,8 %.

Kertomusvuoden aikana Turkcell toi markkinoille muun muassa GPRS-palvelut sekä lukuisia muita lisäarvo-palveluita. Palvelutarjonnan jatkuva kehittäminen ja laajentaminen ovatkin keskeisiä tekijöitä, joilla Turkcell pyr-

kii varmistamaan kilpailuasemaansa uusien matkaviestinoperaattorien, Turk Telekomien omistaman Aycellin ja Telecom Italia Mobilen osakkuusyhtiö Arian, aloitettua toimintansa.

Turkcellin ulkomainen matkapuhelinliiketoiminta kuuluu Fintur-yhtiöön. Erityisesti Azerbaidzanissa ja Kazakstanissa toimivien GSM-operaattoreiden asiakaskanta kasvoi merkittäväksi kertomusvuonna: Azercellin asiakasmäärä oli vuoden lopussa noin 520 000 ja GSM Kazakstanin noin 425 000. Gruusiassa toimiva Geocell ja Moldovassa toimiva Moldcell ovat vielä kehityksensä alkuvaiheessa; kummallakin yhtiöllä oli noin 100 000 asiakasta. Yhtiöiden yhteenlaskettu kannattavuus oli hyvä ja Geocellia lukuun ottamatta yhtiöillä on markkinallaan yli 50 prosentin markkinaosuus. Liittymätiheys operaattoreiden kehittyvillä markkinoilla vaihtelee neljästä kahdeksaan prosenttia väestöstä.

Venäjälle ensimmäinen maanlaajuinen operaattori

Elokuussa Sonera, johtava venäläinen telealan investointiyhtiö AO Telecominvest ja Telia Mobile AB sopivat yhdistävänsä Venäjällä sijaitsevat matkapuhelinoperaattorinomistuksensa muodostaakseen ensimmäisen koko Venäjän kattavan matkapuhelinoperaattorin. Fuusion arvioidaan toteutuvan vuoden 2002 alkupuolella. Yhdistymisen aloitteentekijänä toimineen

Soneran omistusosuus uudesta yhtiöstä on 26 %.

Venäjä on yksi maailman suurimmista ja nopeimmin kasvavista matkaviestinnän markkinoista. Vuoden 2001 lopussa maan matkapuhelintiheys oli noin 5 % ja sen uskotaan nousevan voimakkaasti. Matkaviestinliiketoiminnan kasvupotentiaalin lisäksi uusi venäjänlaajuinen operaattori avaa Soneralle uusia synergiamahdollisuuksia myös muiden Venäjän liiketoimintojen kannalta. Näitä ovat Pietarin ja Moskovin välinen Ivan-valokuitukaapeli sekä internet- ja dataliiketoiminta. Uuden MegaFon-yhtiön muodostavien operaattoreiden yhteenlaskettu asiakasmäärä ylitti miljoonan rajan tammi - kuussa 2002. Kaupallinen toiminta on käynnissä Moskovin, Pietarin ja Volgan alueilla sekä Pohjois-Kaukasuksella. Joulukuussa 2001 yhtiö sai toimiluvan myös Keski-Venäjän alueelle, jonka jälkeen yhtiöllä on ainoana operaattorina koko Venäjän kattava toimilupa.

MegaFon-operaattorin koko verkon kattavina peruspalveluina ovat GSM 900/1800 -palvelut, joiden lisäksi suurimmissa kaupungeissa tullaan tarjoamaan myös HSCSD- ja GPRS-palveluita.

Baltian yhtiöiden toiminta jatkui kannattavana

Virossa, Latviassa ja Liettuaassa Sonera on osakkaana matkaviestinoperaattoreissa, jotka kaikki ovat maansa

markkinajohtajia. Baltian osakkuusyhtiöt ovat voitollisia ja Soneran osuuden näiden yhtiöiden tuloksista vuonna 2001 oli 30 milj. euroa (28).

Liittymämäärät kasvoivat kertomusvuonna kaikissa Baltian maissa. Erityisen voimakasta kasvu oli Liettuassa. Liittymätiheyden odotetaan nousevan lähivuosina merkittävästi Liettuassa ja Latviassa. Omnitel, Latvijas Mobilais Telefons ja EMT ovat valmistuneet puolustamaan vahvoja markkinaosuuksiaan kiristyneessä kilpailussa.

Vahvistaakseen markkina-asemaansa yhtiöt perustivat Baltic Sea Alliance (BSE) -yhteistyöhankkeen joulukuussa 2001. Yhteistyön avulla tehostetaan palvelukonseptien kehittämistä. Ensimmäinen yhteistuote tarjoaa yhtiöiden asiakkaille paremman yhdysliikennepalvelun.

Kertomusvuonna EMT ja Omnitel toivat markkinoille GPRS-palvelunsa.

Viron televalvontaviranomainen päätti joulukuussa, että EMT:llä ei ole määräävää markkina-asemaa yhdysliikenteessä.

Libanonin hallitus ilmoitti kertomusvuonna peruuttavansa GSM-toimiluvan maan molemmilta nykyisiltä operaattoreilta ja järjestävänsä uusista toimiluvista tarjouskilpailun. Sonera arvioi, että asiaan saadaan ratkaisu vuoden 2002 ensimmäisellä puoliskolla.

Quam lanseerattiin Saksassa

Soneran saksalainen UMTS-osakkuusyhtiö Group 3G (Soneran omistusosuus 42,8 %) solmi kertomusvuonna verkkovierailusopimuksen E-Plusin kanssa ja yhdysliikennesopimuksen Deutsche Telekomien kanssa, joiden ansiosta yhtiö saattoi aloittaa koko Saksan kattavien GSM- ja GPRS-palvelujen tarjoamisen. Palvelujen kaupallinen lanseeraus tapahtui marraskuussa tuotemerkillä Quam. Erimielisyydet yhdysliikenteen aloittamisajankohdasta muiden operaattoreiden kanssa katkaisivat liittymien myynnin joulukuussa, mutta myynti käynnistyi uudelleen tammikuussa 2002 esteiden poistuttua. Yhtiön tavoite aloittaa kaupalliset UMTS-palvelut vuoden 2003 alussa on riippuvainen päätelaitteiden ja infrastruktuurin saatavuudesta.

Group 3G ja E-Plus sopivat kertomusvuonna myös yhteistyöstä UMTS-verkkojen rakentamisessa Saksassa. Sopimuksen mukaisesti yhtiöt tulevat hyödyntämään yhteisiä verkkoelementtejä kuten antennia, kaapeleita, lähettäjiä ja vastaanottimia sekä radioverko-ohjaimia. Yhteistyön ansiosta Group 3G saavuttaa merkittäviä säästöjä sekä verkkoinvestoinneissa että vuotuisissa liiketoiminnan kuluissa. Sopimus mahdollistaa myös uusien yhteistyökumppanien mukaantulon.

Espanjassa ja Italiassa valmistaudutaan UMTS-markkinoille

Soneran espanjalainen UMTS-yhteisyritys Xfera (Soneran omistusosuus 14,25 %) sopi kertomusvuonna laite-toimittajarahoituksesta Nortelin ja L.M.Ericssonin kanssa ja aloitti UMTS-verkkonsa rakentamisen. Lisäksi yhtiö teki espanjalaisen GSM-operaattori Airtelin kanssa sopimuksen kansallisesta verkkovierailusta. Yhtiö haki Espanjan hallitukselta GSM-toimilupaa ja taajuusalueita voidakseen aloittaa GSM/GPRS-palvelujen tarjoamisen ennen UMTS-palveluita. Koska yhtiö ei saanut GSM-taajuuksia ja UMTS-tekniikan käyttöönotto on viivästynyt, päätti Xferan hallitus lokakuussa siirtää yhtiön markkinoille tuloa toistaiseksi.

Italialaisen Ipse2000-yhtiön osakkaat (Soneran omistusosuus 12,55 %) päättivät tammikuussa 2002, että yhtiö tulee markkinoille kun UMTS-liiketoimintamalli on toteutettavissa. Toimiluvan voimassaoloaika pidennettiin Italiassa 15:stä 20:een vuoteen.

Norjalaisen UMTS-osakkuusyhtiö Broadband Mobilen (Soneran omistusosuus 50 %) liiketoiminta lakkautettiin elokuussa, kun yhteisyrityksen toinen omistaja Enitel ASA oli päättänyt vetäytyä matkaviestinliiketoiminnasta.

ULKOMAISTEN YHTEISYRITYSTEN MARKKINAKEHITYS

Osakkuusyhtiöt	Soneran omistusosuus, %	Liittymien määrä 31.12.2001	Liittymien vuosikasvu, %	Markkinaosuus, %	Maan liittymätiheys 12/2001, %
Turkcell, Turkki	37,1	12 200 000	20	60-65	28
Fintur-mobiiliyhtiöt	35,3	1 200 000	70	n/a	n/a
EMT, Viro	24,5	383 000	17	54	52
Latvijas Mobilais, Latvia	24,5	348 000	30	57	26
Omnitel, Liettua	27,5	556 000	80	58	27
MegaFon, Venäjä	26,0	917 000	250	n/a	5
Yhteensä		15 604 000			
Muut sijoitukset					
Libancell, Libanon	14,0	381 000	6	49	22

Liittymien määrä, vuosikasvu, markkinaosuus ja liittymätiheys ovat Soneran omia arvioita.

Palveluyhtiöitä alettiin sopeuttaa heikentyneisiin markkinoihin

Palveluyhtiöiden kasvu hidastui loppuvuoden aikana, kun markkinakysyntä heikkeni ja Sonera alkoi supistaa palvelutarjontaansa. Sonera jatkaa voimakkaita kustannusleikkauksia, mutta aikoo samalla säilyttää innovointivahvuutensa.

SONERA SMARTTRUST

SmartTrustin liikevaihto koostuu pääasiassa ohjelmistolisenssimaksuista, jotka tulevat palvelualueiden myynnistä sekä näiden asentamiseen ja ylläpitoon liittyvistä palveluista. Kertomusvuoden aikana SmartTrust vahvisti markkina-asemaansa eritoten operaattoreille tarkoitetuissa langattomissa palvelualueissa (Mobile-liiketoiminta). Näiden palvelujen kysynnän kasvu jatkui hyvänä, koska operaattorit toivat markkinoille runsaasti uusia palveluja. SmartTrust tarjoaa asiakkailleen myös sähköiseen tunnistukseen liittyviä ratkaisuja (Digital Identity -liiketoiminta). Kysynnän kehitys oli selvästi heikompi kuin Mobile-liiketoiminnassa.

Edellisvuoteen verrattuna SmartTrustin vertailukelpoinen liikevaihto kasvoi 44 %. Liikevaihdosta 64 % muodostui ohjelmistotuotteista. Eurooppa, Lähi-itä ja Afrikka sekä globaali liiketoiminta vastasivat 62 % liikevaihdosta, Aasia 27 % ja Amerikka 11 %. SmartTrustin kannattavuus parani vuoden aikana merkittävästi liikevaihdon kasvun ja kulujen karsinnan ansiosta. SmartTrustin tavoitteena on positiivinen käyttökate vuositasona 2002.

SmartTrustin langattomat ratkaisut mahdollistavat SIM-korttipohjaisten palvelujen tuottamisen tehokkaasti ja luotettavasti. Maailmassa on arviolta noin 25 miljoonaa SIM-korttia, joissa on SmartTrustin ohjelmisto, Wireless Internet Browser. Yhtiö arvioi, että sillä on noin 75 %:n markkinaosuus SIM-korttien etähallinta-alueissa. SIM-

kortti ja SMS-tekstiviestintään pohjautuva teknologia tulevat myös tulevaisuudessa olemaan se avain, jolla kaikista eri langattomista päätelaitteista avautuvat turvalliset yhteydet esimerkiksi kaupankäyntiin ja asiointiin. Muun muassa Japani, Korea ja Etelä-Amerikka ovat siirtymässä SIM-korttiin. SmartTrustin ohjelmistot tukevat sekä toisen sukupolven päätelaitteita että WAP-, GPRS- ja 3G-ympäristöjä.

SmartTrust julkaisi langattomasta päätuotteestaan, SmartTrust Delivery Platformista, uuden version. Ohjelmisto nopeuttaa langattomien palvelujen markkinoille saantia, auttaa operaattoreita palvelujen tuotantokulujen hallinnassa ja on entistä skaalautuvampi. Myös Wireless Internet Browserista tuotiin markkinoille uusi versio, joka entisestään parantaa matkaviestimen käytettävyyttä sähköiseen tunnistukseen sekä langattomassa että kiinteän verkon ympäristössä.

SmartTrust vahvisti asemaansa etenkin Aasian markkinoilla. Yhtiö solmi lukuisia uusia asiakassopimuksia, esimerkiksi filippiiniläisen operaattorin Smart

Communicationsin kanssa. Yhdysvalloissa Cingular Wireless valitsi SmartTrustin palvelualueen käytettäväksi amerikkalaisissa GAIT-digitaalipuhelinverkoissa, jotka mahdollistavat TDMA- ja GSM-verkkojen yhteiskäytön.

SmartTrust aloitti teknologiayhteistyön usean alan johtavan yrityksen kanssa. Esimerkiksi Toshiba'n kanssa SmartTrust solmi sopimuksen 3G USIM -hallintaohjelmistojen tuottamisesta japanilaisille matkaviestinoperaattoreille. SmartTrust ja Ruotsin Posti palkittiin EEMA Award for Excellence in Secure Electronic Business -palkinnolla turvallisen sähköisen henkilötunnistusjärjestelmän kehittämistä Ruotsissa.

SONERA ZED

Zedin matkaviestinpalveluja oli vuoden 2002 alussa saatavilla Suomessa, Saksassa, Iso-Britanniassa, Italiassa, Yhdysvalloissa ja Filippiineillä. Operaattorisopimuksia yhtiöllä oli yhteensä 13. Kertomusvuonna zed lopetti liiketoiminnan Alankomaissa ja Turkissa sekä palveluiden tarjoamisen omalla

SONERA SMARTTRUST

M€	2001	2000
Liikevaihto	36	25
Käyttökate	-60	-74
Vertailukelpoinen käyttökate	-40	-74
Poistot	-3	-3
Liiketappio	-63	-77
Käyttöomaisuusinvestoinnit	2	2
Henkilöstö keskimäärin	443	490

Taulukossa esitetyt vuoden 2000 vertailukelpoiset proforma-luvut vastaavat nykylaajuuden mukaista liiketoimintaa.

tuotemerkillään Singaporessa. Yhdysvaltain toimintojen osalta on tehty myynti- tai lopetuspäätös, koska liiketoiminta ei ole saavuttanut asetettuja tavoitteita. Muiden kustannusleikkausten ohella zed supisti alueellisten data-keskustensa määrän aiemmasta viidestä kahteen. Keskuksat toimivat nyt Suomessa ja Singaporessa.

Zedin liikevaihto kolminkertaistui edellisvuodesta. Yli 90 % vuoden 2001 liikevaihdosta syntyi niissä maissa, joissa toiminta jatkui vuoden 2002 alussa. Tällä markkinalla kuukausittaiset palvelutapahtumat nousivat loppuvuonna yli 25 miljoonaan. Suurin osa zedin liikevaihdosta kertyi toisella vuosipuoliskolla kun operatiivinen liiketoiminta oli käynnistynyt Saksassa, Iso-Britanniassa ja Italiassa. Koko vuoden liikevaihdosta noin 40 % syntyi Suomessa.

Pääosa liikevaihdosta syntyi tekstiviestipohjaisista palveluista, joiden tuotoista osa meni operaattoreille. Suosituimpia palveluja ovat edelleen logot ja soittoaänet. Muiden palveluiden osuus nousi vahvasti vuoden aikana ja oli noin 50 % liikevaihdosta. Zed tarjosi valitsemillaan markkinoilla myös WAP-palveluja oman WAP-yhdyskätävängän avulla. Lisäksi zed hyödynsi mobiilimarkkinoinnin mahdollisuuksia useiden yhteistyökumppaneiden kanssa. Suomessa zed avasi langattoman Mcline-markkinakanavan McDonaldsin asiakkaille. Saksassa zed teki markkinointiyhteistyötä muun muassa Sonyn ja MTV:n kanssa, Italiassa mm. Alcatelin ja Filippiineillä mm. San Miguelin, MTV:n ja Cartoon Networkin kanssa.

Suomessa zed suuntasi palvelujaan myös yrityskäyttäjille tuomalla markkinoille zed for business -palvelun. Zed mahdollistaa yritysten intranetin ja sähköpostin käytön myös mobiilina sekä tarjoaa lisäksi sisältöpalveluita. Zedin palveluita on käyttänyt vähintään kerran noin kaksi miljoonaa suomalaista.

Iso-Britanniassa liiketoiminta alkoi huhtikuussa ja zed suuntasi palvelujaan etenkin nuorisolle. Zedillä on sopimukset Vodafonen, Orangen ja BT Cellnetin kanssa eli jakelukanava yli 38 miljoonalle matkapuhelimen käyttäjälle. Saksassa zedillä on sopimus D1, D2, Viag ja E-Plus -operaattoreiden kanssa. Liiketoiminta alkoi huhtikuussa 2001. Italiassa zedin palvelut tulivat Telecom Italia Mobilen asiakkaiden käyttöön heinäkuusta lähtien.

Filippiineillä zed on saavuttanut Suomen jälkeen korkeimman käyttäjätihedden. Jo yli puolet Smart Communications -operaattorin lähes kuudesta miljoonasta asiakkaasta on käyttänyt zedin palveluita.

SONERA PLAZA

Sonera Plaza säilytti asemansa internetin kuluttajaliittymien markkinajohtajana Suomessa 31 % markkinaosuudella. Liittymien määrä kasvoi tasaisesti painopisteen siirtymässä syksyn 2001 kuluessa yhä voimakkaammin laajakaistaliittymiin. Jo vuoden 2002 alussa laajakaistaisia ADSL- tai kaapeliverkkoa hyödyntäviä liittymiä myytiin enemmän kuin perinteisiä modeemi-liittymiä.

Sonera Plaza (www.soneraplaza.fi) on Suomen suosituin verkkomedia, jonka kävijämäärä kasvoi edelleen. Maaliskuussa 2001 rikkoutui 1,5 miljoonan eri kuukausikävijän raja, ja uusi ennätys 1 618 000 tehtiin marraskuussa. Kertomusvuoden palvelu-uutuuksia olivat muun muassa Plaza TV, joka kokoaa yhteen Sonera Plazan liikkuvaa kuvaa sisältävät ajankohtais- ja viihde-sisällöt sekä lapsille suunnattu Disney Blast, joka on tilattava ja säännöllisesti päivittyvä verkkopalvelu.

Verkkomainonnan odotettua vaisumpi vuosi vahvisti Sonera Plazan asemaa Suomen suurimpana yksittäisenä verkkomainosmedianä.

Sonera Plaza luopui touko- ja heinäkuussa tehdyillä kaupoilla kaapeli-liittymiin painottuneesta Hollannin tytäryhtiöstään.

Aiemmin suunnitellun pörssilistauksen sijasta Sonera Plazan omistus halutaan säilyttää Sonerassa erityisesti Suomen kuluttajapalvelujen potentiaalin hyödyntämisen kannalta. Samalla Soneran kaapeli- ja digi-TV-liiketoiminta liitettiin osaksi Plazaa.

Palvelustrategian tarkennuksen ja markkinatilanteen voimakkaiden muutosten seurauksena Sonera Plazan yhteisyrityksissä toteutettiin syksyllä omistussjärjestelyjä. Sonera Plaza osti Osuuspankkiryhmän osuuden yhteisistä finanssipalveluyrityksistä (Sonera Plaza Finanssipalvelut Oy ja Sonera Plaza Rahastopalvelut Oy), ja SOK osti Sonera Plazan 50 % osuuden yhdessä omistetusta verkkokauppayhtiö Netista Oy:stä.

SONERA ZED		
M€	2001	2000
Liikevaihto	21	7
Käyttökate	-159	-102
Vertailukelpoinen käyttökate	-129	-102
Poistot	-23	-5
Liiketappio	-182	-107
Käyttöomaisuusinvestoinnit	5	69
Henkilöstö keskimäärin	352	174

SONERA PLAZA		
M€	2001	2000
Liikevaihto	53	47
Käyttökate	-52	-48
Vertailukelpoinen käyttökate	-33	-35
Poistot	-5	-4
Liiketappio	-57	-52
Käyttöomaisuusinvestoinnit	21	10
Henkilöstö keskimäärin	460	262

Sonera Plaza keskittyy jatkossa yhä voimakkaammin laajakaistaliittymiin ja laajakaistaisuutta hyödyntäviin monipuolisiin, osin maksullisiin internet-palveluihin. Sonera Plaza -verkkopalvelu kokoaa monipuoliset internet-sisällöt ja jakelee ne eri päätelaitteille.

SONERA JUXTO

Sovelluspalveluliiketoiminnassa yritysasiakas vuokraa haluamansa sovellukset palvelupakettina, johon sisältyy sovelluksien käyttöoikeuden lisäksi niiden kehittäminen, ylläpito ja päivitys. Kaikkiin Juxton tarjoamiin sovelluksiin voidaan lisätä langattomia ominaisuuksia. Näin asiakasyrityksen työntekijät pääsevät käsiksi tarvitsemaansa tietoon aina tarvittaessa ja käyttämällä tarkoituksenmukaisinta päätelaitetta. Sovelluspalvelut muodostavat Sonera Juxton liikevaihdosta kolmasosan. Sovelluspalvelujen lisäksi Sonera Juxto tarjoaa infrastruktuurin hallintapalveluja.

Kertomusvuoden aikana Juxto ryhtyi tarjoamaan asiakassuhteen hallinnan työkaluja sovelluspalveluna. Juxton CRM-palvelu sisältää työkalut asiakasviestintään ja asiakassuhteiden hoitoon. Juxto jatkoi myös logistiikka-palveluidensa kehittämistä. Vuoden aikana logistiikan ohjaus- ja kehitysyhtiö Movere Oy valitsi käyttöönsä Sonera Juxton viestinvälityspalvelun. Palvelu yhdistää Moveren ajoneuvopäätteet suoraan yrityksen operatiiviseen tietojärjestelmään GSM-datayhteyden avulla ja välittää kuljetustiedot kuljetussuunnittelun ja kuljetusajoneuvon välillä.

Kesäkuussa Sonera Juxto ryhtyi tarjoamaan Hewlett-Packardin tuotteita osana hallintapalvelujaan Suomessa. Sonera Juxton ja Hewlett-Packardin välinen sopimus sisältää Unix- ja Net-server-palvelimien, levyjärjestelmien, varmistuslaitteiden sekä verkkotuotteiden ja tukipalveluiden jälleenmyynnin. Tuotteet toimivat alustana Juxton hallintapalveluissa.

Elokuussa Sonera Juxto ja Oy Unisys Ab tekivät yhteistyösopimuksen Juxton järjestelmähallinta- ja infrastruktuuripalvelujen tarjoamisesta suomalaisen yhtiöiden ulkomaisille yksiköille. Sopimuksen mukaan Oy Unisys Ab tarjoaa maailmanlaajuisesti paikallista tukea Juxton järjestelmähallintatuotteille. Sopimus kattaa Pohjoismaat, valtaosan Eurooppaa sekä Yhdysvallat ja Kanadan.

Liikkuvuus on yksi Juxton tarjoamien sovelluspalvelujen perusominaisuuksista, ja vuonna 2002 Juxto ryhtyi lisäksi tarjoamaan liikkuvuutta mahdollistavia palvelualustoja omana tuotteenaan. Näin asiakas voi käyttää sekä Juxton tarjoamia sovelluksia että omia sovelluksiaan ajasta, paikasta ja päätelaitteesta riippumatta.

SONERA INFO COMMUNICATIONS

Sonera solmi marraskuussa 2001 aiesopimuksen Sonera Info Communications Oy:n koko osakekannan ja liiketoiminnan myymisestä pääomasijoitusyhtiö 3i:lle 125 milj. euron kauppahintaan. Sopimukseen sisältyvät myös Sonera Info Communicationsin omistukset Intra Call Center SA:ssa, Suomen Kel-

taiset Sivut Oy:ssä ja Suomen Numeropalvelu Oy:ssä. Omistuksensa 118 Ltd:ssä (45 %) Sonera myi Conduit plc:lle helmikuussa 2002.

Sonera Info Communications on numeropalveluiden, puhelinluetteloiden sekä sähköisten hakemistojen markkinajohtaja Suomessa. Sen tunnetuimpia palveluita ovat puhelinluettelot, sähköinen yhteystietohakemisto Sonera Finder sekä kotimaan numeropalvelut 02 02 02 ja 118. Marraskuussa 2001 yhtiö avasi Suomen ensimmäisen puheella ohjattavan numerohakupalvelun kaikkien operaattorien asiakkaille numerossa 02 02 00.

Sonera Info Communications panosti kertomusvuonna voimakkaasti kansainvälistymiseen ja verkostoitumiseen hakemistoalan toimijoiden kanssa. Yhteisyritys 118 Ltd aloitti toimintansa Iso-Britanniassa, jossa se tarjoaa numeropalveluita Telewest Communications Group Ltd:n asiakkaille. Tytäryhtiö Sonera France avasi sekä ranskalaisia että ulkomaisia yhteystietoja tarjoavan numeropalvelun. Ranskalainen Intra Call Center avasi uuden palvelukeskuksen Amiensissa. Lokakuussa 2001 Info Communications aloitti sähköisen Sonera Finder -hakemistopalvelun tarjoamisen kiinalaisen Newpalm (China) Information Technology Companyn kautta China Mobilen asiakkaille. Sonera Finder on Kiinan ensimmäinen ulkomaisia yhteystietoja tarjoava sähköinen hakemistopalvelu.

SONERA JUXTO		
M€	2001	2000
Liikevaihto	72	53
Käyttökate	-17	-33
Vertailukelpoinen käyttökate	-14	-33
Poistot	-8	-9
Liiketappio	-25	-42
Käyttöomaisuusinvestoinnit	10	12
Henkilöstö keskimäärin	754	640

SONERA INFO COMMUNICATIONS		
M€	2001	2000
Liikevaihto	71	66
Käyttökate	7	13
Vertailukelpoinen käyttökate	9	13
Poistot	-2	-1
Liikevoitto	5	12
Käyttöomaisuusinvestoinnit	7	3
Henkilöstö keskimäärin	628	602

Taulukossa esitetyt vuoden 2000 vertailukelpoiset proforma-luvut vastaavat nykylaajuuden mukaista liiketoimintaa.

Laajakaistapalvelut ja kokonaisratkaisut avaavat uusia markkinoita

Soneran kiinteän verkon liiketoiminta muodostuu edistyksellisistä ja vakaata kassavirtaa tuottavista yhtiöistä. Sonera Telecom vastaa myös Baltian kiinteän verkon osakkuuksien ohjaamisesta.

Liiketoiminta-alue yhtiöitettiin kertomusvuonna Sonera Telecom Oy:ksi ja toimintatapa ja rakennetta uudistettiin. Uudistuksella lisättiin toiminnan asiakasohjautuvuutta ja joustavuutta sekä karsittiin päällekkäisiä toimintoja.

Samalla kiinteän verkon tuotehallinta ja -kehitys keskitettiin uuteen yksikköön Sonera Sourceen. Tuotekehityksikkö kerää tietoa ja toiveita asiakkailta, ja suunnittelee niiden pohjalta tuotteet ja palvelut eri asiakasryhmille. Keskitämisen odotetaan synnyttävän uusia tuotteita ja palveluita entistä enemmän. Vuoden 2002 aikana Sonera Source kehittää erityisesti kotien laajakaistapalveluita, pk-yritysten datapalveluja sekä IP-siirtoverkkoon ohjautuvia palveluja, kuten toimistosovelluksia ja internet-puheluja.

Sonera ja Auria kumppaneiksi

Loimaan Seudun Puhelin Oy:n ja Turun Puhelin Oy:n muodostama Auria ja Sonera päättivät strategisesta yhteistyöstä, jonka seurauksena Sonera merkitsi tammikuussa 16,7 % Loimaan Seudun Puhelimen osakkeista. Helmikuussa Sonera korotti omistuksensa 24,1 prosenttiin ja tammikuussa 2002 edelleen 29,1 prosenttiin.

Kilpailuvirasto hyväksyi Soneran ja Loimaan Seudun Puhelimen yrityskaupan elokuussa, mutta asetti hyväksymiselleen ehtoja. Kilpailuneuvosto kumosi joulukuussa Suomen 2G:n ja DNA Finlandin valituksen johdosta Kilpailuviraston päätöksen ja vaati yrityskaupan purkamista.

Aurian ja Soneran yhteistyön tärkein tavoite on teletarjonnan jatkuva kehittäminen Turun alueella. Kilpailu-

neuvoston päätöksellä ei uskota olevan vaikutusta Aurian tai Soneran asiakkaiden palveluun, mutta yhteistyön syventäminen uusille alueille saattaa hidastua. Sonera, Loimaan Seudun Puhelin ja Kilpailuvirasto valittivat Kilpailuneuvoston päätöksestä Korkeimpaan hallinto-oikeuteen tammikuussa 2002.

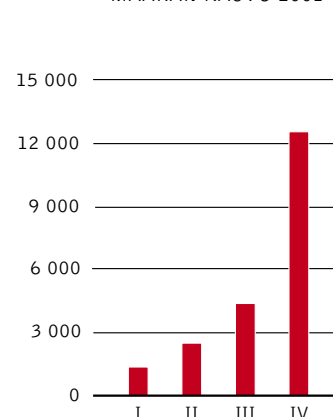
ADSL-liittymillä kilpailijan alueelle

Sonera Entrum Oy ryhtyi tarjoamaan laajakaistaisia ADSL-yhteyksiä Elisa Communicationsin alueella pääkaupunkiseudulla, kun Sonera laajensi ADSL-saatavuusalueita koko Suomessa. Vuoden lopussa Soneran kuluttaja-asiakkailta oli kotimaassa yhteensä noin 12 500 erilaista ADSL-laajakaistaliittymää. Koti-ADSL:n kysyntä ylitti loppuvuonna selvästi odotukset.

AVAINLUVUT

M€	2001	2000	Muutos, %
Kokonaisliikevaihto	1 024	1 020	0
Myynti konsernin ulkopuolelle	738	742	-1
Käyttökate	231	300	-23
Vertailukelpoinen käyttökate	230	265	-13
Vertailukelpoinen käyttökate, % liikevaihdosta	22,5	26,0	
Poistot	-123	-138	-11
Liikevoitto	108	162	-33
Käyttöomaisuusinvestoinnit	186	202	-8
Henkilöstö keskimäärin	4 795	4 479	7

KULUTTAJALAAJAKAISTALIITTYMIEN MÄÄRÄN KASVU 2001

Samaan aikaan useita vuosia jatkunut kiinteän verkon puhelinliittymien vähentyminen hidastui, mutta puheliikenteen siirtyminen matkaviestimiin jatkui.

Sonera Entrumin yritysasiakaskunnan laskutus kasvoi 12 % vuoden aikana. Yhtiö sai uusia yhteisöasiakkuuksia etenkin Etelä-Suomessa ja Telecomin rakennemuutokseen liittyen Sonera Entrumin asiakkaiksi siirtyivät myös pääkaupunkiseudun kunnat. Sonera Entrum rakensi ja ylläpiti alueellisia seutuverkkoja, jotka yhdistävät kuntien televerkot ja alueelliset palvelut tehokkaiksi kokonaisuuksiksi. Yhtiössä käynnistettiin asiakashallinnan projekti, jonka avulla yrityspalvelua muutetaan entistä asiakaslähtöisemmäksi.

Lokakuussa Sonera Entrumin operoimat liityntäverkot siirrettiin Sonera Carrier Networksiin. Marraskuussa Sonera Telecom Oy osti YIT:n osuuden Sonera Living Oy:stä, joka kehittää kiinteistöjen laajakaistapalveluja.

ADSL-liittymien odotetaan lisääntyvän vuoden 2002 aikana kiihtyvällä vauhdilla. Sonera Entrum ryhtyy tarjoamaan kuluttajille tarkoitettuja Koti-ADSL-liittymiä pääkaupunkiseudun lisäksi myös muissa suurissa Etelä- ja

Länsi-Suomen asutuskeskuksissa. Yritys- ja yhteisöasiakkaille tarjotuissa palveluissa ja ratkaisuissa korostuvat Sonera Juxton sovelluspalvelut sekä tietoturvaratkaisut. Yhteisöt ja yritykset korvaavat ADSL-ratkaisuilla kalliimmilla laajakaistateknologioilla toteutettuja teleyhteyksiään.

Suurasiakkaille kokonaisratkaisuja
Sonera Solutions Oy:n tietoliikenne- ja puhepalveluiden myynti hidastui suurasiakasmarkkinoilla vuoden jälkipuolella, ja varsinkin perustiedonsiirtokapasiteetin hintataso laski. Liiketoiminnan painopiste onkin siirtymässä perusdatan siirtämisestä kehittyneempiin lisäarvopalveluihin, kuten laatuluokiteltuihin laajakaistapalveluihin ja hallintapalveluihin.

Vuoden suurin asiakasverkkohanke oli Suomen yliopistot ja korkeakoulut yhdistävän Funet-tietoverkon rakentaminen ja operointi. Lisäksi yhtiö solmi merkittävät tietotekniikka- ja palvelusopimukset pääkaupunkiseudun ja Turun terveydenhoitoaloille sekä uudisti sopimuksiaan suurten asiakaskonsernien kanssa.

Merkittävin tuotejulkistus oli DataNet Prime -palvelu, jonka avulla yritys voi hyödyntää tietoliikennettä

entistä tarkemmin ja tarkoituksenmukaisemmin. Uutuus varmistaa reaaliaikaisten sovellusten, kuten IP-puheen ja videoneuvottelujen toiminnan ja laadun entistä paremmin.

Telealan suurasiakasmarkkinoiden odotetaan piristyvän vuoden 2002 toisella vuosipuoliskolla. Sonera Solutions kasvaa erityisesti kotimaassa, jossa tietoliikenteeseen pohjautuvien palveluiden ulkoistaminen jatkuu. Suurten konserniasiakkaiden palveluja kehitetään myös Itämeren rannikkovaltioissa sekä Venäjällä Pietarissa ja Moskovassa.

Rahoitusta ja sähköistä asioimispalvelua yritysasiakkaille tarjoavan Sonera Gateway Oy:n asiakasrahotuskanta kasvoi kertomusvuoden aikana 25 % ja oli vuoden lopussa 122 milj. euroa. Asioimispalvelujen markkinoiden uskotaan lähtevän Suomessa voimakkaaseen kasvuun lähivuosina.

Kansainvälinen tietoliikenne kasvaa nopeasti

Sonera Carrier Networks Oy:n kansainvälinen tietoliikenneverkko ulottuu Moskovasta Keski-Euroopan kautta New Yorkiin. Yhtiön kansainvälinen tietoliikenne lisääntyi kertomusvuonna noin 40 %, erityisen

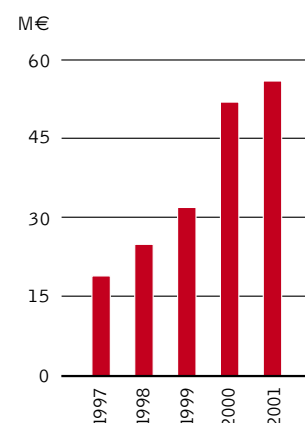
KIINTEÄN VERKON TILAAJALIITTYMÄT VUODEN LOPUSSA

	2001	2000	Muutos %
Tavalliset liittymät	532 748	561 989	-5
ISDN-liittymät	51 156	47 515	8
2 Mbps-liittymät	3 936	3 815	3
Laskennallinen yhteismäärä	753 140	771 469	-2
Kuluttajalaajakaistaliittymät	12 522	575	2 078

Yhteismäärässä ISDN-liittymä on laskettu kahdeksi laskennalliseksi liittymäksi ja 2 Mbps-liittymä 30 laskennalliseksi liittymäksi.

	2001	2000
Soneran osuus Suomen paikallisliittymistä:	noin 27 %	27 %
Soneran markkinaosuus soitetuista kaukpuheluminuuteista:	noin 37 %	37 %
ulkomaanpuheluminuuteista:	noin 50 %	51 %

VUOKRAJOHTOJEN LIIKEVAIHTO

hyvin tiedonsiirtokapasiteetin kysyntä kasvoi Venäjällä. Volyymin nopea kasvu kompensoikin runkoverkon laajakaistayhteyksien hintojen laskua. Moskovan ja Hampurin välillä otettiin käyttöön DWDM-tekniikka, joka moninkertaistaa tiedonsiirtokapasiteetin.

Myös kansainvälinen minuutti-kauppa kasvoi kertomusvuonna merkittävästi, ja Iso-Britanniassa sekä Saksassa avattiin omat keskuskeskukset. Ruotsissa paikallisista yritysasiakkaita ja kunnista muodostunut asiakas-kunta myytiin Song Networksille.

Suomessa toimivien operaattoreiden ja palveluntarjoajien liikenne Soneran verkossa lisääntyi. Vuoden aikana koostettiin palvelupaketteja, joiden avulla operaattoriasiakas ja Carrier Networks voivat sopia muun muassa verkon käytettävyydestä. Yksi merkittävimmistä kotimaassa solmituista sopimuksista oli sopimus tietoliikennekapasiteetin toimittamisesta Digita Oy:lle seuraavien kolmen vuoden aikana. Carrier Networks kehittää edelleen palveluja operaattoreille ja palveluntarjoajille.

Kotimaan ja kansainvälisen tietoliikenteen kasvun odotetaan jatkuvan. Vuonna 2002 Sonera siirtyy kansainvälisessä ja kotimaisessa runkoverkossaan vaihteittain käyttämään IP-tekniologiaa ja ottaa ensimmäisten joukossa IP-tekniikan myös puhelinverkon käyttöön. Kansainvälisessä kapasiteetikaupassa on käynnissä markkinamuutos, johon Carrier Networks valmistautuu kehittämällä valmiuksiaan tiedonsiirtokapasiteetin trading-markkinoilla toimimiseen.

Laiteratkaisut palvelupakettiin

DataInfo Oy on tieto- ja teletekniikan tuotteita ja palveluja tarjoava yritys, joka kehittää ketjun konseptia, markkinointia, brandia ja palvelujen tuotestamista. Vuoden 2001 lopussa ketjuun kuului 38 itsenäistä yrittäjää, joilla oli 42 toimipistettä eri puolilla Suo-

mea. DataInfo markkinoi myös Sonera Juxton palveluja pk-yrityksille.

Vuoden merkittävin uutuuksia oli DataInfo Taito -palvelukonsepti, jonka avulla pk-yritykset voivat koota itselleen tarpeelliset palvelut tarvekartoituksesta rahoitukseen ja koulutuksesta ylläpitoon. Myymälöihin avattiin mobiililaboratoriot, joiden avulla asiakkaat voivat kokeilla kännykällään esimerkiksi sovelluspalvelujen tai sähköpostin käyttämistä. Langattomien palveluiden kysyntä kasvaa myös jatkossa, ja DataInfo-liikkeiden rooli palvelujen koostajana korostuu entisestään.

Isoworks Oy on tele- ja tietoteknisten järjestelmien asennus-, ylläpito- ja lähitukipalveluita tarjoava yritys, jonka Sonera ja ICL Invia Oy omistavat tasaosuuksin. Yhtiön laatujohtajajärjestelmä auditoitiin keväällä. Asiakastöitä valmistui vuoden aikana 160 000.

Kaapelirakentamisesta laitteiden ja ohjelmistojen hallintaan

Primatel Oy on Suomen ainoa tietoliikenneverkkojen rakentamis- ja ylläpitopalvelujen tarjoaja, joka toimii paikallisesti kaikkialla Suomessa. Yrityksen toimialaan kuuluvat lisäksi kiinteistöverkot. Primatelin suurin asiakas on Sonera, mutta konsernin ulkopuolisten toimeksiantojen osuus kasvoi kertomusvuonna ja muodosti noin neljänneksen liikevaihdosta.

Kertomusvuonna Primatel aloitti tuotannonohjauksjärjestelmän käytön. Yhtiö kasvatti myös teknologiaosaamistaan kouluttamalla kymmeniä asentajiaan data-alustojen ja IP-laitteiden asennus- ja kunnossapitotehtäviin.

Vuoden 2001 heikosta markkinatilanteesta huolimatta Primatelin palvelujen kysynnän odotetaan pidemmällä aikavälillä kasvavan, kun yritykset ja yhteisöt jatkavat toimintonsa digitalisointia ja laajakaistayhteydet lisääntyvät. Myös operaattoreiden verkkoinvestointien odotetaan kasvavan.

BALTIAN KIINTEÄN VERKON OSAKKUUSYHTIÖT

Soneran kiinteän verkon osakkuusyhtiöt Baltiassa ovat kaikki voitollisia. Siirtymätalousvaihe ja tietoyhteiskuntakehitys tarjoavat yhtiöille monia kasvumahdollisuuksia. Yhtiöt ovat panostaneet etenkin data- ja IP-pohjaisten palvelujen kehittämiseen sekä verkkojensa digitalisointiin. Toisaalta Baltian maiden siirtyminen täyden kilpailun aikaan pienentää yhtiöiden markkinaosuuksia. Tulevina vuosina etenkin puhetuotteiden kilpailun odotetaan kiristyvän.

ADSL-palvelut kasvoivat voimakkaasti Virossa

Sonera omistaa 24,5 % Eesti Telekomista, jonka kiinteän verkon toiminnasta vastaa Eesti Telefon.

Kiinteän verkon teletoiminnan kilpailu vapautui Virossa 1.1.2001, ja Eesti Telefon uudisti hinnoitteluaan ja palvelutarjontaan kilpailutilannetta vastaavaksi. Kilpailun käynnistyminen vaikutti merkittävästi Eesti Telefonin liiketoimintaan ja tulokseen. Ulkomaanpuhelinliikkeen vaihto väheni 46 % edellisvuodesta ja oli noin 14 milj. euroa. Yhtiön osuus ulkomaanpuhelinliikenne markkinoista oli vuoden lopussa 70 %.

Eesti Telefon pystyi kompensoimaan kilpailun aiheuttamaa liikevaihdon laskua muun muassa internet-palveluillaan, ja yrityksen markkinajohtajuus internetin dial-up-palveluissa kasvoi hieman. Vuoden lopussa yhtiöllä oli noin 17 000 ADSL-liittymää (2 500). Kaikkien asiakasliittymien yhteismäärä oli noin 502 000 (517 000).

Viron viestintäviranomaisen päätti joulukuussa, että Eesti Telefonilla on määräävä markkina-asema yleisessä puhelinpalvelussa, vuokraohjoissa sekä yhdysliikenteessä vuosina 2001 ja 2002. Näiden tuotteiden osalta hintojen tulee olla kustannusvastaavia ja asiakkaita on kohdeltava tasapuolisesti.

Kilpailu vapautuu Latviassa ja Liettuassa vuonna 2003

Lattelekomilla oli kertomusvuoden lopussa noin 722 000 kiinteän verkon asiakasliittymää (735 000). Yhtiö paransi tehokkuuttaan ja jatkoi verkkonsa uudistamista. Lattelekom toi sekä yritys- että kuluttajamarkkinoille uusia tuotteita, muun muassa kuluttajien ADSL-tuotepaketin.

Tammikuussa 2002 Sonera osti International Finance Corporationin (IFC) 10 %:n osuuden Tilts Communications A/S:stä (Tilts) 34 milj. eurola. Hinta määräytyi vuosina 1995 ja 1998 tehtyjen sopimusten mukaisesti. Kaupan jälkeen Sonera omistaa Tiltsin kokonaan ja Lattelekomissa Soneran omistusosuus kasvoi 44,1 prosentista 49 prosenttiin.

Lattelekomilla on yksinoikeus tarjota kiinteän verkon peruspalveluita. Latvian valtio on sitoutunut World Trade Organizationille poistamaan Lattelekomin yksinoikeuden vuoden 2003 alussa, vaikka Latvian ja Tiltsin välisen sopimuksen mukaan yksinoikeus olisi voimassa vuoden 2013 loppuun asti. Tilts vei asian välitustuomioistuimeen vuonna 2000, ja asian käsittely on yhä kesken. Latvian valtio

hyväksyi uuden telelain, jolla valmistellaan telemarkkinoiden avautumista vuonna 2003.

Sonera omistaa 30 % Lietuvos Telekomasista, jolla on kiinteän verkon monopoli Liettuassa vuoden 2003 alkuun saakka. Yhtiöllä oli kertomusvuoden lopussa noin 1 152 000 asiakasliittymää (1 188 000).

Lietuvos Telekomas paransi kustannustehokkuuttaan. Yhtiö uudisti hinnoittelunsa rakennetta ottamalla käyttöön puhelun aloitusmaksun ja sekuntien pyöristämisen. Yhtiö otti käyttöön myös uuden laskutusjärjestelmän. TietoEnatorin kanssa Lietuvos Telekomas laati aiesopimuksen tietotekniikkapalveluja tuottavan yhteisyrityksen perustamisesta.

Kertomusvuonna liettualaisten viranomaisten vastuualueissa tapahtui muutoksia, mikä aiheutti sääntelyn epävakaisuutta ja epävarmuutta viranomaispäätösten toimeenpanoon. Lietuvos Telekomas toimii yhtiölle vuoden 1998 yksityistämisen ja vuoden 2000 pörssilistautumisen yhteydessä annettujen lupauksen mukaisesti.

BALTIAN OSAKKUUSYHTIÖT

Osakkuusyhtiö	Liikevaihto 2001, M€	Liikevaihto 2000, M€	Kasvu, %	Soneran omistusosuus, %	Liittymien määrä 31.12.2001
Eesti Telefon, Viro	186	172	8	24,5	502 000
Lattelekom, Latvia	262	248	6	49,0	722 000
Lietuvos Telekomas, Liettua	295	281	5	30,0	1 152 000

Taulukossa esitetyt luvut perustuvat Soneran konsernitilinpäätöksen laatimisen yhteydessä saatavilla olleisiin tietoihin ja Soneran tekemiin arvioihin ja saattavat siten poiketa osakkuusyhtiöiden tilinpäätöksissä esitetyistä luvuista.

28	HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS
38	TUOSLASKELMA
39	KASSAVIRTALASKELMA
40	TASE
42	KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT
64	EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖS
69	RAHOITUS JA RAHOITUSRISKIT
71	TALOUDELLINEN KEHITYS
72	TULOSKEHITYS NELJÄNNESVUOSITTAIN
73	TUNNUSLUKUJEN LASKENTAPERUSTEET
74	OSAKKEET JA OSAKKEENOMISTAJAT
78	TILINTARKASTUSKERTOMUS
79	U.S. GAAP

Hallituksen toimintakertomus

Vuoden 2000 voimakkaan kasvun jälkeen merkittävä osa maailmantaloudesta painui taantumaan vuoden 2001 aikana. Tämä heijastui nopeasti myös Suomeen, jonka talouskasvu pysähtyi rajusti vuonna 2001 aina vuodesta 1994 asti jatkuneen nopean kasvun jälkeen. Talouskasvun pysähtyminen Suomessa liittyi lähinnä viedin supistumiseen edellisvuodesta. Vaikka kulutuskysyntä jatkuikin vahvana vuoden 2001 aikana, tilanteen muuttuminen kuitenkin näkyi myös televiestintäalalla epävarmuuden lisääntymisenä ja kasvun hidastumisena varsinkin yritysasiakkaille tarjottavien palvelujen käytössä.

Suomen matkapuhelinliittymätiheys nousi vuoden 2001 lopulla yli 75 %:n kasvun kuitenkin hidastuessa edellisvuosiin verrattuna. Soneran markkinaosuus GSM-liittymistä oli vuoden lopussa yli 60 %. Tekstiviestien ja muiden lisäarvo-palveluiden käyttö kasvoi edelleen puheviestintää nopeammin. Suomen matkaviestintä oli Soneran keskeisin liiketoiminta-alue noin 55 % osuudella konsernin liikevaihdosta.

Vuoden 2001 aikana Sonera vei loppuun USA:n matkaviestinostustensa myyntiohjelman ja lyhensi myyntituloilla lainoja, joita nostettiin vuonna 2000 Euroopan kolmannen sukupolven UMTS-matkaviestintoihimilupien lisenssimaksuja varten. Suomessa vuonna 1999 saamansa

lisenssin lisäksi Soneralla on omistusosuudet lisenssiyhtiöistä Saksassa, Italiassa ja Espanjassa. Vuonna 2001 Sonera myös asetti 500 milj. euron ylärajan tulevien vuosien lisäsitouksilleen näihin yhtiöihin. Kolmannen sukupolven palvelujen käyttöönotto on Euroopassa viivästynyt, koska päätelaitteita ei ole vielä saatavilla.

Osana uudistettua strategiaansa Sonera aikoo merkittävästi pienentää palveluliiketoimintansa kuluja pyrkien kuitenkin samalla säilyttämään näiden liiketoimintojen yhteydessä kehitetyn osaamisen, joka liittyy etenkin langattoman viestinnän ja internetin ominaisuuksien yhdistämiseen ja hyväksikäyttöön. Sonera aloitti vuoden aikana useimpien palveluliiketoimintojensa toimintojen supistamisen tavoitteena enintään 50 milj. euron käyttökate tappio vuonna 2002, kun Sonera Info Communications -liiketoiminnan myynti otetaan huomioon, ja käyttökateen nolotason saavuttaminen vuonna 2003.

Vuoden aikana Sonera organisoivat vakaata kassavirtaa tuottavat kiinteän verkon, laitemyynnin sekä rakentamis- ja kunnossapitopalvelujen liiketoimintansa Sonera Telecom -al konserniksi sekä jatkoi edelleen näiden liiketoimintojensa tehostamista. Sonera arvioi, että sen markkinaosuus Suomen paikallisliittymistä oli noin 27 % ja kaukopuhelumuuteista

noin 37 %. Arvioitu markkinaosuus ulkomaanpuhelumuuteista oli noin 50 %.

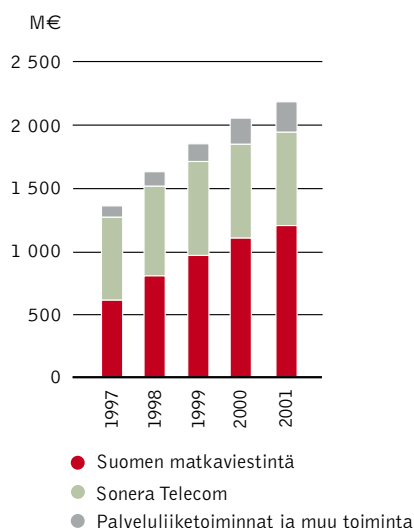
Vuoden 2001 aikana kasvanut yleismaailmallinen epävarmuus ja toimialan alentuneet pörssi-arvot vaikeuttivat Soneran nettovelan pienentämistä pelkästään ydinliiketoimintaan kuulumattomien omaisuuserien myynnillä. Turvataksaan osakkeenomistajiensa etua yhtiö järjesti marraskuussa 2001 noin 1 mrd. euron uusmerkinnän, josta saadut varat käytettiin yhtiön nettovelan pienentämiseen.

Uusitulla strategialla pyritään määrätietoisesti parantamaan Soneran taloudellista asemaa

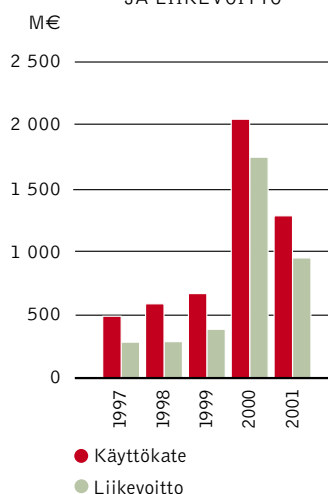
Osakeannin yhteydessä hallitus myös vahvisti yhtiölle uuden strategian, jonka pääkohtia ovat ylärajan asettaminen UMTS-yhteisyrityksiin kohdistuville rahoitusvelvollisuuksille, ydinliiketoimintaan kuulumattomien omaisuuserien myynnin jatkaminen nettovelan pienentämiseksi edelleen, Palveluliiketoimintojen kulujen merkittävä pienentäminen, asiakaslähtöisen näkökulman edelleen kehittäminen, sekä konsernin kassavirran parantaminen kustannusten tiukemmalla hallinnalla ja käyttöomaisuusinvestointien rajoittamisella.

Yhtiön käsityksen mukaan uusittu strategia yhdessä toteutetun osakeannin kanssa parantaa merkittävästi Soneran

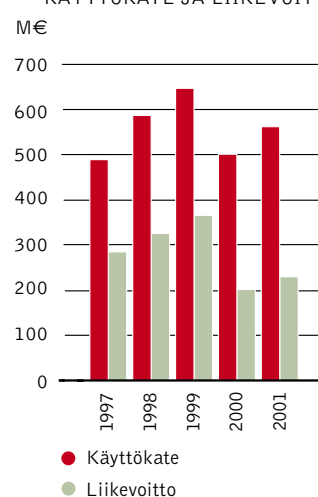
LIIKEVAIHDON KEHITYS

RAPORTOITU KÄYTTÖKATE JA LIIKEVOITTO

VERTAILUKELPOINEN KÄYTTÖKATE JA LIIKEVOITTO

taloudellista asemaa, auttaa Soneraa säilyttämään edelleen hyvän luottokelpoisuusluokituksen sekä mahdollistaa myös omistaja-arvon nostamisen jatkossa.

Liikevaihto kasvoi myös heikentyneen talouskasvun tilanteessa

Konsernin liikevaihto oli 2 187 milj. euroa (2 057) eli nousua edellisvuodesta oli 6 %. Vertailukelpoisen liikevaihdon kasvu oli 8 %, jossa on huomioitu liike-toimintojen myynnit ja hankinnat.

Konsernin ulkomaisten tytäryhtiöiden liikevaihto oli 57 milj. euroa (79). Vienti Suomesta oli 92 milj. euroa (71).

Vertailukelpoinen käyttökate ja liikevoitto paranivat edellisvuotisesta; raportoitu tulos heikkeni pienempien myyntivoittojen ja tappiollisen osakkuusyhtiötuloksen takia

Konsernin raportoitu käyttökate oli 1 283 milj. euroa (2 047), johon sisältyy kertaluonteisia eräiä yhteensä 721 milj. euroa (1 546). Kertaluonteisista eristä puhdistettu vertailukelpoinen käyttökate oli 562 milj. euroa (501) ja vertailukelpoinen käyttökateprosentti oli 26 % (24). Vertailukelpoinen käyttökate parani edellisvuoteen verrattuna varsinkin toisella vuosipuoliskolla.

Liiketoiminnan kulut nousivat yhteensä 14 % edelliseen vuoteen verrattuna eli hieman liikevaihdon nousua nopeammin. Ilman kertaluonteisten erien vaikutusta liiketoiminnan kulut kuitenkin nousivat vain 4 %.

Konsernin raportoitu liikevoitto oli 951 milj. euroa (1 748). Vertailukelpoisen liikevoitto kasvoi 14 % ja oli 230 milj. euroa (202). Tilikaudelle kirjatut poistot olivat 332 milj. euroa (299).

Soneran osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista oli -202 milj. euroa (+121) ja nettorahoituskulut olivat 32 milj. euroa (9). Raportoitu voitto ennen satunnaiseriä ja veroja oli 445 milj. euroa (1 860) ja kertaluonteisista eristä puhdistettu vertailukelpoinen tulos ennen satunnaiseriä ja veroja oli -4 milj. euroa (+314). Vertailukelpoista tulosta heikensi pääasiassa osakkuusyhtiöiden tappiollinen tulos.

Vuodelle kirjatut tuloverot olivat 35 milj. euroa (318) ja tilikauden aikana rahana maksettujen tuloverojen määrä oli 41 milj. euroa (313). Konsernin efektiivinen verokanta 8 % (17) jäi edellisvuotisesta merkittävästi alhaisemmaksi pääosin verovapaiden myyntivoittojen ja verotuksessa tehtyjen arvonalennusten takia.

Kertaluonteiset erät sisältävä raportoitu nettotulos/osake oli 0,44 euroa (1,68). Vertailukelpoinen nettotulos/osake ilman kertaluonteisia eräiä oli 0,07 euroa (0,26).

Sijoitetun pääoman tuotto oli 7,9 % (32,9) ja oman pääoman tuotto 10,5 % (60,9).

Suomen matkaviestinnän tulos vahvistui edelleen; Palveluliiketoiminnan tappiot pienenevät

Suomen matkaviestinnän liikevaihto kasvoi 7 % edellisvuotisesta ja oli 1 213 milj.

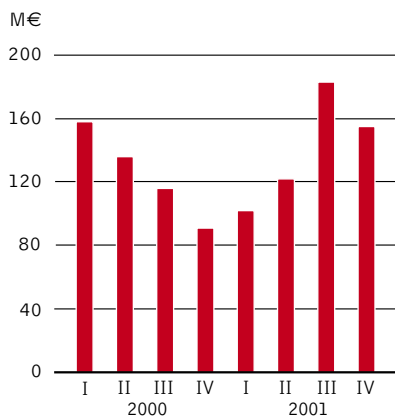
euroa (1 134). Vertailukelpoisen liikevaihdon muutos oli 9 %, kun huomioidaan Suomen Erillisverkot Oy:n myynti joulukuussa 2000. Lisäarvopalveluiden liikevaihto kasvoi 29 % ja oli 147 milj. euroa (114). Soneran GSM-liittymästä lähetettiin vuoden aikana keskimäärin 26 tekstiviestiä kuukaudessa (25). Soneran matkaviestintäliittymän keskimääräinen puhelukäyttö kuukaudessa nousi 145 minuuttiin (139) ja keskimääräinen kuukausituotto 40,5 euroon (40,4).

Soneran GSM-liittymien määrä kasvoi vuoden aikana nettomääräisesti 139 617 ja oli vuoden päättyessä 2 421 533 (2 281 916). GSM-asiakasvaihtuvuus pysyi alhaisena ja oli 10,1 % (9,7). NMT- ja palveluoperaattori liittymät mukaan luettuina Soneran verkossa oli vuoden lopussa yhteensä 2 510 028 liittymää (2 364 562), jossa oli kasvua nettomääräisesti 145 466.

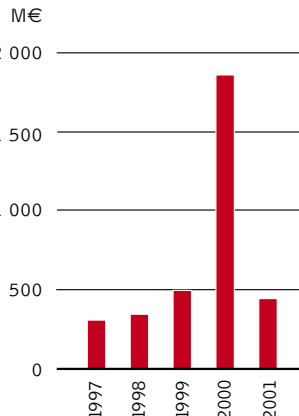
Elokuussa Sonera kertoi lopettavansa analogisen NMT 450 -matkapuhelinverkon ylläpidon 31.12.2002. Uusia NMT 450 -liittymiä ei enää ole avattu 15.8.2001 jälkeen. NMT-asiakkaiden määrä on laskenut viime vuosina merkittävästi, kun valtaosa asiakkaista on siirtynyt käyttämään Soneran GSM-palveluita. Vuoden lopussa Soneran NMT-liittymien määrä oli 38 250 (55 863).

Liiketoiminta-alueen käyttökate nousi 604 milj. euroon (543) ja liikevoitto 477 milj. euroon (414). Käyttökateprosenttia 49,8 % (47,9) paransivat tiukka kustannus seuranta sekä panostusten

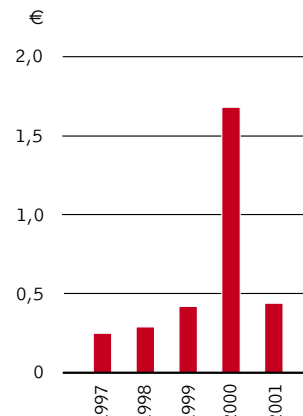
VERTAILUKELPOINEN KÄYTTÖKATE NELJÄNNESVUOSITTAIN

VOITTO ENNEN SATUNNAISERIÄ JA VEROJA

TULOS/OSAKE

kohdentaminen kysyntää vastaavalla tavalla.

Palveluliiketoimintojen liikevaihto kasvoi 26 % ja oli 321 milj. euroa (254). Vertailukelpoinen liikevaihdon kasvu oli 20 %, jossa on huomioitu liiketoimintojen myynnit ja hankinnat. Kasvu hidastui loppuvuoden aikana markkinakysynnän heikentyessä sekä Soneran supistaessa palvelutarjontaansa. Sonera Smart-Trustin vertailukelpoinen liikevaihto kasvoi vuoden aikana 44 % ja oli 36 milj. euroa (25). Sonera Zedin liikevaihto kolminkertaistui 21 milj. euroon (7). Sonera Info Communicationsin liikevaihto kasvoi 15 % ja oli 71 milj. euroa (62). Sonera Plazan liikevaihto kasvoi 13 % ja oli 53 milj. euroa (47). Soneran internet-liittymien määrä Suomessa oli vuoden loppussa noin 244 000. Sonera Juxton liikevaihto kasvoi 36 % ja oli 72 milj. euroa (53). Muiden Palveluliiketoimintoihin

sisältyvien liiketoimintojen ja kehityshankkeiden yhteenlaskettu liikevaihto oli 68 milj. euroa (60).

Sonera Zed lopetti vuoden aikana liiketoiminnan Alankomaissa ja Turkissa sekä palveluiden tarjoamisen omalla tuotemerkillään Singaporessa. Myös Yhdysvaltain osalta tehtiin myynti- tai lopetus päätös, koska liiketoiminta ei ole saavuttanut asetettuja tavoitteita.

Koko liiketoiminta-alueen raportoitu käyttökate oli -337 milj. euroa (-303) ja liiketappio 384 milj. euroa (liiketappio 335). Ilman kertaluonteisia erinä tarkasteltuna vertailukelpoinen käyttökate kuitenkin pieneni -244 milj. euroon (-290) ja vertailukelpoinen liiketappio 290 milj. euroon (322). Kertaluonteiset kuluerät koostuivat pääosin käyttöomaisuuden arvonalennuksista sekä toimintojen lopettamiseen liittyvistä kuluista. Voittollista Sonera Info Communicationsia lu-

kuun ottamatta kaikkien palveluliiketoimintojen raportoitu käyttökate oli negatiivinen. Myös tappiollisten toimintojen vertailukelpoiset käyttökate tappiot kuitenkin pienenevät loppuvuotta kohden.

Sonera Telecomin liikevaihto oli 1 024 milj. euroa (1 020) eli edellisvuotiesella tasolla. Liiketoimintojen myynnit huomioivan vertailukelpoisen liikevaihdon kasvu oli 2 %. Kotimaanpuhelimien liikevaihto aleni 10 % ja oli 222 milj. euroa (247) paikallisliittymien ja kaukopuheluminuuttien edelleen vähentyessä. Ulkomaanpuhelimien liikevaihto kasvoi 37 % ja oli 149 milj. euroa (109). Kasvu syntyi lisääntyneestä minuuttimäärästä, matkaviestinnän ulkomaan terminointimaksun käyttöönotosta sekä merkittävästi kasvaneesta kansainvälisestä kauttakululiikenteestä.

Datapalvelujen liikevaihtoa 151 milj. euroa (165) vähensi Ruotsin liiketoimin-

LIIKEVAIHTO

M€	Kokonaisliikevaihto			Konsernin ulkoinen liikevaihto		
	2001	2000	Muutos, %	2001	2000	Muutos, %
Suomen matkaviestintä	1 213	1 134	7	1 197	1 103	9
Kansainvälinen matkaviestintä	4	5	-20	4	5	-20
Palveluliiketoiminnat	321	254	26	241	207	16
Sonera Telecom	1 024	1 020	0	738	742	-1
Muu toiminta	113	85	33	7	-	-
Konsernin sisäinen myynti	-488	-441	11	-	-	-
Konserni	2 187	2 057	6	2 187	2 057	6

KÄYTTÖKATE

M€	Raportoitu			Vertailukelpoinen		
	2001	2000	Muutos	2001	2000	Muutos
Suomen matkaviestintä	604	543	+61	604	532	+72
Kansainvälinen matkaviestintä	569	1 502	-933	-14	-13	-1
Palveluliiketoiminnat	-337	-303	-34	-244	-290	+46
Sonera Telecom	231	300	-69	230	265	-35
Muu toiminta	216	5	+211	-14	7	-21
Konserni	1 283	2 047	-764	562	501	+61

LIIKEVOITTO

M€	Raportoitu			Vertailukelpoinen		
	2001	2000	Muutos	2001	2000	Muutos
Suomen matkaviestintä	477	414	+63	477	403	+74
Kansainvälinen matkaviestintä	569	1 502	-933	-14	-13	-1
Palveluliiketoiminnat	-384	-335	-49	-290	-322	+32
Sonera Telecom	108	162	-54	107	127	-20
Muu toiminta	181	5	+176	-50	7	-57
Konserni	951	1 748	-797	230	202	+28

Vertailukelpoiset tulosluvut eivät sisällä myyntivoittoja ja -tappioita, arvonalennuksia sekä muita kertaluonteisia erinä.

tojen myynti. Vuokrajohtojen liikevaihtoa 56 milj. euroa (52) kasvatti Pietarin ja Moskovan välisen valokaapelin lisääntynyt kapasiteettimyynti. Molempien osalta liikevaihdon kasvua heikensi keskimääräisen hintatason alentuminen edelliseen vuoteen verrattuna.

Laitemyynnin liikevaihto laski hieman edellisvuotisesta ja oli 118 milj. euroa (125). Rakentamisen ja kunnossapidon liikevaihto konsernin ulkopuolisille asiakkaille nousi hieman ja oli 35 milj. euroa (34).

Liiketoiminta-alueen raportoitu käyttökate oli 231 milj. euroa (300) ja liikevoitto 108 milj. euroa (162). Kertaluonteisista eristä puhdistettua vertailukelpoista käyttökateä 230 milj. euroa (265) alensivat viime vuoteen verrattuna matkaviestimiin päätyvien ulkomaan puheluiden nousseet kustannukset, kasvaneet henkilösivukulut sekä panostukset uusiin tuotteisiin.

Turkin ja Saksan osakkuusyhtiöt tekivät tappiolliset vuositulokset

Soneran osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista oli -202 milj. euroa (+121). Osakkuusyhtiötulosta heikensivät Turkcellin, Finturin ja Group 3G:n tappiolliset tulokset.

Soneran osakkuusyhtiöiden (omistus 20-50 %) liikevaihto ei sisälly konsernin liikevaihtoon. Kaikkien osakkuusyhtiöiden arvioitu yhteenlaskettu liikevaihto

oli edellisvuotisella tasolla ja oli suuruudeltaan 4 955 milj. euroa (4 981). Kun myydyt ja ostetut omistukset otetaan huomioon, vertailukelpoinen liikevaihto kasvoi 15 %.

Matkaviestinnän osakkuusyhtiöiden arvioitu yhteenlaskettu liikevaihto kasvoi 15 % ja oli 3 762 milj. euroa (3 273). Kasvua heikensi Turkcellin liikevaihto, joka euroissa mitattuna pieneni 3 % edellisvuotisesta Turkin liiran voimakkaan devalvoitumisen seurauksena. Matkaviestinnän osakkuusyhtiöiden yhteenlaskettu asiakasmäärä oli vuoden lopussa arviolta 15,5 miljoonaa (13,1).

Turkcellin tulosta heikensivät Turkin liiran devalvaation aiheuttamat valuuttakurssitappiot, heikentyneen kansantalouden negatiiviset vaikutukset kulutuskyntään sekä eräät toimilupaan ja yhteenliittämismaksuihin liittyvät kertaluonteiset kulukirjaukset ja riita-asiat. Turkcellin asiakasmäärä kuitenkin kasvoi edelleen voimakkaasti heikentyneestä taloudellisesta tilanteesta huolimatta ja oli 12,2 milj. asiakasta vuoden lopussa (10,1). Turkcell myös jatkoi hintojensa korottamisesta ja kulujensa karsimista devalvaation vaikutuksia lieventääkseen. Soneran osuus yhtiön tuloksesta oli -61 milj. euroa (+130).

Finturin tulosta heikensivät digiTV- ja Internet-liiketoimintoihin tehdyt merkittävät panostukset. Soneran osuus yhtiön tuloksesta oli -96 milj. euroa (-13).

Sonera, Telia Mobile AB ja AO Telecominvest solmivat elokuussa sopimuksen, jolla ne yhdistävät Venäjällä sijaitsevat matkapuhelinoperaattorinomistuksensa muodostaakseen ensimmäisen koko Venäjän kattavan matkapuhelin-

operaattorin. Soneran omistusosuus uudessa operaattorissa on 26 %. Fuusion arvioidaan tapahtuvan vuoden 2002 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana.

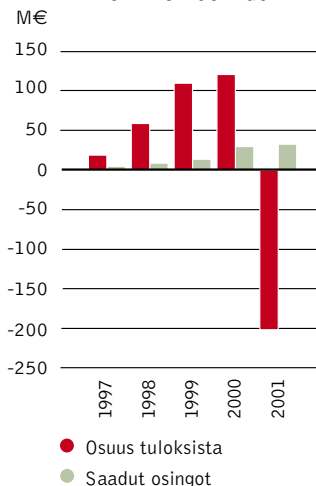
Soneran osuus Saksan UMTS-osakkuusyhtiön Group 3G:n tappiosta oli 72 milj. euroa. Group 3G solmi heinäkuussa Deutsche Telekomien kanssa yhteenliittämissopimuksen, jonka myötä Group 3G:n tulevien asiakkaiden on mahdollista soittaa ja vastaanottaa puheluita kaikenlaisissa verkoissa Saksan rajojen sisä- ja ulkopuolelta, kun yhtiö aloittaa GSM/GPRS-palvelujensa tarjoamisen E-Plusin kanssa solmiman verkkovierailusopimuksen turvin. Lokakuussa yhtiö julkisti Quam-tuotemerkinsä. Kaupallinen lanseeraus tapahtui marraskuun lopussa. Liittymien myyntiä joulukuussa haittasivat erimielisyydet kahden suurimman kilpailijan kanssa siitä, mistä lähtien ne yhdistävät liikennettä Group 3G:n liittymiin. Esteiden poistuttua myynti pääsi uudestaan käyntiin tammikuun alussa 2002.

Syyskuussa Group 3G ja E-Plus sopivat infrastruktuurin jakamisesta ja läheisestä yhteistyöstä Saksassa UMTS-verkkojen rakentamisessa. Yhteistyön ansiosta Group 3G säästää arviolta yli kolmanneksen alunperin arvioiduista verkkoinvestointien kokonaiskustannuksista. Lisäksi säästöjen arvioidaan olevan merkittäviä myös vuotuisissa liiketoiminnan kuluissa.

Lokakuussa Sonera ja Group 3G:n toinen osakkeenomistaja Telefónica Móviles S.A. sopivat, ettei Soneralla ole velvollisuutta lisärahoittaa Group 3G-yhtiötä.

Soneralla on 12,55 % omistusosuus italialaisesta Ipse 2000 -yhtiöstä, jonka

OSUUS OSAKKUUSYHTIÖIDEN TULOISTA JA YHTIÖILTÄ SAADUT OSINGOT

OSUUS OSAKKUUSYHTIÖIDEN TULOISTA

M€	2001	2000	Muutos
Turkcell Iletisim Hizmetleri A.S.	-61	130	- 191
Fintur Holdings B.V.	-96	-13	- 83
Aerial Communications, Inc.	-	-12	+ 12
Muut GSM-operaattorit	56	42	+ 14
UMTS-osakkuusyhtiöt	-79	-2	- 77
Kiinteän verkon operaattorit	35	38	- 3
Muut osakkuusyhtiöt	2	4	- 2
Liikearvon poistot	-59	-66	+ 7
Yhteensä	-202	121	- 323

omistaman UMTS-lisenssin voimassaoloa Italian valtio pidensi vuoden aikana alkuperäisestä 15 vuodesta 20 vuoteen. Yhtiön osakkaat päättivät tammi-kuussa 2002, että liiketoiminta aloitetaan Italiassa lisenssiehtojen mukaisesti ja siinä vaiheessa, kun tarvittavaa UMTS-tekniologiaa on kaupallisesti saatavilla. Liiketoiminnan kulut rajoitetaan minimiin ennen kaupallisen toiminnan aloittamista. Aiemmin lokakuussa myös espanjalaisen Xferan (Sonera 14,25 %) osakkaat tekivät vastaavan päätöksen. Kumma-kaan yhtiön osalta ei ollut liiketoiminnallisia mahdollisuuksia toiminnan aloittamiseen jo aiemmin GSM/GPRS-palveluina.

Sonera tekee säännöllisesti arvonalentumistarkastelun noin 4 mrd. euron investoinneilleen, jotka se on tehnyt UMTS-yhteisyrityksiinsä. Tarkastelun tuloksena Sonera arvioi, ettei arvonalennuksille ole perusteita 31.12.2001 tilanteessa. Tarkastelu tehtiin sekä suomalaisen että yhdysvaltalaisen tilinpäätöskäytännön (U.S. GAAP) mukaisesti. Group 3G:n osalta tarkastelu perustuu osakkaiden yhteisesti hyväksymään Group 3G:n liiketoimintasuunnitelmaan. Koska Ipse 2000:n ja Xferan liiketoiminta ei vielä ole alkanut, perustuu tarkastelu näiden yhtiöiden osalta osakkaiden näkemykseen, että rajallisilla UMTS-taajuuksilla ja niihin oikeuttavilla lisensseillä on vähintään lisensseistä maksettua hintaa vastaava taloudellinen arvo näille yhtiöille siinä vaiheessa, kun UMTS-palveluja ryhdytään yleisesti käyttämään.

Elokuussa Soneran 50-prosenttisesti omistama Norjan UMTS-osakkuusyhtiö Broadband Mobile asetettiin selvitystilaan ja sen liiketoiminta lakkautettiin. Ratkaisun taustalla oli yhteisyrityksen toisen osakkaan Enitel ASA:n tekemä päätös vetäytyä kaikista UMTS-hankkeistaan. Sonera kirjasi Broadband Mobilen liiketoiminnan lopettamisesta 12 milj. euron tappion. Lisäksi osakkuusyhtiötulokseen sisältyy 7 milj. euroa tappiota yhtiön toiminnasta ennen lakkauttamista. Investoinnin ei odoteta enää aiheuttavan lisäkustannuksia tulevaisuudessa.

Kiinteän verkon palveluja Suomessa ja Baltian maissa tarjoavien osakkuusyhtiöiden yhteenlaskettu liittymämäärä oli

vuoden lopussa noin 2,6 miljoonaa (2,4). Yhtiöiden yhteenlaskettu liikevaihto kasvoi euroissa mitattuna 26 % ja oli 860 milj. euroa (685). Ostetut ja myydyt yhtiöt huomioiva vertailukelpoinen kasvu oli 8 %. Soneran osuus yhtiöiden tuloksesta oli yhteensä 35 milj. euroa (38), jossa on kertaluonteisten erien vaikutusta 5 milj. euroa (10).

Yli 2 mrd. euroa rahaa omaisuusmyynneistä ja Yhdysvaltain matkaviestinsijoitusten myynnistä voittoa yhteensä 1,2 mrd. euroa

Vuoden aikana Sonera myi ydinliiketoimintaansa kuulumattomia vähemmistöomistuksia, liiketoimintoja ja käyttöomaisuutta yhteensä 2 193 milj. eurolla. Myyntituloilla lyhennettiin nettovelkaa.

Maaliskuussa Sonera myi omistamansa TietoEnator Oyj:n osakkeet 424 milj. euron kauppahinnalla ja kirjasi kaupasta 286 milj. euron myyntivoiton.

Toukokuun aikana Sonera myi omistuksensa yhdysvaltalaisissa VoiceStream- ja Powertel-operaattoreissa yhteensä 724 milj. euron käteisvastiketta ja 72 milj. Deutsche Telekomien osaketta vastaan. Deutsche Telekomien osakkeiden kurssi kaupantekohetkellä toukokuun lopussa oli 24,60 euroa. Vuoden aikana Sonera myi Deutsche Telekomien osakkeita yhteensä noin 46,1 milj. kappaletta ja sai myyntitulona noin 1 004 milj. euroa, joka vastasi keskihintana noin 21,80 euroa/osake.

Kun 31.12.2001 jäljellä olleet noin 26,0 milj. Deutsche Telekomien osaketta

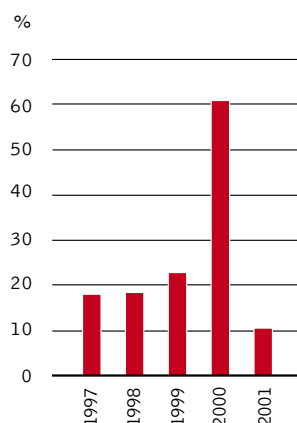
huomioidaan vuoden lopun markkina-arvoon, Soneran saama kokonaismyyntivoitto Aerialin, VoiceStreamin ja Powertelin myynnistä on noin 1,2 mrd. euroa. Myyntivoitosta kirjattiin 835 milj. euroa jo vuonna 2000, kun Aerial fuusioitui VoiceStreamin kanssa. Loppuosa myyntivoitoista kirjattiin vuoden 2001 toukokuussa ja niiden määrää pienentää osittain Deutsche Telekomien osakkeen arvon alentuminen sen jälkeen. Myynneistä saatiin vuoden loppuun mennessä rahana yhteensä runsaat 1,7 mrd. euroa, jonka lisäksi jäljellä olleiden Deutsche Telekomien osakkeiden markkina-arvo 31.12.2001 oli noin 504 milj. euroa (19,40 euroa/osake).

Deutsche Telekomien osakkeiden myyntivoitot ja -tappiot sekä markkinaarvostukset vuoden 2001 aikana on esitetty tuloslaskelmassa rahoitustuottojen ja -kulujen ryhmässä, koska osakkeita on käsitelty lyhytaikaisena sijoituksena.

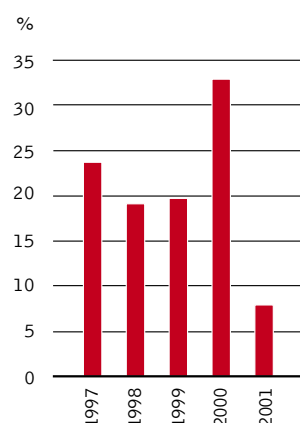
Vuoden aikana toteutettiin myös useita pienempiä omaisuuserien ja liiketoimintojen myyntejä, joista saatiin myyntituloina yhteensä 41 milj. euroa. Touko-kesäkuussa myytiin Sonera Plazan Hollannin liiketoiminnot. Toukokuussa myytiin osa Soneran kiinteän verkon liiketoiminnasta Ruotsissa, jonka lisäksi elokuussa myytiin niinkään ruotsalainen Geddeholm Call Center AB -tytäryhtiö. Joulukuussa myytiin Soneran omistamat ruotsalaisen Trio AB:n osakkeet.

Heinäkuussa Sonera ilmoitti myyvänsä 23 % omistusosuutensa Pannon

OMAN PÄÄOMAN TUOTTO

SIOJITETUN PÄÄOMAN TUOTTO

GSM:ssä Telenor Mobile Communicationsille noin 310 milj. eurolla. Osapuolet tekivät lopullisen sopimuksen kaupasta lokakuussa, ja kauppa toteutui Unkarin viranomaishyväksynnän jälkeen 4.2.2002, jolloin Sonera myös sai kauppahinnan rahana.

Marraskuussa Sonera solmi aiesopimuksen hakemistoliiketoimintaa harjoittavan tytäryhtiönsä Sonera Info Communications Oy:n ja eräiden siihen liittyvien tytäryhtiöiden myynnistä 3i Investments plc:lle 125 milj. euron kauppahintaan. Kaupan arvioidaan toteutuvan vuoden 2002 ensimmäisellä neljänneksellä.

Osakeinvestoinnit pienenivät merkittävästi edellisvuotisesta

Investoinnit osakkeisiin ja osakaslainoihin olivat vuoden aikana 572 milj. euroa (4 852) eli merkittävästi alhaisemmat kuin edellisvuonna.

Merkittävimmat sijoitukset olivat jo vuonna 2000 sovitut 135 milj. euron lisäinvestointi Powerteliin ja 81 milj. euron sijoitus Eliska Wireless -yhtiöön tammikuussa sekä Metro One -yhtiön osuuden hankinta 72 milj. eurolla helmikuussa. Lisäksi Sonera osallistui heinäkuussa Turkcellin uusmerkintään omistusosuutensa suhteessa 77 milj. eurolla, korotti Finturin osakepääomaa vuoden aikana yhteensä 81 milj. eurolla sekä sijoitti osakepääoman korotuksina ja osakaslainoina Venäjän osakkuusyhtiöihinsä 56 milj. euroa. UMTS-yhteisyrityksiin sijoitettiin osakepääoman korotuksina ja osakaslainoina vuoden aikana yhteensä 41 milj. euroa.

Liiketoiminnan kassavirta vahvistui vuoden loppua kohden

Konsernin liiketoiminnan tuottama kassavirta oli 197 milj. euroa (227). Vaikka

käyttökate parani ja maksetut tuloverot jäivät alle edellisvuotisen, liiketoiminnan kassavirta laski edellisvuotista suuremman korkokulujen takia. Liiketoiminnan kassavirta kuitenkin parani selvästi vuoden loppua kohden ja oli toisella vuosipuoliskolla merkittävästi korkeampi kuin kahdella sitä edeltäneellä vuosipuoliskolla. Liiketoiminnan kassavirta ei kuitenkaan vielä riittänyt kattamaan käyttöomaisuusinvestointeja.

Investointien kassavirta oli merkittävien omaisuusmyyntien ja edellisvuotista pienempien osakeinvestointien takia positiivinen 1 223 milj. euroa (negatiivinen 4 572). Myös investoinnit käyttöomaisuuteen pienenivät edellisvuotisesta ja olivat 359 milj. euroa (430). Merkittävimmät vähennykset kohdistuivat Palveluliiketoimintojen investointeihin.

Nettovelkaa pienennettiin osakemyynneillä ja osakeannilla

Liiketoiminnan ja omaisuusmyyntien tuottamalla kassavirralla sekä osakeannista saaduilla varoilla pienennettiin nettovelkaa yhteensä noin 2,4 mrd. euroa.

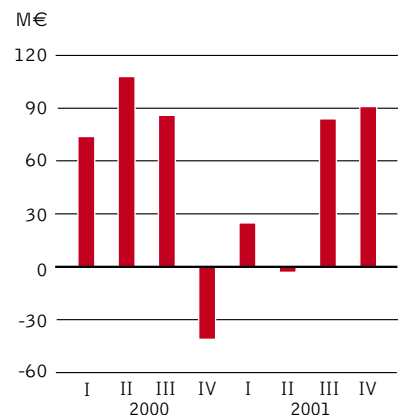
Korollinen nettovelka oli vuoden lopussa 3 268 milj. euroa (5 641). Mikäli myös jäljellä olevat Deutsche Telekomien osakkeet sisällytetään laskelmaan, nettovelka oli 2 764 milj. euroa. Kassavarat ja lyhytaikaiset sijoitukset olivat vuoden lopussa 716 milj. euroa (212 milj. euroa, mikäli Deutsche Telekomien osakkeiden markkina-arvoa ei oteta huomioon). Nostamattomat valmiusluotot olivat vuoden lopussa 241 milj. euroa (465).

Soneran lyhytaikaisten lainojen määrä oli vuoden lopussa 55 milj. euroa ja seuraavan kahden kuukauden aikana erääntyvien pitkäaikaisten lainojen määrä oli 1 418 milj. euroa. Sonera aikoo

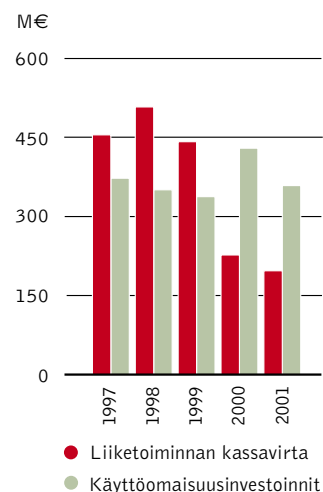
rahoittaa lainojen lyhennykset kassavaroilla, käytettävissä olevilla luottoliitteillä, liiketoiminnan kassavirralla sekä omaisuuden myynneillä, mukaan lukien Deutsche Telekomien ja Pannon GSM:n osakkeet. Sonera aikoo tarpeen mukaan myydä myös muita ydinliiketoimintoihin kuulumattomia sijoituksiaan ja liiketoimintojaan.

Helmikuussa 2001 Sonera laski liikkeeseen 500 milj. euron vaihtuvakorkoisen joukkovelkakirjalainan, joka erääntyy elokuussa 2002. Toukokuussa laskettiin liikkeeseen 50 milj. euron joukkovelkakirjalaina, joka erääntyi marraskuussa 2001, sekä 150 milj. euron joukkovelka-

LIIKETOIMINNAN KASSAVIRTA NELJÄNNESVUOSITTAIN

LIIKETOIMINNAN KASSAVIRTA JA KÄYTTÖMAISUUSINVESTOINNIT

INVESTOINNIT KÄYTTÖMAISUUTEEN

M€	2001	2000	Muutos
Suomen matkaviestintä	102	124	- 22
Palveluliiketoiminnat	53	104	- 51
Sonera Telecom	186	202	- 16
Muu toiminta	18	-	+ 18
Konserni	359	430	- 71

kirjalaina, joka erääntyy toukokuussa 2002. Lisäksi elokuussa Sonera laski liikkeeseen 200 milj. euron joukkovelkakirjalainan, joka erääntyy helmikuussa 2003. Lainoilla jälleenrahoitettiin lyhytaikaisia luottojärjestelyjä.

Heinäkuussa Sonera nosti 1 330 milj. euron vaihtuvakorkoisen kolmen vuoden pitkäaikaisen lainan, josta Sonera sopi kesäkuussa kansainvälisen pankkiryhmittymän kanssa. Lainalla jälleenrahoitettiin muita lyhytaikaisia luottojärjestelyjä. Joulukuussa Sonera sopi pankkiryhmittymän kanssa lainan ehtojen muutoksista siten, että lainaa lyhennettiin 630 milj. euroa osakeannista saaduilla varoilla ja lainan loppuosan erääntymistä aikaistettiin joulukuulle 2002. Samalla lainasta poistettiin ehto, jonka mukaan pankkiryhmittymällä olisi ollut oikeus vaatia lainan takaisinmaksua, mikäli Soneran luottoluokitus laskisi alle "investment grade" -tason.

Myös muilla osakeannista saaduilla tuloilla maksettiin pitkä- ja lyhytaikaisia

lainoja joulukuussa. Määrästä käytettiin 200 milj. euroa EIB:n lainan ennaikaiseen takaisinmaksuun sekä 100 milj. euroa pankkilainan takaisinmaksuun.

Soneran velkaantumistasen nousu suhteessa yhtiön liiketoiminnan kassavirtaan vuoden 2000 lopulla johti Soneran luottoluokitusten alenemiseen vuoden 2001 aikana. Osakeannin julkistamisen jälkeen lokakuun lopussa Standard & Poor's sekä Moody's vahvistivat Soneran luottoluokitukset. Molemmat laitokset ilmoittivat odottavansa, että Sonera pienentää nettovelkaansa lähitulevaisuudessa noin 2,5 mrd euroon ja että Sonera parantaa merkittävästi tulostaan ja kassavirtaansa vuonna 2002.

Standard & Poor'sin Soneralle antama pitkäaikainen luottoluokitus on BBB (31.12.2000: A) ja lyhytaikainen A-3 (A-1). Moody'sin antama pitkäaikainen luokitus on Baa2 (A2) ja lyhytaikainen Prime-2 (Prime-1). Soneran tavoitteena on jatkossakin säilyttää vähintään nykyinen "investment grade" -luottoluokitus.

Omavaraisuusaste nousi vuoden lopussa 52 %:iin (33) lainojen takaisinmaksun ja osakeannin myötä. Vastaavasti nettovelkaantumistasen laski 71 %:iin (174).

Nettorahoituskulut kasvoivat edellisestä vuodesta 32 milj. euroon (9). Lainojen korkokulut nousivat 279 milj. euroon (155). Korkokulujen tulosvaikutusta kuitenkin pienensivät aktivoidut korkokulut sekä osakaslainoista kirjatut ei-kassavirtavaikutteiset korkotuotot. Soneran lainoistaan maksama keskiporko oli vuoden lopussa 4,2 % (5,4) lainoihin kohdistuvien suojausten jälkeen.

Konsernin rahoitusta ja rahoitusriskien hallintaa on esitetty tarkemmin sivuilla 69-70.

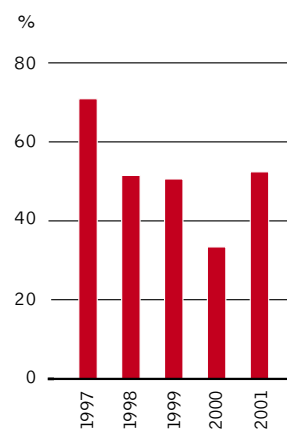
Merkittävimmät rakennemuutokset

Sonera Telecom -liiketoiminnan juridinen rakenne saatettiin vastaamaan val-

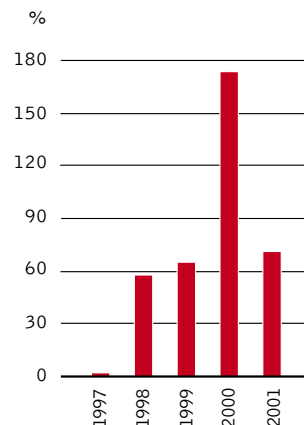
RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET

M€	2001	2000	Muutos
Oma pääoma	4 575	3 233	+ 1 342
Korollinen nettovelka			
Pitkäaikaiset lainat	2 007	1 842	+ 165
Lyhytaikaiset lainat	1 473	3 955	- 2 482
- Likvidit varat	- 212	- 156	- 56
Yhteensä	3 268	5 641	- 2 373
Omavaraisuusaste, %	52,4	33,4	
Nettovelkaantumisaste (gearing), %	71,2	173,6	
Rahoitustuotot ja -kulut			
Osinkotuotot	14	21	- 7
Korkotuotot	183	82	+ 101
Korkokulut	- 279	- 155	- 124
Aktivoitujen korkokulut	52	20	+ 32
Muut rahoitustuotot ja -kulut	1	23	- 22
Kursivoitot ja -tappiot	- 3	-	- 3
Yhteensä	- 32	- 9	- 23
Kassavirta			
Liiketoiminnan kassavirta	197	227	- 30
Investointien kassavirta	1 223	- 4 572	+ 5 795
Rahoituksen kassavirta	- 1 410	4 394	- 5 804
Kursierot	- 2	1	- 3
Kassavarojen muutos	8	50	- 42

OMAVARAISSUUSASTE

NETTOVELKAANTUMISASTE

lennutta liiketoimintarakennetta muodostamalle alakonsernin emoyhtiöksi Sonera Telecom Oy 1.7.2001 alkaen.

Tilinpäätöksen liitetietojen kohdassa 23 on esitetty luettelo konsernin tytär- ja osakkuusyhtiöistä sekä vuoden aikana tapahtuneet muutokset.

Osakkeiden uusmerkintä vietiin onnistuneesti läpi

Ylimääräinen yhtiökokous 9.11.2001 päätti yhtiön hallituksen ehdotuksen mukaisesti uusmerkinnän järjestämisestä. Uusmerkinnässä kahdella vanhalla osakkeella sai merkintä yhden uuden osakkeen 2,70 euron hintaan. Annissa laskettiin liikkeelle 371 767 243 uutta osaketta, joista Sonera sai yhteensä noin 1 004 milj. euroa ennen osakeantiin liittyviä kuluja (noin 982 milj. euroa kulujen ja niiden verovaikutuksen jälkeen). Suomen valtio merkitsi omistussuutensa mukaisen määrän kokonaisuudessaan, jolloin valtion omistus säilyi 52,8 %:ssa. Osakeannin järjestäjäsyndikaatin antama sitoumista merkintä kaikki ne osakkeet, jotka muuten jäisivät merkittämättä, ei tarvittu annin tultua ylimerkityksi.

Yhtiön hallituksella ei ole voimassa olevaa valtuutusta osakeannin, optio-ohjelman tai vaihtovelkakirjalainan liikkeellelaskuun.

Yhtiön hallituksella on valtuutus 2 000 000 oman osakkeen hankkimiseen sekä 2 550 000 oman osakkeen myymiseen 21.3.2002 saakka. Yhtiön hallussa on 550 000 vuonna 2000 hankittua omaa osaketta, joiden kirjanpidollinen vasta-arvo

on 236 500 euroa ja osuus kaikista osakkeista noin 0,05 %. Hankinnat tehtiin toukokuussa 2000 keskihintaan 51,36 euroa osakkeelta eli yhteishintaan 28 milj. euroa.

Tietoja Soneran osakkeista ja osakkeenomistajista sekä osakkeiden vaihtoja hintakehityksestä on esitetty tarkemmin sivuilla 74-77.

Tutkimus- ja kehitystoiminta

Soneran tutkimus- ja tuotekehitystoiminnan (T&K) menot tietojärjestelmien kehitystyö mukaan lukien olivat vuonna 2001 noin 82 milj. euroa (70) eli 3,7 % liikevaihdosta (3,4). Soneran T&K-toiminnoissa työskenteli kertomusvuonna yli 1 000 henkilöä.

Keskeisiä osa-alueita vuoden aikana olivat UMTS-matkaviestintä, asiakaspalvelu- ja laskutusratkaisut, langattomat internetsovellukset, sähköisessä ja langattomassa kaupankäynnissä käytettävät tietoturvaratkaisut sekä maailmanlaajuisen IP-pohjainen verkkovierailu.

Euron käyttöönotto

Sonera on raportoinut vuoden 1999 alusta lukien taloudellisesta kehityksestään euroissa. Suurimmat euroalueen konserniyhtiöt siirtyivät myös kirjanpidossaan euron käyttöön perusvaluuttana toukokuussa 2001 ja muut vuoden aikana. Soneran laskuissa ja hinnastoissa on 1.1.1999 lähtien esitetty informatiivisena lisätietona myös euromääräistä tietoa. Täysin euromääräiseen laskutukseen ja varsinaiseen eurohinnoitteluun siirryttiin vaiheittain 1.1.2002 mennessä.

Vuoden aikana tehtyjä viranomaistulkintoja sääntely- ja kilpailuympäristössä

Suomen Viestintävirasto antoi huhtikuussa päätöksensä Telia Finland Oy:n vuonna 1998 esittämään toimenpidepyyntöön, joka koski Soneran matkaviestinnän yhteenliittämismaksuja. Käyttämiensä laskentaperusteiden pohjalta Viestintävirasto katsoi Soneran hinnoitelleen matkaviestinnän yhteenliittämismaksujaan telemarkkinalain vastaisesti ja velvoitti Soneraa korjaamaan hinnoitteluaan.

Sonera valitti päätöksestä Helsingin hallinto-oikeuteen toukokuussa. Valituksen käsittely on edelleen kesken. Sone-

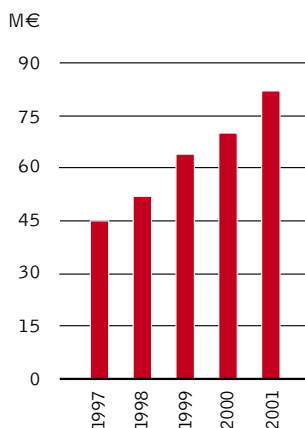
ran näkemyksen mukaan yhteenliittämishinnoittelun tulee perustua ensisijaisesti kaupallisiin sopimusratkaisuihin. Sonera solmi uudet yhteenliittämissopimukset Radiolinjan ja Telia Mobilen kanssa kesäkuussa ja Suomen 2G Oy:n kanssa elokuussa. Matkaviestintäverkko-operaattorit ovat soveltaneet uusia yhteenliittämismaksuja 1.9.2001 alkaen. Vaikka Viestintäviraston päätöksellä ei ollut merkittäviä välittömiä vaikutuksia Soneran kannattavuuteen, uudet yhteenliittämissopimukset yhdessä kiristyvän kilpailun kanssa hidastavat liikevaihdon kasvua vuonna 2002 ja vaikuttavat välillisesti myös liiketoiminnan kannattavuuteen.

Suomen Kilpailuneuvosto antoi joulukuussa päätöksensä Telia Mobile AB:n Suomen sivuliikkeen valituksesta, joka koski kansallista verkkovierailua Suomessa ja jonka Telia teki alunperin vuonna 1998 Kilpailuvirastolle. Kilpailuneuvosto katsoi, että Soneralla ei ole määräävää markkina-asemaa kansallisiin matkaviestinverkkoihin pääsyn markkinoilla ja palautti hinnoittelun osalta asian Kilpailuvirastoon. Soneran näkemyksen mukaan Kilpailuneuvoston ratkaisu tarkoittaa, että kaupalliset neuvottelut ovat oikea tapa sopia myös matkaviestinverkkoihin pääsystä. Telia on valittanut Kilpailuneuvoston päätöksestä Korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Valituksen käsittely on kesken.

Suomen Kilpailuvirasto hyväksyi elokuussa kaupan, jolla Sonera tammikuussa 2001 hankki 16,7 % osuuden Loimaan Seudun Puhelin Oy:n osakkeista ja nosti omistustaan 24,1 %:iin helmikuussa 2001 yhteensä noin 25 milj. euron kauppahinnalla.

Ryhmä kilpailevia teleoperaattoreita valitti Kilpailuviraston päätöksestä Kilpailuneuvostolle, joka kumosi joulukuussa Kilpailuviraston päätöksen ja vaati kaupan purkamista. Sonera valitti tammikuussa 2002 Kilpailuneuvoston päätöksestä Korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Myös Kilpailuvirasto, Loimaan Seudun Puhelin sekä eräät kilpailevat operaattorit valittivat päätöksestä Korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Lisäksi Sonera nosti omistustaan Loimaan Seudun Puhelimesa 29,1 %:iin tammikuussa 2002.

TUTKIMUS- JA KEHITYSMENOT

Sonera tehostaa toimintojaan kilpailukykyä säilyttämiseksi ja perustaa henkilöstörahaston

Sonera aloitti elokuussa yt-neuvottelut useimmissa yksiköissään päällekkäisyyksien karsimiseksi, toiminnan tehostamiseksi ja vastatakseen telekommunikaatioalalan heikentyneisiin taloudellisiin näkymiin. Näiden yt-neuvottelujen tuloksena noin 500 työntekijää irtisanottiin vuoden aikana. Lisäksi noin 700 työtehtävää vähenee määräaikaisten työsuhteiden päättymisillä, konsernin sisällä uusiin työtehtäviin siirtymisillä sekä henkilöstön muun vaihtuvuuden kautta. Lopputuloksena tästä Soneran henkilöstömäärä vähenee noin 1 200 työntekijällä.

Sonera arvioi, että henkilöstövähennyksen vuosittainen kustannussäästövaikutus on noin 50-60 milj. euroa tulevina vuosina. Kaikkiaan vuoden aikana tehdystä vähennyspäätöksistä sisältyy vuoden 2001 tulokseen kuluja ja kuluvarauksia yhteensä noin 24 milj. euroa.

Konsernin palveluksessa oli vuoden aikana keskimäärin 10 482 henkilöä (10 305). Vuoden lopussa konsernin henkilöstömäärä oli 10 068 (11 271) eli 11 % alempi kuin edellisen vuoden lopussa. Ulkomaisten tytäryhtiöiden henkilöstömäärä pieneni 32 % ja oli vuoden lopussa 996 (1 462).

Sonera ja henkilöstöjärjestöt sopivat joulukuussa henkilöstörahaston perustamisesta. Soneran aiemmin maksamat tulospalkkiot muutetaan jatkossa voittopalkkioksi ja siirretään henkilöstörahastoon, joka sijoittaa varoista 70 % Soneran osakkeiden ostoon.

Tietoja Soneran henkilöstön ja johdon osakepohjaisista kannustinjärjestel-

mistä (optio-ohjelmista) on esitetty tarkemmin sivuilla 74-75.

Muutoksia yhtiön hallinnossa

Varsinainen yhtiökokous 21.3.2001 päätti lakkauttaa yhtiön hallintoneuvoston sekä valitsi yhtiölle uuden hallituksen. Tilikauden aikana hallituksen puheenjohtajana toimi Markku Talonen 21.3.2001 saakka, josta lähtien puheenjohtajana on toiminut Tapio Hintikka.

Soneran edellinen toimitusjohtaja Kaj-Erik Relander erosi yhtiön palveluksesta 1.8.2001 lukien hoidettuaan tehtävää 1.1.2001 alkaen. Virkaatekevänä toimitusjohtajana toimi 1.8.2001 ja 30.9.2001 välisenä aikana varatoimitusjohtaja Aimo Eloholma. Yhtiön hallitus nimitti elokuussa yhtiön uudeksi toimitusjohtajaksi Harri Koposen 1.10.2001 alkaen.

Sonera Oyj:n hallituksen ja johtoryhmän kokoonpanot sekä yhtiön hallinto- ja valvontajärjestelmä on esitetty sivuilla 80-83.

Tilikauden päättymisen jälkeiset tapahtumat

Tammikuun 2002 lopulla International Finance Corporation (IFC) myi osakasopimukseen sisältyneen option perusteella Soneralle 10 % vähemmistöosuuksensa Soneran tanskalaisessa holding-yhtiössä Tilts Communications A/S:ssä. Sonera maksoi osakkeista 34 milj. euroa (30 milj. dollaria). Kaupan jälkeen Sonera omistaa yksin 49 % Lattelekom SIA:n osakkeista. Soneralla on oikeus saada aiemmalta Tiltsin osakkaalta Cable and Wireless plc:ltä korvauksena noin neljännes nyt maksetusta kauppahinnasta.

Tammikuun 2002 lopussa Sonera ilmoitti lisänneensä omistustaan Loimaan Seudun Puhelin Oy:ssä viidellä prosenttiyksiköllä yhteensä 29,1 %:iin. Sonera maksoi tammikuussa hankituista osakkeista vajaat 4 milj. euroa.

Sonera ilmoitti 4.2.2002 saattaneensa loppuun 23 % omistusosuutensa myynnin unkarilaisessa Pannon GSM -matkpuhelinoperaattorissa ja saaneensa kauppahinnan 310 milj. euroa rahana.

Vuoden vaihteen jälkeen Sonera on myynyt edelleen Deutsche Telekomin osakkeita noin 7,0 milj. kappaletta ja saanut myyntitulona noin 139 milj. euroa, joka vastasi keskihintana noin 19,90 euroa/osake. Toteutettujen myyntien jälkeen Soneralla on vielä noin 19,0 milj. osaketta.

Lähtilevaisuuden näkymät

Toistaiseksi varmoja merkkejä maailmantalouden suhdannekäänteestä ei vielä ole. Maailmantalouden elpymisen arvioidaan tällä hetkellä kuitenkin alkavan viimeistään loppuvuonna 2002 Yhdysvaltain talouden vetämänä. Euroalueen ja Suomen talouskasvun arvioidaan myös elpävän, kuitenkin viiveellä Yhdysvaltoihin verrattuna.

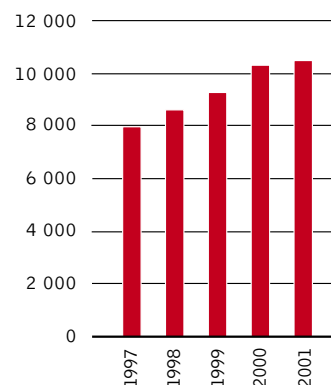
Huolimatta hyvin epävarmoista talousnäkyistä Soneran päämarkkina-alueilla konsernin vertailukelpoisen liikevaihdon arvioidaan kasvavan myös vuonna 2002, joskin edellisvuotta selvästi hitaammin. Soneran vertailukelpoisen käyttökäteen arvioidaan sen sijaan

HENKILÖSTÖ KESKIMÄÄRIN

	2001	2000	Muutos	Muutos, %
Suomen matkaviestintä	1 792	1 626	+ 166	10
Palveluliiketoiminnat	2 728	2 810	- 82	-3
Sonera Telecom	4 795	4 479	+ 316	7
Muu toiminta	1 167	1 390	- 223	-16
Konserni	10 482	10 305	+ 177	2

Kunkin liiketoiminta-alueen henkilöstömäärän muutoksiin vaikuttavat myös eräät konsernin sisäiset rakennejärjestelyt.

HENKILÖSTÖ KESKIMÄÄRIN

parantuvan noin kolmanneksella vuoden 2001 tasosta ja käyttökateprosentin nousuvan hieman yli 30 % tason.

Suomen matkaviestinnän liikevaihdon kasvun arvioidaan merkittävästi hidastuvan edellisvuodesta ja jäävän vuonna 2002 selvästi alle 5 %. Syynä hidastuvaan kasvuun ovat kansantalouden heikot näkymät, uusilla teknologioilla toimivien päätelaitteiden markkinoille tulon viivästyminen sekä syyskuussa 2001 voimaan astuneet uudet yhteenliittämissopimukset. Käyttökate arvioidaan säilyvän euromääräisesti vuoden 2001 tasolla.

Palveluliiketoimintojen karsimisen takia niiden liikevaihdon kasvu ei jatku yhtä voimakkaana kuin aiempina vuosina. Toisaalta liiketoiminta-alueen käyttökateprosenttia aiotaan rajata enintään 50 milj. euroon vuonna 2002, kun Sonera Info Communications -liiketoiminnan myynti otetaan huomioon. Vuonna 2003 liiketoiminta-alueen käyttökate saavuttaa vähintään nollatason.

Sonera Telecomin liikevaihdon arvioidaan pysyvän vuoden 2001 tasolla. Myös käyttökate arvioidaan säilyvän euromääräisesti vuoden 2001 tasolla.

Konsernin vertailukelpoisen liikevoiton arvioidaan lähes kaksinkertaistuvan vuodesta 2001. Sen sijaan Soneran osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta on merkittävästi tappiollinen myös vuonna 2002 varsinkin Saksan Group 3G -osakkuusyhtiöstä kirjattavien liiketoiminnan aloitamiskulujen myötä.

Konsernin liiketoiminnan kassavirran arvioidaan parantuvan merkittävästi vuonna 2002 käyttökate paranuessa ja korkokulujen pienentyessä. Ns. vapaan kassavirran (liiketoiminnan kassavirta vähennettynä käyttöomaisuusinvestoinneilla) ennen tuloveroja arvioidaan olevan lähes 300 milj. euroa. Käyttöomaisuusinvestoinneissa jatketaan aloitettuja säästötoimia siten, että niiden määrä on hieman alempi kuin vuonna 2001.

Hallituksen esitys voittovarojen käytöstä

Tilinpäätöksen 31.12.2001 mukaan konsernin jakokelpoiset varat olivat 3 069,2 milj. euroa ja emoyhtiön vastaavasti 2 587,3 milj. euroa.

Vuosittaista osingonjakoehdotusta tehdessään yhtiön hallitus ottaa huo-

mioon konsernin tuloskehityksen ohella myös osingonjakoon käytettävissä olevan kassavirran sekä yhtiön nettovelan määrän. Hallituksen tavoitteena on, että maksettavien osinkojen määrä vastaa noin neljännessä konsernin vuosittaisesta vapaasta kassavirrasta eli liiketoiminnan kassavirrasta, josta on vähennetty käyttöömaisuusinvestoinnit. Vuodelta 2001 konsernin käytettävissä oleva vapaa kassavirta oli negatiivinen, mikä ei tue osingonjakoa.

Ottaen huomioon myös yhtiön nettovelan jatkuvan alentamistavoitteen hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että vuodelta 2001 ei jaeta osinkoa.

Helsingissä 6. helmikuuta 2002

Tapio Hintikka
puheenjohtaja

Jussi Länsiö
varapuheenjohtaja

Eva Liljeblom

Esa Tihilä

Jorma Laakkonen

Roger Talermo

Tom von Weymarn

Tapio Vaahtokivi

Harri Koponen
toimitusjohtaja

Tuloslaskelma

M€	Liitetieto	1.1. - 31.12.2001	1.1. - 31.12.2000
Liikevaihto	(22)	2 187	2 057
Liiketoiminnan muut tuotot	(2)	916	1 589
Liiketoiminnan kulut	(3)		
Laitteet, aineet ja tarvikkeet		-143	-160
Ulkopuoliset palvelut		-565	-511
Henkilöstökulut		-512	-445
Vuokrat		-93	-65
Liiketoiminnan muut kulut		-507	-418
Liiketoiminnan kulut yhteensä		-1 820	-1 599
Poistot	(4)	-332	-299
Liikevoitto		951	1 748
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista	(11)	-202	121
Rahoitusomaisuusarvopaperien myynnit ja arvonalennukset	(5)	-272	-
Rahoitustuotot ja -kulut	(6)	-32	-9
Voitto ennen tuloveroja, vähemmistön osuutta ja satunnaiseriä		445	1 860
Tuloverot	(7)	-35	-318
Vähemmistön osuus tuloksesta		-1	-1
Voitto ennen satunnaiseriä		409	1 541
Laskentakäytännön muutosten kumulatiivinen vaikutus voittovaroihin	(8)	-	-35
Nettotulos		409	1 506
Tulos/osake ennen satunnaiseriä (euroa)	(9)	0,44	1,72
Laskentakäytännön muutosten vaikutus (euroa)		-	-0,04
Nettotulos/osake (euroa)	(9)	0,44	1,68
Osakkeiden antioikaistu keskimääräinen lukumäärä (1 000 kpl)		924 346	897 472

Kassavirtalaskelma

M€	1.1. - 31.12.2001	1.1. - 31.12.2000
Liiketoiminta		
Nettotulos	409	1 506
Poistot	332	299
VoiceStreamin ja Powertelin osakkeiden myyntivoitto	-595	-
TietoEnatorin osakkeiden myyntivoitto	-286	-
Rahoitusomaisuusarvopaperien myynnit ja arvonalennukset	272	-
Muiden osakkeiden ja käyttöomaisuuden arvonalennukset	111	10
Muiden osakkeiden ja käyttöomaisuuden myyntivoitot, netto	-2	-45
Voitto Aerial/VoiceStream-fuusiosta	-	-835
Turkcellin osakkeiden myyntivoitto	-	-680
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista	202	-121
Osakkuusyhtiöiltä saadut osingot	33	30
Laskennalliset verot	-17	41
Laskentakäytännön muutokset	-	35
Muut erät	-34	-8
Käyttöpääoman muutos, oikaistuna yritysostojen ja -myyntien vaikutuksella		
Vaihto-omaisuuden vähennys (+), lisäys (-)	7	-3
Korottomien saamisten lisäys	-243	-190
Korottomien velkojen lisäys	8	188
Liiketoiminnan kassavirta	197	227
Investoinnit		
Investoinnit käyttöomaisuuteen	-359	-430
Tytäryhtiöhankinnat, vähennettynä hankittujen tytäryhtiöiden kassavaroilla	-1	-20
Investoinnit osakkuusyhtiöihin	-347	-1 195
Investoinnit muihin osakkeisiin ja osuuksiin	-178	-902
Käyttöomaisuuden myyntitulot	36	1
Tytäryhtiömyynnit, vähennettynä myytyjen tytäryhtiöiden kassavaroilla	-	9
Osakkuusyhtiöiden myyntitulot	-	770
Muiden osakkeiden ja osuuksien myyntitulot	2 157	6
Pitkäaikaisten lainasaamisten lisäys	-35	-4
Lyhytaikaisten lainasaamisten vähennys (+), lisäys (-)	1	-2 815
Lyhytaikaisten sijoitusten lisäys (-), vähennys (+)	-51	8
Investointien kassavirta	1 223	-4 572
Rahoitus		
Pitkäaikaisten lainojen nostot	2 905	1 004
Pitkäaikaisten lainojen lyhennykset	-1 429	-179
Lyhytaikaisten lainojen vähennys (-), lisäys (+)	-3 793	3 684
Osakeanti	973	-
Osingonjako	-67	-87
Omien osakkeiden merkintäoikeuksien myynti	1	-
Omien osakkeiden hankinta	-	-28
Rahoituksen kassavirta	-1 410	4 394
Valuuttakurssimuutosten vaikutus kassavaroihin	-2	1
Kassavarojen lisäys	8	50
Kassavarat tilikauden alussa	88	38
Kassavarat tilikauden lopussa	96	88

Tase

M€	Liitetieto	31.12.2001	31.12.2000
VASTAAVAA			
Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset	(10)		
Aineettomat hyödykkeet		98	116
Aineelliset hyödykkeet			
Maa-alueet		21	20
Rakennukset ja rakennelmat		114	121
Koneet ja kalusto		108	119
Televerkot		878	848
Muut aineelliset hyödykkeet		52	54
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		96	103
		1 269	1 265
Pitkäaikaiset sijoitukset ja saamiset			
Osakkuusyhtiösijoitukset	(11)	2 524	2 367
Muut osakkeet ja osuudet	(23)	469	2 370
Pitkäaikaiset saamiset	(12)	3 075	42
		6 068	4 779
Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset yhteensä		7 435	6 160
Vaihto- ja rahoitusomaisuus			
Vaihto-omaisuus		33	40
Saamiset			
Myyntisaamiset		391	413
Lainasaamiset		45	2 817
Siirtosaamiset		160	154
Muut saamiset		14	34
		610	3 418
Rahat, pankkisaamiset ja arvopaperit			
Talletukset ja muut arvopaperit	(13)	620	68
Rahat ja pankkisaamiset		96	88
		716	156
Vaihto- ja rahoitusomaisuus yhteensä		1 359	3 614
VASTAAVAT YHTEENSÄ		8 794	9 774

M€	Liitetieto	31.12.2001	31.12.2000
VASTATTAVAA			
Oma pääoma	(14)		
Osakepääoma		480	320
Ylikurssirahasto		858	14
Omat osakkeet		-22	-28
Käyttörahaso		505	505
Kertyneet voittovarot edellisiltä vuosilta		2 345	916
Tilikauden nettotulos		409	1 506
		4 575	3 233
Vähemmistön osuus		13	16
Oma pääoma ja vähemmistön osuus yhteensä		4 588	3 249
Pitkäaikainen vieras pääoma			
Pitkäaikaiset lainat	(15)	2 007	1 842
Laskennallinen verovelka	(7)	127	139
Muut pitkäaikaiset velat	(16)	21	32
		2 155	2 013
Lyhytaikainen vieras pääoma			
Lyhytaikaiset lainat	(15)	55	3 848
Pitkäaikaisten lainojen lyhennysosuus	(15)	1 418	107
Saadut ennakkomaksut		20	15
Ostovelat		241	298
Siirtovelat		247	215
Muut lyhytaikaiset velat		70	29
		2 051	4 512
Vieras pääoma yhteensä		4 206	6 525
VASTATTAVAT YHTEENSÄ			
		8 794	9 774

Liitetiedot

1. TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

Liiketoiminnan kuvaus

Sonera Oyj (”emoyhtiö”) ja sen tytäryhtiöt (yhdessä ”Sonera” tai ”konserni”) tarjoavat laajan valikoiman telealan palveluja yksityis- ja yritysasiakkaille, pääosin Suomessa. Soneran pääliiketoiminnat ovat matkaviestintä, palveluliiketoiminta, kiinteän verkon kotimaan ja ulkomaan puhelu- ja datapalvelut, laitemyynti ja rakentamis- ja kunnossapitopalvelut, sekä muut konsernin toimintaan liittyvät palvelut. Vuonna 2001 noin 93 % konsernin liikevaihdosta syntyi myynnistä suomalaisille asiakkaille. Soneralla on myös merkittäviä vähemmistöosuuksia ulkomaisissa matkaviestinnän ja kiinteän verkon operaattoriyhtiöissä.

Posti- ja telelaitoksen toiminta yhtiöitettiin 1.1.1994 Telecom Finland Oy:ksi (myöhemmin Sonera Oy) ja Suomen Posti Oy:ksi, jotka molemmat omisti valtion 100 %:sti omistama Suomen PT Oy. Suomen PT Oy jakaantui 1.7.1998 kahdeksi valtion kokonaan omistamaksi yhtiöksi, Sonera-yhtymä Oyj:ksi ja Suomen Posti-yhtymä Oyj:ksi. Sonera-yhtymä Oyj sulautui merkittävimmän tytäryhtiönsä Sonera Oy:n kanssa 30.9.1999, jolloin yhtiön nimesi muutettiin Sonera Oyj.

Esittämistapa

Konsernitilinpäätös on laadittu Suomen kirjanpitolain (1336/1997) säännösten mukaisesti. Konsernitilinpäätös on esitetty miljoonina euroina, lukuunottamatta osakekohtaisia lukuja.

Konsernitilinpäätös perustuu historiallisiin hankintamenoihin. Tilinpäätöksen laadinnassa käytetyt arvot ja oletukset perustuvat viimeisimpään ja parhaaksi arvioituun käytettävissä olevaan tietoon. Toteutuneet tulokset voivat poiketa näistä arvioista.

Konsolidointiperiaatteet

Konsernitilinpäätökseen sisältyvät emoyhtiö Sonera Oyj sekä ne yhtiöt, joissa se suoraan tai välillisesti omistaa yli 50 % osakkeista ja äänimäärästä.

Tilikauden aikana hankitut tai perustetut tytäryhtiöt sisältyvät konsernitilinpäätökseen hankinta- tai perustamiskuukaudesta lähtien. Tilikauden aikana myydyt tytäryhtiöt sisältyvät konsernitilinpäätökseen myyntikuukauteen saakka.

Yhdistelyssä on eliminoitu konserniyhtiöiden väliset tuotot ja kulut, keskinäiset saamiset ja velat sekä sisäiset katteet ja sisäinen voitonjako. Vähemmistölle kuuluva osuus sekä tuloksesta että omasta pääomasta on esitetty erillisenä eränä tuloslaskelmassa ja taseessa.

Keskinäisen omistuksen eliminoinnissa käytetään hankintamenomenetelmää, lukuunottamatta jäljempänä selostettuja tapauksia. Eliminoinnin yhteydessä syntyvä tytäryhtiöosakkeiden hankintamenon ja tytäryhtiön hankintahetken omien pääomien välinen eliminointiero kohdistetaan niille konsernitaseen omaisuus- ja velkaerille, joista eliminointieron katsotaan aiheutuneen. Kohdistamatta jäänyt konserniliikearvo esitetään omana eräänä

konsernitaseessa ja poistetaan arvioituna taloudellisena vaikutusaikanaan, pääsääntöisesti enintään 10 vuodessa.

Huhtikuussa 2000 Sonera hankki ruotsalaisen Across Holding AB:n koko osakekannan. Sonera maksoi hankinnan laskemalla liikkeelle 16 732 055 uutta osaketta. Kesäkuussa 2000 Sonera hankki ruotsalainen iD2 Holding AB:n koko osakekannan. Kauppa maksettiin laskemalla liikkeeseen 4 802 431 uutta osaketta. Sonera kirjasi sekä Acrossin että iD2:n hankinnat ja niihin liittyvät osakepääoman korotukset Suomen kirjanpitolautakunnan tulkinnan 1591/1999 mukaisesti, jolloin hankinnoista ei aiheudu konserniaktiivaa suomalaisen käytännön mukaisessa tilinpäätöksessä.

Liikkeelle laskettujen osakkeiden yhteismäärä Acrossin ja iD2:n hankinnoista oli 21 534 486 osaketta ja niiden markkina-arvo (käypä arvo) kaupantekoaikana oli yhteensä 1 147 milj. euroa. Mikäli hankintamenot olisi arvostettu kaupantekoaikakohojen käypään arvoon, Sonera olisi kirjannut hankinnoista konserniliikearvoa ja vastaavasti ylikurssirahaston lisäystä yhteensä 1 136 milj. euroa. Mikäli konserniliikearvoa poistettaisiin viiden vuoden ajalla, Sonera olisi kirjannut hankinnoista 69 milj. euroa konserniliikearvon poistoja vuonna 2001 (852 milj. euroa koko tilikaudelta 2000, sisältäen arvonalennuspoiston 704 milj. euroa).

Osuus sellaisten yhtiöiden tuloksista, joissa Soneralla on huomattava vaikutusvalta (osakkuusyhtiöt), yhdistellään konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmän mukaisesti. Sonera pitää osakkuusyhtiönä lähtökohtaisesti kaikkia yhtiöitä, joissa sillä on 20 - 50 % osakkeista ja äänivallasta. Osakkuusyhtiöhankinnasta mahdollisesti syntynyt liikearvo sisältyy osakkuusyhtiösijoituksen arvoon konsernitaseessa ja tämä liikearvo poistetaan arvioituna taloudellisena vaikutusaikanaan, pääsääntöisesti enintään 10 vuodessa.

Yhtiöt, joita ei käsitellä tytär- tai osakkuusyhtiöinä, esitetään konsernitilinpäätöksessä hankintamenoja tai sitä alhaisemman käyvän arvon määräisinä ja konsernituloslaskelmassa esitetään ainoastaan näiltä yhtiöiltä saadut osingot.

Ulkomaanrahan määräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat kirjataan kirjanpitoon tapahtumapäivän kurssiin. Tilinpäätöksessä ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat muunnetaan tilinpäätösvaluutaksi tilinpäätöspäivän valuuttakurssilla. Myyntisaamisten muuntamisesta syntyvät kurssierot kirjataan liikevaihdon oikaisuksi ja ostovelkojen muuntamisesta syntyvät kurssierot ostojen oikaisuksi. Liikevaihdon ja ostojen kokonaismääriin verrattuna nämä kurssierot ovat epäolennaisia. Muut kurssivoitot ja -tappiot kirjataan kurssieroiksi rahoitustuottojen ja -kulujen ryhmään.

Ulkomaisten tytäryhtiöiden tuloslaskelmat on muunnettu tilinpäätösvaluutaksi tilikauden keskikurssilla ja taseet tilinpäätöspäivän kurssilla. Ulkomaisten tytäryhtiöiden ja osakkuusyhtiöiden yhdistelyssä syntyneet muuntoerot on kirjattu suoraan omaan pääomaan.

Johdannaissopimukset

Konsernin liiketoimintaan liittyy eräitä valuutta- ja korkoriskejä. Näiden riskien vaikutus konsernin tulokseen ja taloudelliseen asemaan pyritään minimoimaan.

Sonera käsittelee johdannaissopimuksia suojausinstrumentteina, kun seuraavat ehdot täyttyvät:

- Korkojohdannaisen täytyy
  - (a) liittyä saamiseen tai velkaan, taikka näiden muodostamaan positioon ja
  - (b) muuttaa korkotason luonnetta, esimerkiksi muuttamalla vaihtuva korko kiinteäksi tai päinvastoin.
- Valuuttajohdannaisen täytyy
  - (a) liittyä valuuttamääräiseen saamiseen, velkaan tai sitoumukseen, taikka näiden muodostamaan positioon, jonka rakenne tiedetään,
  - (b) koskea samaa valuuttaa kuin suojattava erä ja
  - (c) pienentää Soneran valuuttariskiä.

Johdannaissopimuksia ei käytetä spekulatiivisiin tarkoituksiin.

Koronvaihtosopimukset

Lainojen suojauksena käsiteltävien koronvaihtosopimusten korkotuotot tai -kulut jaksotetaan sopimusajalle, ja niillä oikaistaan suojattavan erän korkoja.

Koronvaihtosopimusten saamiset ja velat kirjataan sopimuskohtaisesti tilinpäätökseen. Ennenaikaisesti purettujen tai erääntyneiden sopimusten toteutuneet voitot ja tappiot jaksotetaan jäljelläolevalle alkuperäiselle sopimusajalle.

Valuuttatermiinit ja valuutanvaihtosopimukset

Sitoumusten suojauksena käsiteltävien valuuttatermiinien ja valuutanvaihtosopimusten voitot ja tappiot kirjataan tulokseen tai suojatun erän oikaisuksi samanaikaisesti suojatun erän kirjauksen kanssa. Sopimusten tekoheikellä määritetty ns. korkoero jaksotetaan sopimusten voimassaoloajalle korkotuotoksi tai -kuluksi.

Korko- ja valuuttaoptiot

Sitoumusten suojauksena käsiteltävien korko- ja valuuttaoptioiden voitot ja tappiot kirjataan tulokseen tai suojatun erän oikaisuksi samanaikaisesti suojatun erän kirjauksen kanssa. Optioiden preemiot kirjataan maksetuksi tai saaduksi ennakoksi ja jaksotetaan option voimassaoloajalle.

Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset

Käyttöomaisuuden tasearvot perustuvat alkuperäisiin hankintamenoihin vähennettynä kertyneillä poistoilla. Itse rakennetun käyttöomaisuuden hankintamenoon sisältyvät suoraan kohdistettavissa olevat kustannukset sekä osuus rakennustyölle kohdistettavista kiinteistä menoista, joihin ei sisälly yleishallinnon kuluja. Keskenäisiin käyttöomaisuusinvestointeihin kohdistuvat kor-

komenot aktivoidaan ja kirjataan tulevina vuosina osana käyttöomaisuuden poistoja.

Yhtiöittämissä yhteydessä 1.1.1994 Posti- ja telelaitokselta apporttina saadun käyttöomaisuuden hankintamenot perustuvat apporttiarvoihin, jotka vastasivat käyttöomaisuuden kirjanpitoarvoja Posti- ja telelaitoksen taseessa 31.12.1993. Käytetyt apporttiarvot eivät ylittäneet siirretyn käyttöomaisuuden käyviä arvoja.

Käyttöomaisuuden suunnitelman mukaiset poistot lasketaan tasapoistoina ja ne perustuvat omaisuuden arvioituun taloudelliseen pitoaikaan. Maa-alueista ei kuitenkaan tehdä poistoja. Arvioidut taloudelliset pitoajat eri hyödykeryhmille ovat:

Aineettomat oikeudet	3 - 10 vuotta
Liikeyrvo ja konserniliikeyrvo	5 - 10 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	3 - 10 vuotta
Rakennukset ja rakennelmat	15 - 40 vuotta
Koneet ja kalusto	3 - 8 vuotta
Televerkot	4 - 20 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	3 - 10 vuotta

Käyttöomaisuushyödykkeen tasearvosta tehdään arvonalennus, mikäli on todennäköistä, että tulonodotukset eivät kata hyödykkeen tasearvoa. Tarkastelu perustuu arvioituihin kassavirtoihin hyödykkeen käytöstä sekä myynnistä tai romutuksesta käytön loputtua. Mikäli arvioitujen diskonttaamattomien kassavirtojen yhteenlaskettu summa on pienempi kuin kyseisen hyödykkeen tasearvo, kirjataan erotus arvonalennuksena kuluksi.

Muina pitkäaikaisina sijoituksina ja saamisina esitetään sijoitukset ja saamiset, joiden aiottu hallussapitoaika on yli vuoden mittainen. Markkinanoteeratut oman pääoman ehtoiset sijoitukset arvostetaan alkuperäiseen hankintamenoan tai sitä alempana todennäköiseen luovutushintaan, mikäli arvonalennuksen katsotaan olevan pysyvä. Markkinanoteeratut vieraan pääoman ehtoiset sijoitukset arvostetaan alkuperäiseen hankintamenoan silloin, kun ne aiotaan pitää eräpäivään saakka, ja muussa tapauksessa alkuperäiseen hankintamenoan tai sitä alempana todennäköiseen luovutushintaan.

Vuokraus

Sonera vuokraa eräitä koneita ja laitteita asiakkailleen rahoitusvuokrausehdoin (rahoitusleasing). Tällaiset vuokraukset esitetään konsernitilinpäätöksessä hyödykkeen myyntituottoina ja korollisena lainasaamisena. Sopimusta pidetään rahoitusvuokraussopimuksena, mikäli yksi tai useampi seuraavista ehdoista täyttyy:

- (a) vuokra-aika on 75 % tai enemmän hyödykkeen arvioidusta taloudellisesta pitoajasta,
- (b) vuokramaksujen nykyarvo vuokra-ajan alussa on vähintään 90 % kohteen käyvästä arvosta,
- (c) sopimus sisältää edullisen osto-option vuokrauskohteeseen tai
- (d) omistusoikeus siirtyy vuokraajalle vuokra-ajan loputtua.

Konsernilla ei ole käytössä merkittäviä rahoitusvuokraus-sopimuksilla vuokrattuja hyödykkeitä. Käyttövuokrausopimusten (käyttöleasing) vuokramaksut kirjataan vuokratuloksi eikä hyödykkeitä esitetä käyttöomaisuutena.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen jälleenhankinta- tai luovutushintaan varovaisuusperiaatetta noudattaen. Hankintameno määritetään joko FIFO-periaatteella tai keskimääräisenä hankintamenoa.

Siirtosaamiset ja -velat

Siirtosaamiin sisältyvät merkittävimmät erät ovat korko- ja rahoituspalkkiossaamia. Siirtovelkoihin sisältyvät merkittävimmät erät ovat korkoihin, veroihin ja henkilöstökuluihin liittyviä jaksotuksia.

Rahat, pankkisaamiset ja arvopaperit

Rahat ja pankkisaamiset sisältävät käteiset varat, pankkitilit, alle kolmen kuukauden talletukset sekä muut käteiseen rahaan rinnastettavat varat.

Talletuksina ja muina arvopapereina esitetään sijoitukset ja saamiset, joiden aiottu hallussapitoaika on pääsääntöisesti alle vuoden mittainen. Markkinanoteeratut arvopaperit arvostetaan alkuperäiseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Liikevaihto

Liikevaihtoa laskettaessa myyntituottoja oikaistaan myönnettyillä alennuksilla, myyntiin liittyvillä välillisillä veroilla sekä ulkomaanrahan määräisten myyntisaamisten muuntamisesta syntyvillä kurssieroilla.

Uusien liittymien myynnistä saatavat avaus- ja kytkentämaksut (sisältäen myös SIM-kortin hinnan) tuloutetaan myyntihetkellä sitä osin, kun myyntitulo ei ylitä syntyneiden välittömien kustannusten määrää. Matkaviestinliittymän myynnin välittömät kustannukset koostuvat pääosin jakelukorvauksen ensimmäisestä erästä, luontotarkistuksesta sekä SIM-kortin ja painetun tutustumismateriaalin kustannuksista. Kiinteän verkon liittymän myynnin välittömät kustannukset koostuvat pääosin asennustyöstä ja uudelle asiakkaalle annettavien painettujen puhelinluetteloiden kustannuksista. Esitetyillä kausilla liittymien myyntitulojen (mukaanlukien SIM-kortin hinta) määrä on ollut välittömiä kustannuksia alempi, jolloin liittymien myyntitulot on kirjattu suoraan tuotoksi.

Kuukausittaiset liittymämaksutulot kirjataan sen kuukauden tuotoksi, johon ne liittyvät. Liikennetulot ja yhdysliikennetulot kirjataan tuotoksi toteutuneiden liikennemäärien mukaan.

Muut myyntitulot kirjataan tuotoksi palvelun tai hyödykkeen luovutushetkellä, ja kun myyntitapahtuman katsotaan olevan lopullinen. Konsernilla ei ole merkittäviä pitkän valmistusajan vaativia toimituksia.

Tutkimus- ja kehitysmenot

Tutkimus- ja kehitystoiminnan menot kirjataan vuosikuluksi. Tut-

kimus- ja kehitysmenot olivat noin 82 milj. euroa vuonna 2001 (2000: 70 milj. euroa).

Ylläpito-, korjaus- ja perusparannusmenot

Ylläpitoon ja korjauksiin liittyvät menot kirjataan vuosikuluksi. Hyödykkeen olennaiseen parantamiseen tai uusimiseen liittyvät menot, jotka pidentävät hyödykkeen taloudellista pitoaikaa, aktivoidaan osaksi hyödykkeen hankintamenoa. Vuokrahuoneistojen perusparannusmenot aktivoidaan muihin pitkävaikutteisiin menoihin ja poistetaan 10 vuodessa tai vuokra-aikana, mikäli se on alle 10 vuotta.

Eläkejärjestelyt

Konsernin suomalaisen henkilöstön lakisääteinen eläketurva sekä eräät lisäeläkkeet on järjestetty 31.12.2001 saakka PT:n Eläkesäätiön avulla. PT:n Eläkesäätiö on Soneran ja Suomen Posti-konsernin yhteiseläkesäätiö, joka jakautui kahtia 1.1.2002 siten, että molemmilla konserneilla on jatkossa oma eläkesäätiö, Soneran Eläkesäätiö ja Suomen Postin Eläkesäätiö. Soneran eläkevastuut ja niiden katteena oleva osuus varoista siirtyi Sonera-konsernin työnantajien osalta Soneran Eläkesäätiöön 1.1.2002. Koska jakautuminen merkitsi PT:n Eläkesäätiön omaisuuden jakoa eläkevastuiden suhteessa, jakautumisella ei ollut vaikutusta Soneran eläkevastuisiin ja niiden katetilanteeseen. Jakautumisella ei ollut veroseuraamuksia eläkesäätiölle tai Soneralle.

Sonera vastaa siitä, että eläkevastuu on riittävän turvaavasti katettu. Tilanteessa 31.12.2001 ja 1.1.2002 sekä lakisääteiseen että lisäeläketurvaan liittyvät eläkevastuut on katettu.

Sonera maksaa kuukausittain kannatusmaksut Soneran Eläkesäätiölle ja kirjaa maksut kuluksi. Lukuunottamatta seuraavan kuukauden kannatusmaksun jaksotusta Sonera ei kirjaa eläkevastuita velaksi, koska Sonera on siirtänyt kaikki eläkevastuiden kattamiseen liittyvät varat Soneran Eläkesäätiölle.

Eräiden pienten suomalaisten tytäryhtiöiden eläketurva on järjestetty eläkevakuutuksin. Ulkomaisten tytäryhtiöiden eläkejärjestelyt on hoidettu paikallisen käytännön mukaan, pääosin eläkevakuutuksin.

Emoyhtiön toimitusjohtajalla ja kahdella johtoryhmän jäsenellä on oikeus jäädä eläkkeelle 60 ikävuoden jälkeen lakisääteistä tasoa vastaavalla 60 %:n kokonaiseläkkeellä. Nämä lisäeläke-edut on järjestetty ryhmäeläkevakuutuksin. Muiden konserniyhtiöiden toimitusjohtajilla ei ole merkittäviä normaalista käytännöstä poikkeavia eläke-etuuksia. Eräillä toimitusjohtajilla on kuitenkin oikeus siirtyä eläkkeelle 63-64 vuoden iässä valtion eläkejärjestelmästä pois siirtymiseen liittyneenä lisäeläketurvajärjestelyinä. Nämä lisäeläke-edut on järjestetty Soneran Eläkesäätiön avulla.

Maksetut jakelukorvaukset

Sonera maksaa GSM-liittymiensä myynnistä jälleenmyyjille jake-lupalkkion kutakin myytyä liittymää kohden. Jälleenmyyjän sama jakelupalkkio on jaettu viiteen maksuerään, joiden maksujankoha riippuu muun muassa uuden asiakkaan tuottaman liikenteen kertymisestä sekä siitä, että asiakas maksaa kuukausittaiset liittymämaksunsa ajallaan.

Liittymän myynnistä jälleenmyyjän saaman jakelupalkkion ensimmäinen erä on kiinteä ja oikeus sen saamiseen syntyy kaksi kuukautta myyntihetken jälkeen edellyttäen, että liittymää ei tänä aikana ole suljettu. Erä kirjataan kuluksi myyntikuukautta seuraavan kahden kuukauden ajalle.

Jakelupalkkion toinen, kolmas ja neljäs erä ovat myös kiinteitä ja oikeus niiden saamiseen riippuu siitä, kuinka kauan liittymä on ollut voimassa. Nämä erät kirjataan kuluksi ajan kulumisen perusteella.

Oikeus viidennen kiinteän erän saamiseen riippuu asiakkaan liikenteen kertymisestä ja se kirjataan kuluksi toteutuneiden liikennemäärien mukaan. Mikäli liikennemäärä ei lainkaan ylitä tiettyä rajaa, erää ei makseta jälleenmyyjälle.

Kukin erä maksetaan, kun siihen liittyvät ehdot ovat täyttyneet, eikä niihin liity palautusvelvollisuutta.

Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut

Liiketoiminnan muihin tuottoihin sisältyvät varsinaiseen palvelutuotantoon kuulumattomat tuotot kuten vuokratuotot, käyttöomaisuuden ja muiden pitkäaikaisten sijoitusten myyntivoitot sekä saadut maksukehotus- ja perintäkorvausmaksut.

Liiketoiminnan muihin kuluihin sisältyvät varsinaiseen palvelutuotantoon kuulumattomat kulut, kuten myynnin ja markkinoinnin kulut, tutkimus- ja kehitystoiminnan sekä yleishallinnon kulut. Liiketoiminnan muihin kuluihin sisältyvät myös käyttöomaisuuden ja muiden pitkäaikaisten sijoitusten myyntitappiot sekä arvonalennukset.

Kaikki mainosmenot kirjataan vuosikuluksi. Mainoskulut olivat noin 51 milj. euroa vuonna 2001 (2000: 40 milj. euroa).

Lainojen nostokulut

Lainoista maksettavat kertaluontoiset järjestelypalkkiot jaksotetaan kuluksi laina-ajalle.

Kuluvaraukset

Tuotoista vähennetään kuluvarauksina velotteista aiheutuvat vastaiset menot, joista ei todennäköisesti kerry niitä vastaavaa tuloa, samoin kuin menetykset, joiden toteutumista pidetään todennäköisenä ja joiden määrä on arvioitavissa riittävällä tarkkuudella. Kuluvaraukset on esitetty taseessa korottamana velkana. Soneralla ei ollut merkittäviä vastaisia menoja ja menetyksiä varten tehtyjä kuluvarauksia tilikausilla 2000 ja 2001.

Tilinpäätössiirrot

Suomessa ja eräissä muissa maissa verolainsäädäntö antaa yrityksille mahdollisuuden pienentää tai lisätä verotettavaa tuloa tilinpäätössiirroin. Näiden lisäksi tai vähennys kirjataan tuloslaskelmaan tilinpäätössiirtojen muutoksena vastaerään taseen tilinpäätössiirtojen kertymä. Soneran tilinpäätössiirtojen kertymä on syntynyt televerkkojen kertyneistä ylipoistoista.

Konsernitilinpäätöksessä tilinpäätössiirrot esitetään jaettuna tilikauden tulokseksi, kertyneiksi voittovaroiksi ja laskennalliseksi verovelaksi. Osakeyhtiölain mukaan omaan pääomaan sisältyviä tilinpäätössiirtoja ei voi sisällyttää konsernitaseen jakokelpoisiin varoihin voitonjaon enimmäismäärää laskettaessa.

Tuloverot

Tuloverot koostuvat tilikauden veroista ja laskennallisista veroista. Tilikauden verot sisältävät konserniyhtiöiden tilikauden tuloksia vastaavat arvioidut verot sekä aikaisempien tilikausien verojen oikaisut.

Laskennallinen verovelka tai -saaminen lasketaan kaikille verotuksen ja konsernitilinpäätöksen välisille ajoituseroille käyttäen tilinpäätöshetkellä vahvistettua seuraavien vuosien verokantaa. Laskennallinen verovelka sisältyy taseeseen kokonaisuudessaan ja laskennallinen verosaaminen arvioidun todennäköisen verohyödyn suuruusena. Laskennallisten verovelkojen ja -saamisen nettomuutos tilikauden aikana kirjataan laskennalliseksi veroksi tuloslaskelmaan.

Osingot

Suomalaisen käytännön mukaan osingot maksetaan yleensä kerran vuodessa ja vain yhtiökokouksessa hyväksytyin vuositilinpäätöksen ja hallituksen voitonjakoehdotuksen pohjalta.

Hallituksen voitonjakoehdotuksen mukaista osinkoa ei kirjata velaksi konsernitilinpäätökseen. Osingot vähennetään kertyneistä voittovaroista vasta, kun varsinainen yhtiökokous on hyväksynyt vuositilinpäätöksen ja osingonjaon määrän.

Konsernin kassavirtalaskelma

Kassavirtalaskelmassa on esitetty tilikauden aikana tapahtuneet kassavirrat jaettuina liiketoiminnan, investointien ja rahoituksen kassavirtoihin, joiden yhteisummana päädytään kassavarojen (rahojen ja pankkisaamisten) muutokseen.

Kassavirtalaskelma on laadittu ns. epäsuoran esitystavan mukaisesti lähtemällä liikkeelle nettotuloksesta ja oikaisemalla se liiketoiminnan kassavirraksi. Ns. suoran esitystavan mukainen liiketoiminnan kassavirta on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetietojen kohdassa 17.

IAS:n käyttöönotto

EU-komissio on helmikuussa 2001 antanut asetusehdotuksen, jonka mukaan kaikki EU:n pörssinoteeratut yhtiöt joutuisivat laatimaan konsernitilinpäätöksensä kansainvälisten IAS-tilinpäätössäännösten (International Accounting Standards) mukaisesti viimeistään vuonna 2005. Sonera valmistautuu mahdolliseen muutokseen siten, että siirtyminen IAS:n käyttöön olisi toteutettavissa viimeistään vuonna 2005 tai mahdollisesti jo sitä aikaisempaan ajankohtana.

Nykyisin voimassa olevien IAS-säännösten käyttöönotto muuttaisi Soneran käyttämiä tilinpäätösperiaatteita mm. yrityskauppojen, rahoitusinstrumenttien ja tuotekehitysprojektien laskentakäsittelyn osalta. IAS-säännösten jatkuvan muutoskehityksen takia yhtiö ei pysty tällä hetkellä arvioimaan, mikä näiden säännösten tarkempi sisältö olisi niiden käyttöönottohetkellä ja kuinka niiden käyttöönotto vaikuttaisi konsernin tulokseen ja omaan pääomaan.

2. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

M€	2001	2000
Liiketoimintojen ja osakkeiden myyntivoitot		
VoiceStreamin ja Powertelin osakkeiden myyntivoitto	595	-
TietoEnatorin osakkeiden myyntivoitto	286	-
Voitto Aerial/VoiceStream-fuusiosta	-	835
Turkcell Iletisim Hizmetleri A.S. listautumismyynti	-	680
HanseNet Telefongesellschaft mbH & Co. KG (osakkuusyhtiö 50 %)	-	22
Transmast Oy (osakkuusyhtiö 40 %)	-	12
Suomen Erillisverkot Oy (tytäryhtiö)	-	11
Muut liiketoimintojen ja osakkeiden myyntivoitot	8	4
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	2	-
Maksukehotus- ja perintämaksut	13	13
Vuokratuotot	4	4
Muut erät	8	8
Yhteensä	916	1 589

3. LIIKETOIMINNAN KULUT JA HENKILÖSTÖN LUKUMÄÄRÄ

Liiketoiminnan kulut:

M€	2001	2000
Laitteet, aineet ja tarvikkeet	143	160
Ulkopuoliset palvelut		
Maksut muiden operaattoreiden verkkojen käytöstä	351	317
Muut ulkopuoliset palvelut (a)	214	194
Yhteensä	565	511
Henkilöstökulut (b)		
Palkat ja palkkiot	404	369
Eläkemaksut	64	45
Muut henkilösivukulut	44	31
Yhteensä	512	445
Vuokrat	93	65
Liiketoiminnan muut kulut		
Käyttöomaisuuden ja muiden pitkäaikaisten sijoitusten myyntitappiot	8	4
Käyttöomaisuuden ja osakkeiden arvonalennukset	111	10
Muut kulut (c)	388	404
Yhteensä	507	418
Liiketoiminnan kulut yhteensä (d)	1 820	1 599

(a) Muut ulkopuoliset palvelut sisältävät televerkon korjaukseen ja ylläpitoon liittyvät palvelut sekä muut alihankintana ostetut palvelut myyntituotteen aikaansaamiseksi.

- (b) Televerkkojen rakennustyöhön liittyvät henkilöstömenot on aktivoitu televerkkojen hankintamenuun. Aktivoituidut henkilöstömenot olivat 27 milj. euroa (2000: 16 milj. euroa). Hallintoneuvoston jäsenille maksettujen palkkojen ja palkkioiden määrät olivat 20 tuhatta euroa (2000: 70 tuhatta euroa), hallituksen jäsenille 456 tuhatta euroa (2000: 469 tuhatta euroa), sekä emoyhtiön toimitusjohtajalle ja tytäryhtiöiden toimitusjohtajille yhteensä 6,6 milj. euroa (2000: 4,2 milj. euroa).
- (c) Muihin kuluihin sisältyvät kulut, jotka eivät välittömästi liity varsinaiseen suoritustuotantoon, kuten myynnin ja markkinoinnin kulut, tutkimus- ja kehitystoiminnan kulut sekä yleishallinnon kulut.
- (d) Henkilöstökulut, vuokrat ja muut kulut sisältävät yhteensä saneerauksista ja liiketoiminnan uudelleen organisoinnista syntyneitä kertaluonteisia kuluja yhteensä 45 milj. euroa.

Henkilöstön lukumäärä:

	2001	2000
Henkilöstö keskimäärin vuoden aikana	10 482	10 305
Henkilöstö tilikauden päättyessä	10 068	11 271

4. POISTOT

M€	2001	2000
Aineettomat oikeudet	16	12
Liikearvo	2	1
Konserniliikearvo	7	4
Muut pitkävaikutteiset menot	3	2
Rakennukset ja rakennelmat	10	8
Koneet ja kalusto	55	43
Televerkot	222	214
Muut aineelliset hyödykkeet	17	15
Yhteensä	332	299

5. RAHOITUSOMAISUUSARVOPAPERIEN MYYNIT JA ARVONALENNUKSET

M€	2001	2000
Deutsche Telekomien osakkeiden myyntitappiot	-134	-
Deutsche Telekomien osakkeiden arvonalennus	-138	-
Yhteensä	-272	-

Toukokuun 2001 aikana Sonera myi omistuksensa yhdysvaltalaisessa VoiceStream- ja Powertel-operaattoreissa yhteensä 724 milj. euron käteisvastiketta ja 72 milj. Deutsche Telekomien osaketta vastaan. Deutsche Telekomien osakkeiden kurssi kaupantekohetkellä toukokuun lopussa oli 24,60 euroa. Vuoden aikana Sonera myi Deutsche Telekomien osakkeita yhteensä noin 46,1 milj. kappaletta ja sai myyntitulona noin 1 004 milj. euroa, joka vastasi keskihintana noin 21,80 euroa/osake. 31.12.2001 Soneralla oli hallussaan noin 26,0 milj. Deutsche Telekomien osaketta, jotka oli arvostettu 31.12.2001 markkina-arvoon 19,40 euroa/osake.

6. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

M€	2001	2000
Osinkotuotot	14	21
Korkotuotot		
Pitkäaikaisista lainasaamisista	160	6
Muut korkotuotot	23	76
Muut rahoitustuotot	10	28
Korkokulut	-279	-155
Korkojen aktivointi käyttöomaisuuteen ja muihin pitkäaikaisiin sijoituksiin	52	20
Muut rahoituskulut	-9	-5
Kurssivoitot ja -tappiot, netto	-3	-
Yhteensä	-32	-9

Osinkotuotot sisältävät saadut osingot sellaisista osakeomistuksista, joita ei käsitellä tytä- tai osakkuusyhtiöinä. Osinkotuotot muodostuvat pääosin Libancell S.A.L:ltä saadusta 14 milj. euron osingosta (2000: 4 milj. euroa ja venture capital -rahastosijoituksesta 17 milj. euroa).

Korkotuotot pitkäaikaisista lainasaamisista sisältää korkotuottoja Group 3G UMTS Holding GmbH:lta yhteensä 154 milj. euroa, joilla ei ollut kassavirtavaikutusta. Vuonna 2000 korko- ja muut rahoitustuotot sisältävät 76 milj. euroa korko- ja rahoitustuottoja Group 3G UMTS Holding GmbH:lta, joilla ei ollut kassavirtavaikutusta.

Korkomenoja on aktivoitu edellisiltä ja kuluneelta tilikaudelta yhteensä 93 milj. euroa, joista televerkkoon 31 milj. euroa ja osakkuusyhtiöosakkeisiin 62 milj. euroa. Poistoja on kirjattu yhteensä 17 milj. euroa ja aktivoitujen korkomenojen menojäänös taseessa 31.12.2001 oli 76 milj. euroa (2000: 27 milj. euroa).

7. TULOVEROT

Konsernin voitto ennen tuloveroja, vähemmistön osuutta ja satunnaiseriä jakautuu maantieteellisesti seuraavasti:

M€	2001	2000
Suomi	425	1 125
Muut maat	20	735
Yhteensä	445	1 860

Tuloverot koostuvat seuraavista eristä:

M€	2001	2000
Tilikauden verot	50	277
Laskennalliset verot	-15	41
Yhteensä	35	318

Konsernituloslaskelmaan kirjatut tuloverot eroavat suomalaisen yhtiön verokannan (29 %) mukaisista tuloveroista:

M€	2001	2000
Suomen verokannan mukainen tulovero	129	539
Vähennyskelvottomat kulut ja verovapaat tuotot	-35	-215
Tytäryhtiöosakkeiden arvonalennukset ja vahvistettujen tappioiden käyttö	-162	-27
Tilikauden tuloveroihin vaikuttamattomat tappiot ulkomailla	48	24
Osakkuusyhtiötulosten laskennallisen veron ja Suomen verokannan ero	49	-7
Ulkomaiden ja Suomen verokannan ero	5	3
Konserniliikearvon poiston vaikutus	2	1
Muut erät	-1	-
Konsernituloslaskelmaan kirjatut tuloverot	35	318

Konsernitaseen laskennalliset verosaamiset (+) ja verovelat (-) koostuvat seuraavista verotuksen ja konsernitilinpäätöksen välisen ajoituserojen verovaikutuksista:

M€	2001	2000
Laskennalliset verosaamiset		
Vahvistetut tappiot	74	57
Verosaamisen arvostusvaraus	-73	-56
Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet	20	4
Yhteensä	21	5
Laskennalliset verovelat		
Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet	-97	-87
Osakkuusyhtiösijoitukset	-41	-49
Muut erät	-7	-8
Yhteensä	-145	-144
Laskennallinen verovelka, netto	-124	-139

Laskennallinen verovelka 124 milj. euroa koostuu pitkäaikaisesta laskennallisesta verovelasta 127 milj. euroa (2000: 139 milj. euroa) ja lyhytaikaisesta laskennallisesta verosaatavasta 3 milj. euroa (2000: -).

Konsernilla oli kertyneitä verotuksessa vähennyskelpoisia tappioita 252 milj. euroa (2000: 184 milj. euroa), jotka liittyvät pääosin konsernin ulkomaisiin tytäryhtiöihin. Suurimmalla osalla vähennyskelpoisista tappioista ei ole erityistä vanhenemisaikaa.

Sonera on muodostanut laskennallisen verosaamisen kaikista konsernin käytössä olevista vahvistetuista tappioista ja kirjannut tätä verosaamista vastaan arvostusvarauksen. Tarkastelu perustuu arvioon siitä, ovatko kunkin verotuskohteen vahvistetut tappiot todennäköisesti hyödynnettävissä. Arvostusvarauksen määrää arvioitaessa on tarkasteltu kaikkia saatavilla olevia sekä positiivisia että negatiivisia tietoja mm. siitä, onko verotuskohteella jatkossa verotettavaa tuloa tuottavia eriä sekä käytettävissä olevia verosuunnittelukeinoja. Arvostusvaraus on kirjattu tytäryhtiöiden vahvistetuista tappioista muodostettuja verosaamia vastaan, koska nämä tytäryhtiöt ovat olleet tappiollisia aiempina

tilikausina ja ei ole riittävää varmuutta siitä, että nämä toiminnot olisivat voitollisia lähitulevaisuudessa. Johto arvioi, että näiden syiden takia ei ole riittävää varmuutta siitä, että vahvistetut tappiot voitaisiin hyödyntää kaikilta osin.

Ulkomaisten osakkuusyhtiöiden voittovaroista on kirjattu laskennallinen verovelka, koska Soneralla ei välttämättä ole mahdollisuutta vaikuttaa ajankohtaan, jolloin nämä voittovarot jaetaan osinkoina omistajille. Laskennallisen verovelan määrä vastaa mahdolliseen osingonjakoon kohdistuvaa lähdeveroa, jonka määrä vaihtelee eri maissa. Suomalaisen osakkuusyhtiöiden voittovarosta ei ole kirjattu laskennallista verovelkaa, koska suomalaisten osakeyhtiöiden välillä osingot ovat käytännössä verovapaita.

Laskennallista verovelkaa ei ole kirjattu ulkomaisten tytäryhtiöiden voittovarosta, koska tällaisten voittovarojen katsotaan olevan pysyvästi sijoitettuna ulkomaille tai ne voidaan jakaa osinkoina emoyhtiölle verovapaasti. Ulkomaisissa tytäryhtiöissä oli kertyneitä voittovaroja 771 milj. euroa (2000: 691 milj. euroa).

Voittovarojen laskennallinen verovelka olisi toistaiseksi ollut alle 1 miljoona euroa.

8. LASKENTAKÄYTÄNNÖN MUUTOKSET

Laskentakäytännön muutosten vaikutus kertyneisiin voittovaroihin:

M€	2001	2000
Turkcellin yhdistelymenetelmän muutos (vähennettynä verovaikutuksella 4 milj. euroa)	-	-41
Korkomenojen aktivointi (vähennettynä verovaikutuksella 2 milj. euroa)	-	6
Yhteensä	-	-35

Sonera muutti vuoden 2000 alusta lähtien laskentakäytäntöään Turkcellin kohdalla siten, että Soneran kunkin neljänneksen tulokseen sisältyy Turkcellista edellisen vuosineljänneksen tulos. Laskentakäytännön muutoksen syynä oli kesä-heinäkuussa 2000 toteutettu Turkcellin yksityistämismyynni ja listautuminen, jonka jälkeen Sonera raportoi ainoastaan Turkcellin kaikille osakkeenomistajilleen julkistamaa tietoa.

Sonera otti vuonna 2000 käyttöön laskentakäytännön, jonka mukaisesti keskeneräisiin käyttöomaisuusinvestointeihin kohdistuvat korkomenot aktivoidaan taseeseen ja kirjataan kuluksi tulevina vuosina osana käyttöomaisuuden poistoja.

9. TULOS/OSAKE

Tulos/osake -luvut on laskettu seuraavasti:

M€	2001	2000
Voitto ennen satunnaiseriä (M€)	409	1 541
Nettotulos (M€)	409	1 506
Osakkeiden antioikaistu keskimääräinen lukumäärä (1 000 kpl)	924 346	897 472
Tulos/osake ennen satunnaiseriä (euroa)	0,44	1,72
Laskentakäytännön muutosten vaikutus (euroa)	-	-0,04
Nettotulos/osake (euroa)	0,44	1,68

Osakkeiden lukumäärä 31.12.2001 oli 1 115 301 729 osaketta (2000: 906 761 932), joista omassa hallussa oli 550 000 osaketta (2000: 550 000). Osakemäärien muutokset on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 14.

Henkilöstön optiolainan laimennusvaikutuksella oikaistu osakkeiden keskimääräinen lukumäärä vuonna 2001 oli 924 346 tuhatta osaketta (2000: 902 193 tuhatta osaketta). Laimentavaa vaikutusta nettotulos/osake -lukuun ei ollut (2000: 0,01 euroa).

Suomalaisen käytännön mukaan tulos/osake -luku lasketaan tuloksesta ilman satunnaiseriä. Vuonna 2001 konsernin tulokseen ei sisällynyt satunnaisia eriä. Vuonna 2000 satunnaiserät koostuivat laskentakäytännön muutoksista.

10. KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET

Aineettomat hyödykkeet koostuvat seuraavista eristä:

M€	2001	2000
Aineettomat oikeudet	46	60
Liikearvo	4	6
Konserniliikearvo	31	24
Muut pitkävaikutteiset menot	17	26
Yhteensä	98	116

Aineettomat oikeudet koostuvat pääosin lisensseistä, vuokraoikeuksista ja patenteista. Muut pitkävaikutteiset menot koostuvat pääosin vuokrahuoneistojen perusparannusmenoista.

Käyttöomaisuuden ja muiden pitkäaikaisten sijoitusten muutokset vuonna 2001:

M€	Hankintameno 1.1.2001	Investoinnit ja muut lisäykset	Myynnit ja muut vähennykset	Kertyneet poistot 31.12.2001	Tasearvo 31.12.2001
Aineettomat oikeudet	92	6	-4	-48	46
Liikearvo	15	3	-3	-11	4
Konserniliikearvo	33	19	-5	-16	31
Muut pitkävaikutteiset menot	39	12	-18	-16	17
Aineettomat oikeudet yhteensä	179	40	-30	-91	98
Maa-alueet	20	1	-	-	21
Rakennukset ja rakennelmat	172	5	-2	-61	114
Koneet ja kalusto	260	52	-8	-196	108
Televerkot	2 176	266	-14	-1 550	878
Muut aineelliset hyödykkeet	86	16	-1	-49	52
Ennakkomaksut ja keskeneräiset investoinnit	103	76	-83	-	96
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	2 817	416	-108	-1 856	1 269
Osakkuusyhtiösijoitukset	2 367	408	-251	-	2 524
Muut osakkeet ja osuudet	2 370	179	-2 080	-	469
Pitkäaikaiset lainasaamiset	42	3 036	-3	-	3 075
Pitkäaikaiset sijoitukset ja saamiset yhteensä	4 779	3 623	-2 334	-	6 068
Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset yhteensä	7 775	4 079	-2 472	-1 947	7 435

11. OSAKKUUSYHTIÖSIJOITUKSET

Soneran merkittävimmät osakkuusyhtiöt 31.12.2001:

Yhtiön nimi	Omistus- osuus, %	Ensimmäinen hankinta- vuosi	31.12.2001		
			Osakkeiden hankintameno, M€	Poistamaton liikearvo, M€	Tasearvo, M€
Group 3G UMTS Holding GmbH	42,8	2000	913	-	864
Turkcell İletişim Hizmetleri A.S.	37,1	1995	308	24	590
Latt Telekom SIA	44,1	1994	210	96	297
AB Lietuvos Telekomas	30,0	1998	238	107	212
Pannon GSM Rt.	23,0	1993	72	42	88
Fintur Holdings B.V.	35,3	2000	217	5	87
UAB Omnitel	27,5	1998	83	52	84
Metro One Telecommunications, Inc.	25,5	2001	72	40	77
AS Eesti Telekom	24,5	1992	20	-	53
Latvijas Mobilais Telefons SIA	24,5	1991	-	-	35
ZAO North-West GSM	23,5	1993	17	-	35
ZAO Sonic Duo	35,0	1999	18	-	7
Loimaan Seudun Puhelin Oy	24,1	2001	26	17	28

Kaikki taulukossa esitetyt yhtiöt yhdistellään konsernitilinpäätöksen pääomaosuusmenetelmällä. Sonera poistaa osakkuusyhtiöhankinnoista syntyneet liikearvot tasapoistoin taloudellisena vaikutusaikanaan, pääsääntöisesti enintään kymmenessä vuodessa.

Pitkäaikaiset osakaslainat ja muut pitkäaikaiset saamiset osakkuusyhtiöiltä on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 12.

Osakkuusyhtiösijoitusten tasearvo ja sen muutokset koostuvat seuraavista eristä:

M€	2001	2000
Osakkuusyhtiösakkeet		
Hankintameno 1.1.	1 962	1 400
Sijoitukset osakkuusyhtiösakkeisiin	372	1 195
Siirrot osakkuusyhtiösakkeista muihin osakkeisiin	-	-556
Myydyt osakkuusyhtiösakkeet ja muut vähennykset	-8	-77
Hankintameno 31.12.	2 326	1 962
Osakkuusyhtiösijoitusten pääomaosuusoikaisu		
Kertynyt oikaisu 1.1.	405	237
Muuntoerojen muutos	10	28
Vuoden aikana saadut osingot	-33	-30
Myydyt osakkuusyhtiösakkeet ja muut vähennykset	-8	-19
Siirrot osakkuusyhtiösakkeista muihin osakkeisiin	-	68
Muut muutokset	26	-
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista	-202	121
Kertynyt oikaisu 31.12.	198	405
Osakkuusyhtiösijoitukset konsernitaseessa 31.12.	2 524	2 367

Julkisesti noteerattujen osakkuusyhtiösijoitusten tasearvon ja käyvän arvon väliset erot on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 21.

Seuraavassa taulukossa on esitetty eräitä yhteenlaskettuja tietoja Soneran osakkuusyhtiöistä:

M€	2001	2000
Liikevaihto	4 955	4 981
Liikevoitto	396	944
Voitto ennen satunnaisia ja veroja	28	786
Nettotulos	-254	690
Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset		
Vaihto- ja rahoitusomaisuus	18 744	14 714
Vastaavat yhteensä	21 486	16 622
Oma pääoma	7 811	5 541
Vähemmistön osuus	84	52
Pitkäaikainen vieras pääoma	3 138	2 049
Lyhytaikainen vieras pääoma	10 453	8 980

Soneran osuus osakkuusyhtiöiden nettotuloksista ja omista pääomista on esitetty konsernituloslaskelmassa ja -taseessa seuraavasti:

M€	2001	2000
Soneran osuus osakkuusyhtiöiden nettotuloksista		
Liikearvon poisto ja muut eliminoinnit	-143	187
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista konsernituloslaskelmassa	-59	-66
Soneran osuus osakkuusyhtiöiden omista pääomista		
Poistamaton liikearvo ja eliminoinnit	-202	121
Osakkuusyhtiösijoitukset konsernitaseessa	2 038	1 987
	486	380
	2 524	2 367

12. PITKÄAIKAISET SAAMISET

M€	2001	2000
Lainasaamiset		
Osakkuusyhtiöiltä	2 749	8
Muilta	44	31
Muut pitkäaikaiset saamiset		
Osakkuusyhtiöiltä	266	-
Muilta	16	3
Yhteensä	3 075	42

Pitkäaikaiset lainasaamiset osakkuusyhtiöiltä koostuu pääosin lainasaamisesta Group 3G UMTS Holding GmbH:lta, jonka määrä 31.12.2001 oli 2 719 milj. euroa, ja joka aiotaan asteittain konvertoida omaksi pääomaksi. Vuonna 2000 vastaava lainasaaminen esitettiin lyhytaikaisena lainasaamisena. Muut pitkäaikaiset lainasaamiset sisältävät pääasiassa pitkäaikaisia leasingtoimintaan liittyviä lainasaamisia.

Muut pitkäaikaiset saamiset osakkuusyhtiöiltä koostuu lähinnä korko- ja muista rahoitustuottosaamisista Group 3G UMTS Holding GmbH:lta.

13. TALLETUKSET JA MUUT ARVOPAPERIT

M€	2001	2000
Deutsche Telekomien osakkeet	504	-
Rahamarkkinasijoitukset	114	67
Muut sijoitukset	2	1
Yhteensä	620	68

31.12.2001 Soneralla oli hallussaan noin 26,0 milj. Deutsche Telekomien osaketta, jotka on arvostettu 31.12.2001 markkinaarvoon 19,40 euroa/osake. Osakkeet on esitetty rahoitusomaisuusarvopapereina, koska Sonera aikoo myydä osakkeet ja käyttää myynnistä saadut varat lainojensa maksuun.

14. OMA PÄÄOMA

Oman pääoman muutokset vuosina 2000 ja 2001:

M€	Ulkona olevien osakkeiden lukumäärä (tuhatta osaketta)	Osakepääoma	Ylikurssirahasto	Omat osakkeet	Käyttörahasto	Kertyneet muuntoerot	Kertyneet voitto-varat	Yhteensä
1.1.2000	722 000	310	13	-	505	55	918	1 801
Osakeannit	21 534	10	1	-	-	-	-	11
Osingonjako	-	-	-	-	-	-	-87	-87
Omien osakkeiden hankinta	-550	-	-	-28	-	-	-	-28
Muuntoerot	-	-	-	-	-	30	-	30
Tilikauden nettotulos	-	-	-	-	-	-	1 506	1 506
31.12.2000	742 984	320	14	-28	505	85	2 337	3 233
Uusmerkintä	371 768	160	844	-	-	-	-22	982
Osingonjako	-	-	-	-	-	-	-67	-67
Omien osakkeiden merkintäoikeuksien myynti	-	-	-	6	-	-	-4	2
Muuntoerot	-	-	-	-	-	16	-	16
Tilikauden nettotulos	-	-	-	-	-	-	409	409
31.12.2001	1 114 752	480	858	-22	505	101	2 653	4 575

Osakepääoma ja ylikurssirahasto

Yhtiöjärjestyksen mukaan Sonera Oyj:n vähimmäisosakepääoma on 309,6 milj. euroa ja enimmäisosakepääoma 1 238,4 milj. euroa, joissa rajoissa osakepääomaa voidaan yhtiökokouksen päätöksellä korottaa tai alentaa ilman yhtiöjärjestyksen muutosta. Yhtiön hallituksella ei ole voimassa olevaa antivaltuutusta.

Ylimääräinen yhtiökokous 9.11.2001 päätti uusmerkinnän järjestämisestä. Uusmerkinnässä kahdella vanhalla osakkeella sai merkitä yhden uuden osakkeen 2,70 euron hintaan. Annissa laskettiin liikkeelle 371 767 243 uutta osaketta, joista Sonera sai yhteensä noin 1 004 milj. euroa ennen osakeantiin liittyviä kuluja (noin 982 milj. euroa kulujen 31 milj. euroa ja niiden verovaikutuksen 9 milj. euroa jälkeen). Annin seurauksena osakepääomaa korotettiin 160 milj. euroa ja ylikurssirahastoon kirjattiin 844 milj. euroa. Osakeantikulut 22 milj. euroa (verovaikutuksen jälkeen) on kirjattu kertyneisiin voittovaroihin.

Tilikauden 2001 päättyessä osakkeiden lukumäärä oli 1 115 301 729 ja osakepääoma oli 479 579 743,47 euroa.

Huhtikuussa 2000 Sonera hankki ruotsalaisen Across Holding AB:n koko osakekannan. Sonera maksoi hankinnan laskemalla liikkeelle 16 732 055 uutta osaketta. Liikkeellelaskun seurauksena osakepääomaa korotettiin 8 milj. euroa ja ylikurssirahastoon kirjattiin 1 milj. euroa. Kesäkuussa 2000 Sonera hankki ruotsalainen iD2 Holding AB:n koko osakekannan, jonka se maksoi laskemalla liikkeelle 4 802 431 uutta osaketta. Liikkeellelaskun seurauksena osakepääomaa korotettiin 2 milj. euroa ja ylikurssirahastoon kirjattiin 0,3 milj. euroa. Molemmat osakepääoman korotukset kirjattiin Kilan tulokseen 1591/1999 mukaisesti, jolloin oman pääoman korotukseksi kirjattiin hankittujen yhtiöiden hankintahetken nettovarallisuutta vastaava määrä.

Tilikauden 2000 päättyessä osakkeiden lukumäärä oli 743 534 486 ja osakepääoma oli 319 719 828,98 euroa.

Omat osakkeet

Sonera Oyj:n 21.3.2001 pidetty varsinainen yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään yhtiön omien osakkeiden hankkimisesta. Valtuutus on voimassa vuoden yhtiökokouksen päätöksestä lukien eli 21.3.2002 saakka. Osakkeita voidaan valtuutuksen nojalla hankkia enintään yhteensä 2 000 000 kappaletta.

Yhtiön hallussa on 550 000 vuonna 2000 hankittua osaketta, joiden kirjanpidollinen vasta-arvo on 236 500 euroa ja osuus kaikista osakkeista on 0,05 %. Hankinnat tehtiin toukokuussa 2000 keskihintaan 51,36 euroa osakkeelta eli yhteishintaan 28 milj. euroa.

Uusmerkinnän yhteydessä vuonna 2001 Sonera myi hallussaan olevien omien osakkeiden kaikki osakeantiin liittyvät merkintäoikeutensa. Myynti tapahtui merkintäoikeuksien ensimmäisenä kaupankäyntipäivänä Helsingin Arvopaperipörssissä. Keskimääräinen myyntihinta oli 1,61 euroa merkintäoikeudelta, kokonaisuutena noin 1 milj. euroa. Merkintäoikeuksien hankintameno 6 milj. euroa on kirjattu pienentämään omien osakkeiden hankintamenoa ja myynnistä syntynyt myyntitappio 4 milj. euroa (verovaikutuksen jälkeen) kertyneisiin voittovaroihin.

Sonera Oyj:n 21.3.2001 pidetty varsinainen yhtiökokous valtuutti hallituksen 2 550 000 oman osakkeen myymiseen. Valtuutus on voimassa 21.3.2002 saakka.

Käyttörahas

Käyttörahas on osa jakokelpoisia voittovaroja ja voidaan käyttää voitonjakoon tai muuhun yhtiökokouksen päättämään tarkoitukseen.

Jakokelpoiset varat

Konsernitaseen voittovarioihin sisältyy kertyneitä tilinpäätössiirtoja, jotka osakeyhtiölain mukaan eivät ole jakokelpoisia varoja. Konsernitaseen jakokelpoiset varat vuoden lopussa olivat seuraavat:

M€	2001	2000
Kertyneet voittovarot	2 754	2 423
Kertyneisiin voittovarioihin sisältyvä tilinpäätössiirtojen kertymä	-168	-177
Muut jakokelvottomat varat	-	-1
Jakokelpoiset varat	2 586	2 245
Käyttörahassto	505	505
Omat osakkeet	-22	-28
Jakokelpoiset varat yhteensä	3 069	2 722

Osakeyhtiölain mukaan osingonjako ei voi ylittää konsernitaseen eikä emoyhtiön oman taseen mukaisia jakokelpoisia varoja.

Emoyhtiön jakokelpoiset varat 31.12.2001 olivat 2 587 milj. euroa (2000: 1 665 milj. euroa).

Konsernitaseen voittovarioihin sisältyvät kertyneet tilinpäätössiirrot liittyvät konsernin suomalaisten tytäryhtiöiden kertyneisiin poistoeroihin ja koostuvat seuraavista eristä:

M€	2001	2000
Kertynyt poistoero		
Aineettomat oikeudet	6	8
Muut pitkävaikutteiset menot	2	2
Rakennukset ja rakennelmat	14	15
Koneet ja kalusto	-8	-2
Televerkot	192	209
Muut aineelliset hyödykkeet	30	17
Yhteensä	236	249
Laskennallinen verovelka tilinpäätössiirtojen kertymästä	-68	-72
Voittovarioihin sisältyvä tilinpäätössiirtojen kertymä	168	177

15. PITKÄ- JA LYHYTAIKAISET LAINAT

Pitkäaikaiset lainat 31.12. koostuvat seuraavista eristä:

M€	2001	2000
Rahoituslaitoksilta:		
Erääntyy 2002; 700 milj. euron syndikoitu laina; alunperin 1 330 milj. euroa; vaihtuvakorkoinen; sidottu Euriboriin; 31.12.2001: 4,63 % (a)	700	-
Erääntyy 2003; 50 milj. euron laina; vaihtuvakorkoinen; sidottu Euriboriin; 31.12.2001: 3,52 % (2000: 5,26 %)	50	50
Erääntyy puolivuotiserissä 2002-2004; 153 milj. euroa, syndikoitu valmiusluottolimiitti; vaihtuvakorkoinen; sidottu LIBOR:iin; 31.12.2001: 3,58 %	153	-
Erääntyy puolivuotiserissä 2003-2005; 511 milj. euroa, syndikoitu valmiusluottolimiitti; vaihtuvakorkoinen; sidottu LIBOR:iin; 31.12.2001: 3,58 % (2000: 5,19 %)	270	200
Erääntyy 2008; 44 milj. euron laina; vaihtuvakorkoinen; sidottu LIBOR:iin; 31.12.2001: 3,48 % (2000: 5,33 %)	44	44
Erääntyy 2008; 42 milj. euron laina; vaihtuvakorkoinen; sidottu Euriboriin; 31.12.2001: 3,48 % (2000: 5,33 %)	42	42
Erääntyy puolivuotiserissä 2002-2003; tytäryhtiön USD 5 milj. pankkilaina; vaihtuvakorkoinen; sidottu LIBOR:iin; 31.12.2001: 2,35 % (2000: 6,68 %)	4	5
Erääntyy 2003; tytäryhtiön 6,5 milj. euron laina; kiinteä korko 4,43 %	7	-
Muut tytäryhtiöiden pitkäaikaiset lainat	4	2
Erääntyi 2001; 100 milj. euron syndikoitu laina; vaihtuvakorkoinen; sidottu LIBOR:iin (2000: 5,20 %)	-	100
Erääntyi 2001; 200 milj. euron laina; vaihtuvakorkoinen; sidottu EIB:n viitekorkoon (2000: 4,85 %)	-	200
Erääntyi 2001; tytäryhtiön USD 3,2 milj. pankkilaina; vaihtuvakorkoinen; sidottu LIBOR:iin (2000: 7,86 %)	-	3
Joukkovelkakirjalainat (3,0 miljardin euron pitkäaikainen lainaohjelma):		
Erääntyy 2002; 150 milj. euron joukkovelkakirjalaina; kiinteä korko 5,50 %; lainan emissiokurssi 100 %	150	-
Erääntyy 2002; 500 milj. euron joukkovelkakirjalaina; vaihtuvakorkoinen; sidottu Euriboriin, 31.12.2001: 3,94 %; lainan emissiokurssi 99,984 %	500	-
Erääntyy 2003; 200 milj. euron joukkovelkakirjalaina; kiinteä korko 5,13 %; lainan emissiokurssi 100 %	200	-
Erääntyy 2005; 1 000 milj. euron joukkovelkakirjalaina; kiinteä korko 5,625 %; lainan emissiokurssi 99,432 %	1 000	1 000
Erääntyy 2009; 300 milj. euron joukkovelkakirjalaina; kiinteä korko 4,625 %; lainan emissiokurssi 99,272 %	300	300

Pitkäaikaiset lainat 31.12. koostuvat seuraavista eristä (jatkuu):

M€	2001	2000
Henkilöstön optiolainat: (b)		
Vuoden 1999 optio-ohjelman lainaosuus; erääntyi 2001; koroton	-	2
Vuoden 2000 optio-ohjelman lainaosuus; erääntyy 2002; koroton	1	1
Yhteensä	3 425	1 949

(a) Heinäkuussa 2001 Sonera nosti 1 330 milj. euron vaihtuvakorkoisen kolmen vuoden pitkäaikaisen lainan, josta Sonera sopi kesäkuussa kansainvälisen pankkiryhmittymän kanssa. Joulukuussa Sonera sopi pankkiryhmittymän kanssa lainan ehtojen muutoksista siten, että lainaa lyhennettiin 630 milj. euroa ennakkaisesti ja loppuosan eräpäivä aikaistettiin joulukuuhun 2002. Samalla lainasta poistettiin ehto, jonka mukaan pankkiryhmittymällä olisi ollut oikeus vaatia lainan takaisinmaksua, mikäli Soneran luottoluokitus laskisi alle "investment grade"-tason.

(b) Optio-ohjelmien ehdot on esitetty kohdassa "Osakkeet ja osakkeenomistajat" sivuilla 74-75.

Taulukossa esitetyt lainojen korot eivät sisällä suojaustoimenpiteiden vaikutuksia, eivätkä 153 milj. ja 511 milj. euron valmiusluottoliittien korot sisällä 0,0625 %:n sitoumusmaksua nostamatta olevasta osuudesta.

Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksuohjelma 31.12.2001:

M€	Lainat rahoituslaitoksilta	Joukkovelkakirjalainat	Henkilöstön optiolainat	Muut pitkäaikaiset lainat	Yhteensä
Erääntyvät vuonna 2002	764	650	1	3	1 418
2003	117	200	-	3	320
2004	199	-	-	-	199
2005	102	1 000	-	-	1 102
2006	-	-	-	-	-
Erääntyvät myöhemmin	86	300	-	-	386
Yhteensä	1 268	2 150	1	6	3 425

Konsernin pitkäaikaisesta rahoituksesta huolehtii Sonera Oyj ja eräitä poikkeustilanteita lukuunottamatta konsernin tytäryhtiöt eivät voi ottaa ulkopuolista lainaa.

Lyhytaikaiset lainat

31.12.2001 lyhytaikaiset lainat 55 milj. euroa muodostuivat ulkomaisten yritystodistusohjelmien puitteissa nostetuista 4 milj. euron lainoista ja kotimaisten yritystodistusohjelmien puitteissa nostetuista 51 milj. euron lainoista. Lyhytaikaisten lainojen keskikorko 31.12.2001 oli 4,16 %, kun suojausten vaikutus otetaan huomioon.

31.12.2000 lyhytaikaisiin lainoihin 3 848 milj. euroa sisältyi 3 250 milj. euron Term Loan Facility, ulkomaisten yritystodistusohjelmien puitteissa nostettua lainaa 340 milj. euroa ja kotimaisten yritystodistusohjelmien puitteissa nostettua lainaa 258 milj. euroa. Lyhytaikaisten lainojen keskikorko 31.12.2000 oli 5,43 %, kun suojausten vaikutus otetaan huomioon.

16. MUUT PITKÄAIKAISET VELAT

M€	2001	2000
Saadut ennakkomaksut	15	19
Muut pitkäaikaiset velat	6	13
Yhteensä	21	32

Saadut ennakkomaksut liittyvät pääosin joulukuussa 1998 sovitun vuokraus/takaisinvuokrausjärjestelyyn (cross-border lease) ja GTS Financen maksamaan ennakkomaksuun venäläisen tytäryhtiönsä puolesta.

17. KASSAVIRTALASKELMAN LISÄTIEDOT

Ns. suoran esitystavan mukainen liiketoiminnan kassavirta:

M€	2001	2000
Asiakkailta saadut maksut	2 232	2 011
Tavaroiden ja palvelujen toimittajille suoritettavat maksut	-1 369	-1 104
Henkilöstölle suoritettavat maksut	-397	-373
Yhteensä	466	534
Saadut osingot	47	41
Saadut korkotuotot	21	13
Maksetut korkomenot	-299	-53
Maksetut tuloverot	-41	-313
Muut erät	3	5
Liiketoiminnan kassavirta	197	227

Tytäryhtiöhankinnat ja -myynnit:

M€	2001	2000
Tytäryhtiöhankinnat		
Hankitut varat (poislukien kassavarat)	1	33
Konsernille siirtyneet velat	-	-13
Maksettu kauppahinta, vähennettynä hankittujen tytäryhtiöiden kassavaroilla	1	20
Tytäryhtiöiden myynnit		
Myydyt varat (poislukien kassavarat)	9	3
Konsernista poistuneet velat	-7	-5
Myydyt nettovarot/-velat	2	-2
Myyntitappio (-), myyntivoitto (+)	-2	11
Saatu kauppahinta, vähennettynä myytyjen tytäryhtiöiden kassavaroilla	-	9

18. LIIKETOIMET OSAKKUUSYHTIÖIDEN JA LÄHIPIIRIN KANSSA

Soneralla on sopimus teknisestä avusta useimpien osakkuusyhtiöidensä kanssa. Apu koskee sekä televerkkojen suunnittelua ja rakentamista että verkkojen käyttöä ja ylläpitoa.

Yhteenveto Soneran ja sen osakkuusyhtiöiden välisistä liiketapahtumista:

M€	2001	2000
Pitkäaikaiset lainasaamiset	2 749	7
Muut pitkäaikaiset saamiset	266	-
Lyhytaikaiset lainasaamiset	-	2 737
Myyntisaamiset	27	7
Siirtosaamiset	3	102
Ostovelat	9	6
Siirtovelat	-	1
Osakkuusyhtiöiltä veloitetut maksut tilikauden aikana	25	24
Osakkuusyhtiöiden palveluista suoritettavat maksut tilikauden aikana	41	41

Lukuunottamatta Soneran osingonmaksuja liikenne- ja viestintäministeriölle, Suomen valtion sekä Suomen valtion omistamien muiden yhtiöiden ja Soneran väliset tapahtumat liittyvät Soneran normaaliin liiketoimintaan. Liiketoimet tehdään markkinahinnoin ja vastaavin ehdoin kuin muiden samaa kokoluokkaa olevien ja samalla alueella toimivien Soneran asiakkaiden tai toimittajien välillä.

Soneralla ei ole ollut esitettyjen tilikausien aikana lainasaamisia johdolta.

19. VASTUUSITOUMUKSET

M€	2001	2000
Annetut pantit		
Omien sitoumusten vakuudeksi	6	5
Osakkuusyhtiöiden rahoituksen vakuudeksi (a)	24	8
Osakkuusyhtiöiden rahoituksen vakuudeksi annetut takaukset	35	85
Muiden puolesta annetut takaukset		
Xfera Móviles S.A. (b)	428	428
Ipse 2000 S.p.A. (c)	180	193
Soneran Eläkesäätiö	6	-
Osakkeiden ostositoumus	25	-
Takaisinostovastuut	-	3
Muut vastuusitoumukset	-	3

- (a) Taulukossa on esitetty pantattujen osakkuusyhtiöosakkeiden arvot Soneran konsernitaseessa. Kohteena olevien lainamäärien mukaisesti lasketut maksimivastuut ovat yhteensä 23 miljoona euroa (2000: alle miljoona euroa).
- (b) Vastatakaukset, jotka on annettu Xferan ottamiin pankkitakauksiin Espanjan UMTS-toimiluvan velvoitteiden täyttämiseksi.
- (c) Vastatakaukset, jotka on annettu Ipsen ottamiin pankkitakauksiin Italian UMTS-toimiluvan vuosittaisten maksuerien suorittamiseksi.

Joulukuussa 1998 Sonera sopi vuokraus/takaisinvuokrausjärjestelystä (cross-border lease), jossa Sonera vuokrasi eräitä matkaviestintäteleverkon laitteitaan yhdysvaltalaisen pääomasijoittajien muodostamille säätiöille, jotka samanaikaisesti vuokrasivat laitteiston takaisin Soneralle. Kohteena olevan laitteiston omistusoikeus säilyy Soneralla ja sen tasearvo 31.12.2001 oli 64 milj. euroa (2000: 96 milj. euroa). Järjestelyn aiheuttamat kokonaisvuokraa- ja -velat suoritettiin järjestelyn tekohetkellä, jolloin Sonera sai nettomääräisen rahakorvauksen USD 11 milj. (9 milj. euroa). Määrä on esitetty saatuna ennakkomaksuna taseessa ja se kirjataan tuotoksi muihin rahoitustuottoihin vuokra-sopimusajan kuluessa. Järjestelystä ei odoteta aiheutuvan muita kassavirtoja Soneralle. Sopimuksen kesto on noin 15 vuotta, mutta siihen sisältyy ehto, joka antaa Soneralle oikeuden päättää sopimus 11 vuoden kuluttua sen alkamisesta. Kohteena olevaan laitteistoon ei sisälly merkittäviä käyttörajoituksia. Sopimuksessa osallisena olevien pääoma- ja lainarahoittajien saamista vuosittaisista takaisinmaksuista huolehtivat erilliset rahoituslaitokset. Pääomarahojen saamisen vakuudeksi olevat varat on sijoitettu USA:n valtion ja valtionlaitosten arvopapereihin, ja lainarahoituksen osalta on tehty pankkitalletus. Sijoituksen kokonaismäärä sopimusajan alussa oli USD 224 milj.

Soneran osakkuusyhtiö Turkcell Holding A.S. (47,1 %) on pantannut noin 39 % omistamistaan Turkcell İletisim Hizmetleri A.S:n ("Turkcell") osakkeista (vastaa noin neljäsosaa Soneran omistuksesta Turkcellista) Turkcellin lainojen vakuudeksi. Turkcell Holding omistaa 51 % Turkcellista ja Soneran välillinen omistus Turkcellissa Turkcell Holdingin kautta on 24,0 %. Lisäksi Sonera omistaa suoraan 13,1 % Turkcellin osakkeista, joita ei ole pantattu.

Soneralla on omistuksessaan kiinteistöjä, joiden rakentamiseen taikka perusparantamiseen liittyneisiin kustannuksiin sisältyneen arvonalisäveron Sonera on vähentänyt. Jos kiinteistöt myydään taikka otetaan muuhun kuin vähennykseen oikeuttavaan käyttöön, tehdyt vähennykset on palautettava. Palautusvelvollisuus ei koske kiinteistöjä, jotka myydään tai joiden käyttötarkoitus muuttuu myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua sen kalenterivuoden päättymisestä, jonka aikana rakentamispalvelu on valmistunut. Tilanteessa 31.12.2001 edellisen viiden vuoden aikana Sonera oli vähentänyt tällaisia arvonalisäveroja yhteensä 21 milj. euroa.

Soneralla on useita toimitila-, maa- ja laitevuokraussopimuksia, jotka eivät ole välittömästi irtisanottavissa. Joissakin sopimuksissa on uusimismahdollisuuksia eri pituisiksi ajoiksi. Sonera on myös jälleenvuokrannut eräitä toimitiloja, joita ei ole vuokraussopimukseen perustuen mahdollista irtisanoa välittömästi. Käyttövuokraussopimusten mukaiset vähimmäisvuokramaksut ja jälleenvuokraussopimusten vähimmäisvuokratuotot 31.12.2001 olivat seuraavat:

M€	Vähimmäisvuokramaksut	Vähimmäisvuokratuotot	Vähimmäisvuokramaksut, netto
Vuonna 2002	57	-1	56
2003	38	-	38
2004	29	-	29
2005	24	-	24
2006	20	-	20
Myöhemmin	98	-1	97
Yhteensä	266	-2	264

20. RIITA-ASIAT JA VIRANOMAISMENETTELYT

Sonera on osapuolena eräissä konsernin liiketoimintaan liittyvissä riita-asioissa ja viranomaismenettelyissä, jotka koskevat pääasiassa telemarkkinalain soveltamista, kilpailulainsäädäntöä ja kuluttajasuojaa. Seuraavassa on lyhyesti kuvattu Soneran kannalta olennaisimmat vireillä olevat viranomaismenettelyt, oikeudenkäynnit tai välimiesmenettelyt.

Kansallinen verkkovierailu

Oy Telia Finland Ab jätti syyskuussa 1998 Kilpailuvirastolle valituksen, jossa se pyysi tutkimaan, ovatko Sonera ja Radiolinja pyrkineet rajoittamaan kilpailua GSM-matkaviestinmarkkinoilla hinnoitteleamalla kansallisen verkkovierailun (Telia Finlandin mukaan) kohtuuttomalla ja syrjivällä tavalla. Kilpailuvirasto antoi tammikuussa 2000 päätöksen, jossa se katsoo, että Soneran käyttämä kansallisen verkkovierailun hinnoittelu ei aiheuta Kilpailuviraston toimenpiteitä. Kilpailuneuvosto antoi asiassa päätöksen 13.12.2001, jossa todettiin, että Soneralla ei ole yksinään tai yhdessä kenenkään muun matkaviestinnän verkko-operaattorin kanssa määräävää markkina-asemaa kansallisiin matkavies-

tintäverkkoihin pääsyn markkinoilla. Kilpailuneuvosto palautti Soneran kansallisen verkkovierailun hinnoittelun kilpailunrajoituslain mukaisuuden selvittämisen Kilpailuvirastoon. Telia Mobile Finland valitti Kilpailuneuvoston päätöksestä Korkeimpaan hallinto-oikeuteen 11.1.2002. Valituksen käsittely on kesken eikä yhtiön johto voi tällä hetkellä esittää arviota käsittelyn päättymisajankohdasta tai lopputuloksesta.

Telia Finland/Swisscom AG-palvelusopimus

Telia Finland jätti huhtikuussa 1999 Euroopan komission pääosastolle IV (kilpailu) toimenpidepyynnön, jossa se väitti, että Sonera ja Radiolinja olivat käyttäneet väärin määräävää markkina-asemaansa Suomen matkaviestinmarkkinoilla vaikuttaessaan toimenpiteillään Telia Finlandin palvelusopimukseen Swisscom AG:n kanssa. Sonera sai marraskuussa 2000 Telian Euroopan komissiolle toimittaman lisätoimenpidepyynnön, johon Sonera toimitti vastineensa joulukuussa 2000. Telia Finlandin Euroopan komissiolle jättämän toimenpidepyynnön käsittely on edelleen kesken eikä yhtiön johto voi tällä hetkellä esittää arviota käsittelyn päättymisajankohdasta tai lopputuloksesta.

Matkaviestinverkkojen terminointimaksut

Telia Finland jätti marraskuussa 1998 Viestintävirastolle (silloinen Telehallintokeskus) valituksen, joka koskee Soneran matkaviestinverkkojen ns. terminointimaksuja. Telia Finland väitti, että Soneran matkaviestinverkkojen terminointimaksut eivät ole kohtuullisissa suhteissa kustannuksiin ja että maksut ovat siten liikenneministeriön yhteenliittämispäätöksen vastaisia. Viestintävirasto antoi asiassa päätöksen 24.4.2001 ja päätyi siihen, että Soneran kotimaan matkaviestinnän yhteenliittämishinnoittelu ei olisi kohtuullisissa suhteissa suorittekustannuksiin. Näin ollen Viestintävirasto katsoi, että Sonera olisi hinnoitellut yhteenliittämismaksujaan telemarkkinalain vastaisesti ja velvoitti Soneraa korjaamaan hinnoitteluaan. Sonera valitti Helsingin hallinto-oikeuteen Viestintäviraston 24.4.2001 antamasta päätöksestä. Sonera solmi kesällä 2001 kaupalliselta pohjalta yhteenliittämissopimukset muiden matkaviestintäoperaattoreiden kanssa. Asian käsittely on edelleen kesken eikä yhtiön johto voi tällä hetkellä esittää arviota käsittelyn päättymisajankohdasta tai lopputuloksesta.

Kiinteiden yhteyksien hinnoittelu

Viestintävirasto tutkii parhaillaan monien suomalaisten teleyri-tysten hinnoittelu- ja alennustapoja liittyen kiinteiden yhteyksien hinnoitteluun. Sonera vastaanotti tammikuussa 1999 Viestintäviraston (silloinen Telehallintokeskus) vastinepyynnön, johon Sonera vastasi toimittamalla pyydettyt tiedot määräpäivään mennessä. Telepohja Oy toimitti tammikuussa 2000 Viestintävirastolle ja Kilpailuvirastolle tutkimuspyynnön, jossa se pyysi kyseisiä viranomaisia tutkimaan, käyttääkö Sonera väärin väitettyä markkina-asemaansa niillä paikallisilla telemarkkinoilla, joilla Soneralla on paikallisverkkoa. Asian käsittely on edelleen kesken.

Tekstiviestipalvelut

Marraskuussa 1999 MTV3 -Tele Oy jätti Kilpailuvirastolle toimenpidepyynnön väittäen, että Soneran perimät korvaukset kau-

pallisista tekstiviesteistä ovat kohtuuttomia. Sonera totesi vastineessaan, että Soneran tarjoamat tekstiviestipalvelut on hinnoiteltu kohtuullisesti sekä selitti, kuinka maksut ja kustannukset jakaantuvat palveluntarjoajan ja sisällöntuottajan kesken. Asian käsittely on edelleen kesken, eikä yhtiön johto voi tällä hetkellä esittää arviota käsittelyn päättymisajankohdasta tai lopputuloksesta.

Televerkko Oy jätti toukokuussa 2000 Kilpailuvirastolle toimenpidepyynnön väittäen, että Sonera käyttää väärin määräävää markkina-asemaansa matkapuhelinpalveluiden markkinoilla erityisesti sisällöntuottajille suunnattujen tekstiviestipalveluiden hinnoittelussa. Kilpailuvirasto tutkii Soneran tekstiviestipalveluiden hinnoittelua samoin kuin Soneralle aiheutuvia kustannuksia tekstiviestipalveluiden tarjoamisesta sisällöntuottajille. Sonera toimitti vastineensa Kilpailuvirastoon toukokuussa 2000. Asian käsittely on edelleen kesken, eikä yhtiön johto voi tällä hetkellä esittää arviota käsittelyn päättymisajankohdasta tai lopputuloksesta.

Tilaa tiedot

Visual Data Oy teki tammikuussa 2000 Kilpailuvirastoon toimenpidepyynnön koskien niin kutsuttuja hakemistopalveluiden tilaajatietojen hinnoittelua ja saatavuutta erilaisiin hakemistoihin ja maaliskuussa 2000 Satakunnan Markkinapörssi Oy jätti vastavassa asiassa toimenpidepyynnön Kilpailuvirastoon. Visual Data Oy teki kesäkuussa 2000 asiassa toimenpidepyynnön myös Viesintävirastolle. Asian käsittely on edelleen kesken.

Loimaan Seudun Puhelin Oy

Sonera hankki tammi- ja helmikuussa 2001 Loimaan Seudun Puhelin Oy:n (LSP) osakkeista 24,1 prosenttia. Kilpailuvirasto hyväksyi 3.8.2001 ehdollisena järjestelyn, jolla Sonera oli hankkinut tosiasiallisen määräysvallan (kilpailuoikeudellisessa mielessä) Loimaan Seudun Puhelin Oy:ssä. Kilpailuneuvosto kumosi 20.12.2001 Kilpailuviraston päätöksen Suomen 2G Oy:n ja DNA Finlandin Kilpailuneuvostoon jättämän valituksen johdosta. Sonera valitti Kilpailuneuvoston päätöksestä Korkeimpaan hallinto-oikeuteen 21.1.2002. Lisäksi Sonera nosti 28.1.2002 omistusosuutensa LSP:ssä 5 %:lla, omistaen sen jälkeen 29,1 % LSP:n osakkeista. Joulukuussa 2000 LSP osti 33 prosenttia Turun Puhelimen osakkeista Turun kaupungilta, jonka jälkeen LSP:n omistus Turun Puhelimessa on 51 %.

Turun Puhelimen osakkeiden myyntiä koskevasta päätöksestä on valitettu Turun hallinto-oikeuteen. Valittajat väittävät, että Turun kaupunki ei päättänyt Turun Puhelimen osakkeiden myyntistä asianmukaisella tavalla. Turun hallinto-oikeus on 1.2.2002 antamallaan päätöksellä hylännyt valituksen asiallisesti perusteettomana. Turun Puhelimen muut osakkeenomistajat ovat myös käynnistäneet välimiesmenettelyn, jossa he väittävät, että heillä on oikeus lunastaa LSP:n joulukuussa 2000 ostamat 33 prosenttia Turun Puhelimen osakkeista huomattavasti Loimaan Seudun Puhelimen maksamaa kauppahintaa alemmalla hinnalla. Kilpailuoikeudellisen prosessin ja välimiesmenettelyn käsittely on tällä hetkellä kesken eikä Soneran johto pysty arvioimaan menettelyjen lopputulosta. Mikäli välimiesmenettely tai hallinnolliset

prosessit päättyvät Soneralle kielteiseen lopputulokseen voi tällä olla merkittävän epäedullinen vaikutus Soneran Loimaan Seudun Puhelimen osakkeisiin tekemän sijoituksen arvoon.

Lattelekom SIA:n yksinoikeus

Soneran kokonaan omistama tanskalainen tytäryhtiö Tilts Communications A/S pani vireille elokuussa 2000 välimiesmenettelyn Latvian valtiota vastaan kansainvälisen kauppakamarin (ICC) sääntöjen mukaisesti Tukholmassa. Välimiesmenettelyn aloittaminen perustui Latvian valtion ja Tiltsin vuonna 1993 allekirjoittamaan sopimukseen, jonka mukaan Latvian kiinteän verkon operaattorilla Lattelekom SIA:lla, josta Tilts omistaa 49 prosenttia ja Latvian valtio 51 prosenttia, on yksinoikeus tarjota Latviasa kiinteän verkon palveluja 31.12.2013 asti. Latvian valtio antoi kuitenkin WTO:lle (maailman kauppajärjestö) sopimuksen vastaisen sitoumuksen, jonka mukaan Lattelekomin yksinoikeus kumotaan 1.1.2003 mennessä. Latvian valtio on nostanut Tiltsiä vastaan yhdeksän vastakannetta väittäen muun muassa, että Tilts on rikkonut sopimusvelvoitteitaan (1) laiminlyömällä Lattelekomin verkon digitalisointia ja muuta parantamista koskevat velvoitteet, (2) laiminlyömällä tietyt palvelun laatuun ja verkon toimintaan liittyvät velvoitteet ja (3) olemalla myymättä Soneran omistamia Latvian Mobilais Telefons SIA:n osakkeita Lattelekomille. Syyskuussa 2001 välimiesoikeus liitti asiaan myös Soneran sekä Lattelekomin ja Cable and Wireless plc:n. Sonera ja Cable and Wireless ovat antaneet Tiltsin ostosopimuksen alaisia velvollisuuksia koskevia toimintatarkoituksia Latvian valtiolle. Asiasta ei odoteta päätöstä ennen vuoden 2002 loppua. Lisäksi Latvian valtio on ilmoittanut, että se voi nostaa suoraan Soneraa vastaan kanteita kilpailulainsäädännön väitetyistä rikkomisista.

Vatanen

Sonera Oyj irtisanoi sen ja Sonera SmartTrustin toimitusjohtaja Harri Vatasen välisen johtajasopimuksen, minkä yhteydessä Sonera aloitti 1.3.2001 Suomessa oikeusprosessin välimiesoikeudessa muun muassa sen vahvistamiseksi, että Soneran ja Vatasen välillä vuonna 1998 tehty teknologiasopimus on osapuolia sitovana voimassa ja että Sonera on täyttänyt siinä sovitut velvoitteensa. Sonera ryhtyi oikeudellisiin toimenpiteisiin suojataksaan etunsa Vatasen palvelusuhteen päättyessä. Vatanen nosti tässä yhteydessä kanteen Soneraa ja sen tiettyjä tytäryhtiöitä vastaan Yhdysvalloissa Kalifornian korkeimmassa oikeudessa Santa Claran piirikunnassa teknologiasopimuksen mitätöimiseksi väittäen, että teknologiasopimuksen tekemisen yhteydessä oli esitetty tahallisesti ja petollisesti harhaanjohtavia tietoja. Lisäksi Vatanen esitti muita tähän liittyviä väitteitä. Suomessa Keskuskauppakamarin välityslautakunnan nimeämä välimiesoikeus on 3.1.2002 antamallaan välitystuomiolla vahvistanut, että Harri Vatasen ja Sonera Oyj:n välinen maaliskuussa 1998 solmittu muun muassa SmartTrust-teknologiaa koskeva sopimus on pätevä ja osapuolia sitova, ja että näin ollen oikeudet tämän sopimuksen mukaisesti Vatasen tekemiin keksintöihin ja niihin haettuihin patenteihin kuuluvat pysyvästi Soneralle. Yhtiön johto ei pysty tällä hetkellä esittämään arviota asiassa käytävien menettelyjen päättymisajankohdasta.

Swanson

Soneran kokonaan omistaman Sonera Corporation U.S:n entinen toimitusjohtaja Murray L. Swanson nosti huhtikuussa 2001 kanteen Yhdysvalloissa Cookin piirioikeudessa Illinoisissa Sonera Oyj:tä ja Sonera Corporation U.S:aa vastaan väittäen, että Sonera Corporation U.S:n ja Swansonin lokakuussa 1998 tekemää työsopimusta on rikottu ja että hänet on erehdytetty solmimaan työsopimus Soneran kanssa. Swanson tavoittelee muun muassa yli 75 miljoonan Yhdysvaltain dollarin vahingonkorvauksia sekä lisäksi rangaistusluontoisia vahingonkorvauksia, joiden määrää ei ole määritelty. Sonera on omalta osaltaan kiistänyt vahingonkorvauserusteet. Piirioikeus lykkäsi päätöksen Soneran tekemän oikeudenkäyntiväitteen osalta ja asiaa käsitellään seuraavan kerran 22.2.2002.

Veroasiat

Sonera on saanut Konserniverokeskukselta ilmoituksen, jonka mukaan Soneran suomalaisissa konserniyhtiöissä suoritetaan keväällä 2002 tuloverotusta, arvonlisäverotusta ja ennakonpidätystä koskeva verotarkastus. Yhtiön johto uskoo, että kaikki liiketoimet on tehty Suomen ja asiaankuuluvien ulkomaiden verolainsäädäntöä noudattaen. Sonera on myös pyytänyt ennakkoratkaisuja tietyistä merkittävistä järjestelyistä varmistaakseen etukäteen niiden verokohtelun. Yhtiön johto ei pysty tällä hetkellä esittämään arviota verotarkastuksen lopputuloksesta.

21. RAHOITUSINSTRUMENTTIEN KÄYVÄT ARVOT

Seuraavissa taulukoissa on esitetty rahoitusinstrumenttien tasearvot ja käyvät arvot tilinpäätöspäivän osake- ja valuuttakursseilla sekä korkotasoilla laskettuna. Esitetyt johdannaisopimusten nimellisarvot kuvaavat Soneran suojaustoimenpiteiden laajuutta, mutta ne eivät välttämättä kuvaa osapuolten vaihtamia rahasuorituksia, eivätkä ne yksin tarkasteltuina anna kuvaa Soneran riskiasemasta.

Sijoitukset ja lainat:

M€	31.12.2001		31.12.2000	
	Tasearvo	Käypä arvo	Tasearvo	Käypä arvo
Osakkeet ja osuudet				
Turkcell Iletisim Hizmetleri A.S.	590	1 726	568	2 695
AB Lietuvos Telekomas	212	86	211	138
AS Eesti Telekom	53	152	55	186
724 Solutions Inc.	18	18	21	115
Conduit Plc	5	5	20	28
Metro One Communications Inc.	77	206	-	-
Vitaminic S.p.A.	6	6	-	-
Cisco Systems Inc.	3	3	9	6
VoiceStream Wireless Corporation	-	-	1 646	2 052
TietoEnator Oyj	-	-	139	473
Powertel, Inc.	-	-	119	308
Muut osakkeet ja osuudet	2 029	2 029	1 949	1 950
Osakkeet ja osuudet yhteensä	2 993	4 231	4 737	7 951
Lainasaamiset	3 120	3 120	2 859	2 865
Rahat, pankkisaamiset ja arvopaperit				
Deutsche Telekomien osakkeet	504	504	-	-
Muut sijoitukset	116	116	68	68
Rahat ja pankkisaamiset	96	96	88	88
Rahat, pankkisaamiset ja arvopaperit yhteensä	716	716	156	156
Pitkäaikaiset lainat	2 007	2 036	1 842	1 848
Pitkäaikaisten lainojen lyhennysosuus	1 418	1 418	107	107
Lyhytaikaiset lainat	55	55	3 848	3 848

Johdannaissopimukset:

M€	31.12.2001				31.12.2000			
	Nimellis- arvo	Tasearvo	Käypä arvo	Keski- määräinen maturiteetti (kk)	Nimellis- arvo	Tasearvo	Käypä arvo	Keski- määräinen maturiteetti (kk)
Koronvaihtosopimukset								
Euribor (a)	2 207	38	41	35	2 103	36	36	48
Ostetut korko-optiot								
cap-optiot, Euribor (b)	270	1	-	14	200	1	1	24
Valuuttatermiinit, myynti								
USD	60	-	-	1	50	3	4	3
SEK	9	-	-	11	48	1	1	3
GBP	-	-	-	-	17	-	-	5
NOK	-	-	-	-	16	-	-	1
DKK	1	-	-	1	-	-	-	-
muut valuutat	1	-	-	5	9	-	-	6
Valuuttatermiinit, osto								
USD	-	-	-	-	125	-12	-14	3
JPY	4	-1	-1	-	-	-	-	-
SEK	3	-	-	1	3	-	-	1
GBP	3	-	-	1	-	-	-	-

(a) Koronvaihtosopimusten käypä arvo sisältää siirtyvät korot.

(b) Korko-optioiden (cap) käypä arvo sisältää voimassa olevan korkoperiodin siirtyvän koron.

Julkisesti noteerattujen osakkeiden käyvät arvot perustuvat pörs-sikursseihin vuoden lopussa. Muiden osakkeiden ja osuuksien käyvät arvot perustuvat niiden kirjanpitoarvoon.

Saamisten, lainojen ja johdannaissopimusten käyvät arvot on arvioitu käyttämällä odotettavissa olevia kassavirtoja, diskontattuina tilinpäätöspäivän markkinakoroilla. Rahojen, pankkisaa-misten ja arvopaperien käypinä arvoina on käytetty kirjanpito-arvoja.

Johdannaissopimusten tase- ja käyvissä arvoissa positiivinen arvo edustaa saatavaa ja negatiivinen velkaa.

Koronvaihtosopimukset ja korko-optiot (cap) liittyvät Sone-ran pitkäaikaisten lainojen korkoriskien suojaukseen. Koronvaihtosopimukseen sisältyi 31.12.2001 tilanteessa 21 sopimusta, joiden keskimääräinen maturiteetti oli 35 kuukautta (vaihteluväli 2 - 88 kuukautta). Pitkäaikaista lainasalkkua suojaavia sopimuksia oli 907 milj. euroa, joissa Sonera maksaa kiinteää korkoa keskimää-rin 4,75 % (2000: 4,69 %) ja saa Euriboriin perustuvaa vaihtuvaa korkoa keskimäärin 3,77 % (2000: 4,98 %). Lisäksi Sonera on muuttanut 300 ja 1 000 milj. euron kiinteäkorkoiset (kuponkikorko 4,625 % ja 5,625%) joukkovelkakirjalainansa vaihtuvakorkoi-

siksi sopimuksilla, joissa Sonera saa kiinteää korkoa keskimäärin 5,39 % ja maksaa Euriboriin perustuvaa vaihtuvaa korkoa 4,21 % (2000: 5,35 %). Sopimusten tekohetkellä Soneralle ei aiheutunut kassavirtoja. Maksettavan ja saatavan koron välinen erotus suori-tetaan rahassa puolivuositain.

Korko-optioihin 270 milj. euroa sisältyi 31.12.2001 tilanteessa 7 sopimusta, joiden keskimääräinen maturiteetti oli 14 kuukautta (2000: 24). Optioiden keskimääräinen korkokatto oli 5,11 % (2000: 4,98 %) ja niiden viitekorko oli sidottu 3 tai 6 kuukauden Euriboriin. Optioiden tekohetkellä aiheutuneet kassavirrat jaksotetaan kunkin option voimassaoloajalle.

Valuutan myyntitermiinit liittyvät Soneran valuuttamääräisten myynti- ja lainasaamisten suojaukseen. Sopimusten maturiteetit olivat 1 - 20 kuukautta 31.12.2001 (2000: 0 - 33 kuukautta). Valuu-tan ostotermiinit liittyvät pääasiassa lyhytaikaisten lainojen suojaukseen sekä vähäisemmässä määrin myös ostovelkojen suojaukseen. Sopimusten maturiteetit olivat 0 - 1 kuukautta (2000: 0 - 10 kuukautta). Termiinien tekohetkellä Soneralle ei aiheutunut kassavirtoja ja termiinien maksut tapahtuvat niiden erääntyessä.

22. LIIKETOIMINTA-ALUEKOHTAISET TIEDOT

Vuoden 2001 alusta alkaen Sonera on raportoinut seuraavat viisi liiketoiminta-alueita: (1) Suomen matkaviestintä, (2) Kansainvälinen matkaviestintä, (3) Palveluliiketoiminnot, (4) Sonera Telecom ja (5) Muu toiminta. Pääasialliset muutokset aikaisemmin raportoituihin liiketoiminta-alueisiin olivat seuraavat:

- (i) Matkaviestintä on jaettu suomalaiseen ja kansainväliseen toimintaan avoimuuden lisäämiseksi ja johdon uudistetun vastuunjaon mukaisesti.
- (ii) Aikaisemmin kahtena eri segmenttinä raportoidut kiinteän verkon puhelu- ja datapalvelut sekä laitemyynti ja muu liiketoiminta on yhdistetty Sonera Telecomiksi johdon vastuunjaon mukaisesti ja läheisesti toisiinsa liittyvän toimintakokonaisuuden kuvaamiseksi paremmin. Sonera myös yhtiöitti Sonera Telecom -liiketoiminta-alueensa erilliseksi alakonserniksi 1.7.2001.

Aikaisempien tilikausien liiketoiminta-aluekohtaiset tiedot on muunnettu vastamaan uutta liiketoiminta-aluejakoa.

Suomen matkaviestintä koostuu pääasiassa digitaalisista GSM- ja analogisista NMT-palveluista Suomessa. Kansainvälinen matkaviestintä sisältää merkittäviä vähemmistöosuuksia matkaviestinpalvelujen toimittajissa Turkissa, Saksassa, Italiassa, Unkarissa, Baltian maissa, Venäjällä ja Libanonissa. Palveluliiketoiminnot sisältää internet-, hakemistopalvelu- ja muut media-aviestintäliiketoiminnot sekä matkaviestintään tukeutuvat uudet palvelut. Sonera Telecom sisältää kiinteän verkon kotimaan- ja ulkomaanpuhelut, datapalvelut sekä vuokraohdot, laitemyynnin, rakentamisen ja kunnossapidon sekä eräitä muita toimintoja. Lisäksi Sonera Telecom sisältää merkittäviä vähemmistöosuuksia kiinteän verkon palvelun tarjoajista Baltian maissa. Muu toiminta

koostuu pääasiassa konsernin keskitetyistä palveluista, konsernihallinnosta sekä eräistä pienemmistä liiketoiminnoista.

Liiketoiminta-alueista esitettävät erillistiedot perustuvat Soneran sisäiseen johdon raportointiin, joka koostuu kuukausittain tehtävistä raporteista konsernin toimitusjohtajalle liiketoiminta-alueiden seurantaan ja resurssien allokointipäätöksiä varten. Johdon raportoinnissa liiketoiminta-alueille kohdistetaan niille kuuluvat osuudet sisäisten toimintojen ja hallinnon yleiskustannuksista. Kohdistus pyritään ensisijaisesti tekemään kapasiteetin tai palvelujen todellisen käytön mukaan. Työntekijöiden lukumäärästä riippuvien palvelujen kustannukset kohdistetaan henkilöstömäärän perusteella. Muiden sisäisten palvelujen ja hallintokulujen kohdistuksessa noudatetaan rationaalisia ja johdonmukaisia kohdistusperiaatteita, joiden katsotaan parhaiten kuvaavan palvelujen todellista käyttöä. Merkittävien riippuvuussuhteiden ja yhteisten toimintojen takia liiketoiminta-aluekohtaiset kannattavuusluvut eivät välttämättä kuvaa tilannetta, jossa yksiköt olisivat sekä toiminnallisesti että juridisesti täysin itsenäisiä.

Konsernin sisäinen myynti koostuu

- (i) palvelujen tai tavaroiden myynnistä toisille liiketoiminta-alueille näiden omaan käyttöön, ja
- (ii) palvelujen tai tavaroiden myynnistä toisille liiketoiminta-alueille jälleenmyytäväksi edelleen konsernin ulkopuolisille asiakkaille sellaisissa tapauksissa, joissa tällä toisella liiketoiminta-alueella on asiakasvastuu sekä myyntiin liittyvät riskit ja oikeudet.

Liiketoiminta-alueiden raportoinnin yhteydessä käytetyt laskentaperiaatteet ovat samat kuin konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa 1 esitetyt tilinpäätöksen laadintaperiaatteet.

Soneran johdon seuraama taloudellinen informaatio liiketoiminta-alueittain tilikausilta 2001 ja 2000:

M€	2001						
	Suomen matkaviestintä	Kansainvälinen matkaviestintä	Palveluliiketoiminnot	Sonera Telecom	Muu toiminta	Eliminoinnit	Konserni
Myynti ulkopuolisille asiakkaille	1 197	4	241	738	7	-	2 187
Konsernin sisäinen myynti	16	-	80	286	106	-488	-
Liikevaihto	1 213	4	321	1 024	113	-488	2 187
Käyttökate	604	569	-337	231	216	-	1 283
Poistot	-127	-	-47	-123	-35	-	-332
Liikevoitto	477	569	-384	108	181	-	951
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista	-	-201	-	-1	-	-	-202
Kohdistamattomat erät:							
Rahoitusomaisuusarvopaperien myynnit ja arvonalennukset							-272
Rahoitustuotot ja -kulut, netto							-32
Voitto ennen tuloveroja, vähemmistön osuutta ja satunnaiseriä							445
Liiketoiminta-alueiden käyttöomaisuus	464	2 126	265	1 188	317	-	4 360
Käyttöomaisuusinvestoinnit	102	-	53	186	18	-	359
Investoinnit osakkeisiin	-	428	75	1	22	-	526

Soneran johdon seuraama taloudellinen informaatio liiketoiminta-alueittain tilikausilta 2001 ja 2000 (jatkuu):

2000							
M€	Suomen matkaviestintä	Kansain- välinen matka- viestintä	Palvelu- liike- toiminnat	Sonera Telecom	Muu toiminta	Elimi- noinnit	Konserni
Myynti ulkopuolisille asiakkaille	1 103	5	207	742	-	-	2 057
Konsernin sisäinen myynti	31	-	47	278	85	-441	-
Liikevaihto	1 134	5	254	1 020	85	-441	2 057
Käyttökate	543	1 502	-303	300	5	-	2 047
Poistot	-129	-	-32	-138	-	-	-299
Liikevoitto	414	1 502	-335	162	5	-	1 748
Osuus osakkuusyritysten tuloksista	-	120	-3	3	1	-	121
Kohdistamattomat erät:							
Rahoitustuotot ja -kulut, netto							-9
Voitto ennen tuloveroja, vähemmistön osuutta ja satunnaiseriä							1 860
Liiketoiminta-alueiden käyttöomaisuus	488	3 879	189	1 315	247	-	6 118
Käyttöomaisuusinvestoinnit	124	-	104	202	-	-	430
Investoinnit osakkeisiin	-	1 975	40	-	102	-	2 117

Seuraavassa taulukossa on esitetty täsmäytyslaskelma liiketoiminta-alueiden käyttöomaisuudesta konsernitaseen vastaavien kokonaissummaan:

M€	2001	2000
Liiketoiminta-alueiden käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset	4 360	6 118
Pitkäaikaiset saamiset	3 075	42
Vaihto-omaisuus	33	40
Saamiset	610	3 418
Rahat, pankkisaamiset ja arvopaperit	716	156
Konsernitaseen vastaavat yhteensä	8 794	9 774

Pääosa Soneran liikevaihdosta syntyy Suomessa. Liikevaihdon maantieteellinen jakauma on seuraava:

M€	2001	2000
Myynti suomalaisille asiakkaille	2 038	1 958
Myynti ulkomaisille asiakkaille	149	151
Yhteensä	2 187	2 109

Soneran aineellisten hyödykkeiden maantieteellinen jakauma on seuraava:

M€	2001	2000
Suomessa	1 243	1 224
Suomen ulkopuolella	26	41
Yhteensä	1 269	1 265

23. TYTÄRYHTIÖT, OSAKKUUSYHTIÖT JA MUUT OSAKEOMISTUKSET

Konserniin kuuluvat yhtiöt 31.12.2001:

	Kotipaikka	Emoyhtiön omistusosuus %	Konsernin omistusosuus %	Liikevaihto 2001 M€	Henkilöstön määrä 31.12.2001
Emoyhtiö: Sonera Oyj	Helsinki			1 267,1	2 691
Tytäryhtiöt:					
Across Wireless AB	Tukholma, Ruotsi	-	100,0	-	-
Across Wireless Asia Ltd.	Hongkong	-	100,0	-	-
Across Wireless Ltd	Lontoo, Iso-Britannia	-	100,0	-	-
Advanced Communication Research ACR Oy	Helsinki	-	100,0	-	-
Bfree Oy	Helsinki	100,0	100,0	-	-
Comro Oy	Helsinki	100,0	100,0	-	-
Consaura Oy	Helsinki	100,0	100,0	1,4	6
Data-Info Oy	Helsinki	-	100,0	2,3	8
Digame Servicios de Directorio S.A.	(a) Madrid, Espanja	-	51,0	-	-
EMCEC-kiinteistöt Oy	(b) Helsinki	100,0	100,0	0,7	-
Esddata A/S	Tallinna, Viro	-	70,0	0,7	9
Fleetadviser Oy	Helsinki	100,0	100,0	-	-
Gesam Oy	Helsinki	100,0	100,0	-	-
Helsingin Teollisuuskatu 13 Oy	Helsinki	100,0	100,0	3,2	-
iD2 Technologies AB	Tukholma, Ruotsi	-	100,0	-	-
iD2 Technologies Ltd	Lontoo, Iso-Britannia	-	100,0	0,4	-
Oy Infonet Finland Ltd	Helsinki	-	90,0	16,9	23
Intellitel Communications Oy	Helsinki	54,1	97,3	1,7	64
Intentive Progress Sdn Bhd.	(c, d) Kuala Lumpur, Malesia	-	100,0	-	-
International Business Venturing IBV Oy	Helsinki	-	100,0	-	-
Intra Call Center S.A.	Amiens, Ranska	-	100,0	8,3	191
Ixone Oy	Helsinki	100,0	100,0	-	-
Konsona Oy	Helsinki	100,0	100,0	-	-
Lippupalvelu Oy	Helsinki	-	55,6	2,1	25
Mspace Oy	Helsinki	100,0	100,0	-	-
Payway Oy	(e) Helsinki	100,0	100,0	0,1	-
Kiinteistö Oy Pietarsaaren Isokatu 8	Pietarsaari	60,2	60,2	-	-
Phone Park AB	Tukholma, Ruotsi	-	67,0	-	-
Primatel Oy	Kuopio	-	100,0	153,5	1 584
Päämies-kauppiat Oy	Helsinki	57,6	57,6	2,0	4
Reveko Telekom AS	Tallinna, Viro	-	55,0	3,4	22
Kiinteistö Oy Saajomaja	Helsinki	100,0	100,0	-	-
Simfocom Oy	Helsinki	100,0	100,0	-	-
SmartTrust GmbH	Erfurt, Saksa	-	100,0	-	17
SmartTrust Pte Ltd	Singapore	-	100,0	0,1	10
SmartTrust S.L.	(c) Madrid, Espanja	-	100,0	-	1
SmartTrust Srl	(c) Milano, Italia	-	100,0	-	-
SmartTrust Systems Oy	Helsinki	-	100,0	-	-
Sonera 3G Holding B.V.	Capelle a/d IJssel, Alankomaat	-	100,0	-	-
Sonera Belgium n.v.s.a.	Bryssel, Belgia	98,8	100,0	0,4	2
Sonera Carrier Networks Oy	Helsinki	-	100,0	414,0	788
Sonera Corporation U.S.	Wilmington, DE, USA	100,0	100,0	5,8	19
Sonera Deutschland GmbH	Düsseldorf, Saksa	-	100,0	2,9	11
Sonera Entrum Oy	Helsinki	-	100,0	404,9	890
Sonera France SAS	Pariisi, Ranska	-	100,0	0,9	-
Sonera Gateway Oy	Helsinki	-	100,0	58,8	26
Sonera Holding B.V.	Amsterdam, Alankomaat	100,0	100,0	-	2
Sonera Hong Kong Ltd	(f) Hongkong	-	100,0	-	21
Sonera Hungary Holding B.V.	Capelle a/d IJssel, Alankomaat	-	100,0	-	-
Sonera Hungary Kft.	Budapest, Unkari	-	100,0	-	-
Sonera Info Communications Oy	Helsinki	-	100,0	62,5	610
Sonera Innotele Oy	Helsinki	-	100,0	61,2	69
Sonera International n.v.s.a.	Bryssel, Belgia	16,0	100,0	-	13
Sonera Italian UMTS Holding B.V.	Capelle a/d IJssel, Alankomaat	-	100,0	-	-
Sonera Juxto AB	(g) Tukholma, Ruotsi	100,0	100,0	5,3	73
Sonera Juxto GmbH	(c) Frankfurt, Saksa	100,0	100,0	0,1	7
Sonera Juxto International Oy	(c) Helsinki	100,0	100,0	-	-
Sonera Juxto Oy	Helsinki	100,0	100,0	66,8	568
Sonera Living Oy	(h) Helsinki	-	100,0	0,7	24
Sonera Media Holding B.V.	Capelle a/d IJssel, Alankomaat	100,0	100,0	-	9
Sonera Plaza Oy	Helsinki	100,0	100,0	43,6	248
Sonera Plaza Finanssipalvelut Oy	(i) Helsinki	-	100,0	-	-
Sonera Plaza Incentives Oy	Helsinki	-	100,0	-	-
Sonera Plaza Rahastopalvelut Oy	Helsinki	-	100,0	0,1	6
ZAO Sonera Rus	Pietari, Venäjä	-	100,0	13,6	52
Sonera SmartTrust AB	Tukholma, Ruotsi	-	100,0	33,4	229
Sonera SmartTrust Holding B.V.	Rotterdam, Alankomaat	-	100,0	-	-
Sonera SmartTrust Ltd	Lontoo, Iso-Britannia	-	100,0	-	31
Sonera SmartTrust Oy	Helsinki	-	100,0	2,2	84
Sonera SmartTrust Pty Ltd	(c) Sydney, Australia	-	100,0	-	1
Sonera SmartTrust SARL	(c) Pariisi, Ranska	-	100,0	-	-
Sonera SmartTrust U.S., Inc.	Wilmington, DE, USA	-	100,0	-	14
Sonera Solutions Oy	Helsinki	-	100,0	378,9	941
Sonera Sverige AB	Tukholma, Ruotsi	-	100,0	28,1	88

Konserniin kuuluvat yhtiöt 31.12.2001 (jatkuu):

	Kotipaikka	Emoyhtiön omistusosuus %	Konsernin omistusosuus %	Liikevaihto 2001 M€	Henkilöstön määrä 31.12.2001
Sonera Systems Oy	Helsinki	-	100,0	3,6	9
Sonera Telecom Oy	Helsinki (c)	100,0	100,0	5,9	101
Sonera Telecommunication Services Ltd Sirketi	Istanbul, Turkki	99,0	100,0	1,4	1
Sonera UK Limited	Middlesex, Iso-Britannia	-	100,0	8,5	10
Sonera UMTS Sweden Holding B.V.	Capelle a/d IJssel, Alankomaat	-	100,0	-	-
Sonera Ventures Oy	Helsinki	100,0	100,0	-	-
Sonera Zed Germany GmbH	Düsseldorf, Saksa	-	100,0	1,8	14
Sonera Zed Italy srl.	Milano, Italia	-	100,0	1,4	14
Sonera Zed Nederland B.V.	Capelle a/d IJssel, Alankomaat	-	100,0	0,8	19
Sonera Zed Oy	Helsinki	-	100,0	9,5	136
Sonera Zed Philippines, Inc.	Makati City, Filippiinit	-	100,0	3,4	21
Sonera Zed Singapore Pte Ltd.	Singapore	-	100,0	0,1	10
Sonera Zed Telekomunikasyon Hizmetleri					
Ve Reklamçilik Limited Sirketi	Istanbul, Turkki	-	100,0	0,1	14
Sonera Zed UK Limited	Middlesex, Iso-Britannia	-	100,0	4,0	47
Sonera Zed U.S., Inc.	Waltham, MA, USA	-	100,0	0,3	12
Systems Consultant Partners Oy	Helsinki	100,0	100,0	-	-
Telecon Oy Ltd	Helsinki	100,0	100,0	-	-
Telering Oy	Helsinki	100,0	100,0	34,0	142
Teletori Oy	Helsinki	100,0	100,0	-	-
Telibra Oy	Helsinki	100,0	100,0	-	-
Tilts Communications A/S	Kööpenhamina, Tanska	-	90,0	3,4	1
Tilts Communications SIA	Riika, Latvia	-	90,0	-	-
Unibase Oy	Helsinki	100,0	100,0	57,4	36
Witnet Oy	Helsinki	100,0	100,0	-	-
Zed Incentives Oy	Helsinki	-	100,0	-	-
Tilikauden aikana myytyjen tytäryhtiöiden liikevaihto				8,5	
Konsernin sisäinen myynti				-1 004,8	
Yhteensä				2 187,4	10 068

Konsernin omistusosuus vastaa myös konsernin osuutta äänivallasta. Yhtiökohtaiset liikevaihdot on esitetty Sonera-konsernin laskentaperiaatteiden mukaisesti. Tilikauden aikana hankituista tytäryhtiöistä liikevaihto sisältää liikevaihdon hankintakuukaudesta lähtien. Tilikauden aikana yhtiötettyjen liiketoimintojen liikevaihto sisältää liikevaihdon siitä lähtien kun yhtiön toiminta alkoi.

Konserniyhtiölistan viitteet:

- (a) Yhtiö muuttunut osakkuusyhtiöstä tytäryhtiöksi vuonna 2001.
 (b) Yhtiön nimi muutettu, entinen nimi EMCEC Oy.
 (c) Yhtiö perustettu vuonna 2001.
 (d) Yhtiön virallinen nimi, toiminimenä käytetään Sonera SmartTrust Sdn Bhd (Malaysia).
 (e) Emoyhtiön ja konsernin omistusosuus yhtiöstä muuttui vuonna 2001 (2000: 67 %).
 (f) Yhtiön virallinen nimi, toiminimenä käytetään Sonera SmartTrust Ltd (Hong Kong).
 (g) Yhtiön nimi muutettu, entinen nimi Frontec Support and Operations AB.
 (h) Konsernin omistusosuus yhtiöstä muuttui vuonna 2001 (2000: 51 %).
 (i) Konsernin omistusosuus yhtiöstä muuttui vuonna 2001 (2000: 80 %).

Fuusioidut yhtiöt:

Saimaan Tietotekno Oy fuusioitui Sonera Entrum Oy:öön.
 Across Holding AB ja iD2 Holding AB fuusioituivat Sonera SmartTrust AB:iin.
 Dash Oy, Mobinetti Oy, Telesol Oy ja Tedsys Oy fuusioituivat Sonera Oyj:öön.
 Suomen Nettirahastot Oy fuusioitui Sonera Plaza Rahastopalvelut Oy:öön.

Myydyt tytäryhtiöt:

Geddeholm CallCenter AB elokuussa 2001.
 Tele P AB lokakuussa 2001.
 Sonera Plaza Nederland B.V. heinäkuussa 2001.

Puretut tytäryhtiöt:

Sonera Japan K.K.
 Sonera Systems SIA
 Spectrum Co Ltd

Soneran osakkuusyhtiöt 31.12.2001:

	Kotipaikka	Emoyhtiön omistusosuus %	Konsernin suora omistusosuus %	Osuus tuloksesta %
Matkaviestinoperaattorit:				
Turkcell Iletisim Hizmetleri A.S.	Istanbul, Turkki	-	37,1	37,1
Fintur Holdings B.V.	Rotterdam, Alankomaat	-	35,3	35,3
AS EMT	Tallinna, Viro	-	-	24,5
Latvijas Mobilais Telefons SIA	Riika, Latvia	-	24,5	24,5
UAB Omnitel	Vilna, Liettua	-	-	27,5
Pannon GSM Rt.	Budapest, Unkari	-	23,0	23,0
ZAO North-West GSM	Pietari, Venäjä	-	23,5	23,5
ZAO Sonic Duo	Moskova, Venäjä	-	35,0	35,0
Group 3G UMTS GmbH	Frankfurt am Main, Saksa	-	-	42,8
Kiinteän verkon operaattorit:				
AS Eesti Telefon	Tallinna, Viro	-	-	24,5
Lattelekom SIA	Riika, Latvia	-	44,1	44,1
AB Lietuvos Telekomas	Vilna, Liettua	-	-	30,0
Loimaan Seudun Puhelin Oy	Loimaa	-	24,1	24,1

Soneran osakkuusyhtiöt 31.12.2001 (jatkuu):

		Kotipaikka	Emoyhtiön omistusosuus %	Konsernin suora omistusosuus %	Osuus tuloksesta %
Muut osakkuusyhtiöt:					
Eliska Wireless Ventures I, Inc.	(c)	Mobile, AL, USA	-	30,1	30,1
Farmit Website Oy		Helsinki	-	33,3	33,3
Gilla S.p.A.		Cagliari, Italia	-	50,0	50,0
IsoWorks Oy		Helsinki	-	50,0	50,0
Johtotieto Oy		Helsinki	-	33,3	33,3
Kasteam Oy		Helsinki	-	35,0	35,0
Metro One Telecommunications Inc.	(c)	Beaverton, OR, USA	-	25,5	25,5
118 Ltd.	(c)	Surrey, Iso-Britannia	-	50,5	50,5
Movere Oy		Helsinki	20,0	20,0	20,0
Next Era Productions AB		Kista, Ruotsi	-	50,0	50,0
UAB Sontel		Vilna, Liettua	-	40,0	40,0
Springtoys Oy		Helsinki	19,7	20,0	20,0
Suomen Erillisverkot Oy		Helsinki	40,0	40,0	40,0
Suomen Keltaiset Sivut Oy		Helsinki	-	30,2	30,2
Suomen Numeropalvelu Oy		Helsinki	-	40,0	40,0
Zoom HF		Reykjavik, Islanti	32,5	32,5	32,5
Holdingyhtiöt:					
ACS-Sonera Telefonía Movil, S.L.	(c)	Madrid, Espanja	-	41,6	41,6
Amber Mobile Teleholding AB		Farsta, Ruotsi	-	50,0	50,0
Amber Teleholding A/S		Kööpenhamina, Tanska	-	50,0	50,0
Baltic Tele AB		Tukholma, Ruotsi	-	50,0	50,0
AS Eesti Telekom		Tallinna, Viro	-	24,5	24,5
Group 3G UMTS Holding GmbH	(d)	Frankfurt am Main, Saksa	-	42,8	42,8
Helsingin GSM-Palvelu Oy		Helsinki	35,0	35,0	35,0
Turkcell Holding A.S.		Istanbul, Turkki	-	47,1	47,1

Konsernin omistusosuus vastaa myös konsernin osuutta äänivallasta. Osakkuusyhtiöt sisältyvät konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmän mukaisesti. "Osuus tuloksesta" ilmaisee yhtiön tuloksesta ja kertyneistä voittovaroista konsernitilinpäätökseen sisältyvän osuuden. Eräitä osakkuusyhtiöiden yhteenlaskettuja tuloslaskelma- ja tasetietoja on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetietojen kohdassa 11.

Osakkuusyhtiölistan viitteet:

- (a) Yhtiön nimi muutettu, entinen nimi AS Eesti Mobiiltelefon.
 (b) Yhtiön nimi muutettu, entinen nimi Marabu Vermögensverwaltung GmbH.
 (c) Yhtiön osakkeet hankittu vuonna 2001.
 (d) Yhtiön nimi muutettu, entinen nimi Orla Siebzehte Vermögensverwaltung GmbH.

Mydyt osakkuusyhtiöt:

- Netista Oy (S-Kanava Oy) marraskuussa 2001.
 Certall Finland Oy heinäkuussa 2001.

Soneran muut osakkeet ja osuudet 31.12.2001:

	Kotipaikka	Konsernin omistusosuus, %	Emoyhtiön tasearvo, M€	Konsernin tasearvo, M€
Ipse 2000 S.p.A.	Rooma, Italia	12,6	293	293
Xfera Móviles, S.A.	Madrid, Espanja	14,3	-	43
724 Solutions Inc.	Toronto, Ontario, Kanada	11,0	-	18
Juniper Financial Corporation	Wilmington, DE, USA	7,6	17	17
PayPal Inc.	Palo Alto, CA, USA	1,6	10	10
Vitaminic S.p.A.	(a) Milano, Italia	4,0	11	6
Phonetics Systems Ltd	Petach Tikva, Israel	12,7	-	7
Conduit Plc	Dublin, Irlanti	12,5	-	5
Libancell S.A.L.	Beirut, Libanon	14,0	-	4
Cisco Systems Inc.	San Francisco, CA, USA	-	10	3
Sijoitukset venture capital -rahastoihin			45	45
Osuudet satelliittitoiminnoissa			-	3
Asunto- ja kiinteistöyhtiöt			3	3
Muut osakkeet ja osuudet			13	12
Yhteensä			402	469

- (a) PeopleSound.com Ltd fuusioitui Vitaminic S.p.A:han joulukuussa 2001.

Mydyt muut osakkeet ja osuudet:

- Powertel Inc. toukokuussa 2001.
 TietoEnator Oyj maaliskuussa 2001.
 Trio AB joulukuussa 2001.
 VoiceStream Wireless Corporation toukokuussa 2001.

Tuloslaskelma

M€	Liitetieto	1.1. - 31.12.	
		2001	2000
Liikevaihto	(1)	1 267,1	1 268,5
Liiketoiminnan muut tuotot	(2)	603,2	863,2
Liiketoiminnan kulut	(3)	-930,7	-984,0
Poistot	(4)	-144,1	-144,9
Liikevoitto		795,5	1 002,8
Rahoitustuotot ja -kulut	(5)	312,3	-98,4
Voitto ennen satunnaisia, tilinpäätössiirtoja ja veroja		1 107,8	904,4
Satunnaiset tuotot ja kulut	(6)	-146,8	-25,7
Poistoeron muutos		28,3	18,6
Tuloverot	(7)	-3,0	-258,6
Nettotulos		986,3	638,7

Suomalaisten säännösten mukaisesti myös emoyhtiön erillistilinpäätös on esitettävä konsernitilinpäätöksen lisäksi. Emoyhtiön liiketapahtumiin sisältyvä merkittäviä konsernin sisäisiä eriä, jotka eivät erikseen tarkasteltuina anna oikeaa kuvaa konsernin tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Sonera Oyj yhtiöitti useita merkittäviä liiketoimintojaan vuonna 2000. Koska yhtiötetyt liiketoiminnat sisältyvät emoyhtiön lukuihin yhtiöittämisajankohtaan saakka, eivät vuosien 2000 ja 2001 tiedot ole keskenään vertailukelpoisia.

Suluissa olevat numerot viittaavat liitetietoihin sivuilla 66 - 68. Lisäksi eräät emoyhtiötä koskevat tiedot on esitetty osana konsernitilinpäätöksen liitetietoja.

Kassavirtalaskelma

M€	1.1. - 31.12.	
	2001	2000
Liiketoiminta		
Nettotulos	986,3	638,7
Poistot ja arvonalennukset	144,1	197,1
Käyttöomaisuuden ja liiketoimintojen myyntivoitot	-434,4	-736,8
Muut erät	105,8	23,7
Käyttöpääoman muutos		
Vaihto-omaisuuden lisäys (-), vähennys (+)	-2,6	2,5
Korottomien saamisten vähennys (+), lisäys (-)	266,3	-21,6
Korottomien velkojen vähennys (-), lisäys (+)	-198,7	2,0
Liiketoiminnan kassavirta	866,8	105,6
Investoinnit		
Investoinnit käyttöomaisuuteen	-127,6	-198,2
Investoinnit tytäryhtiöosakkeisiin	-222,8	-2 373,4
Investoinnit osakkuusyhtiöosakkeisiin	-26,0	-3,8
Investoinnit muihin osakkeisiin ja osuuksiin	-48,8	-341,2
Käyttöomaisuuden myyntitulot	38,7	3,0
Tytäryhtiöosakkeiden myyntitulot	349,8	-
Osakkuusyhtiöosakkeiden myyntitulot	25,5	-
Muiden osakkeiden ja osuuksien myyntitulot	402,6	4,4
Pitkäaikaisten lainasaamisten lisäys	-2 455,9	-116,5
Lyhytaikaisten lainasaamisten vähennys (+), lisäys (-)	1 971,1	-2 203,3
Lyhytaikaisten sijoitusten lisäys (-), vähennys (+)	-48,9	7,4
Investointien kassavirta	-142,3	-5 221,6
Rahoitus		
Pitkäaikaisten lainojen nostot	2 897,8	1 000,9
Pitkäaikaisten lainojen lyhennykset	-1 424,5	-181,0
Lyhytaikaisten lainojen vähennys (-), lisäys (+)	-2 654,8	4 389,5
Osakeanti	972,9	-
Osingonjako	-66,9	-86,6
Omien osakkeiden merkintäoikeuksien myynti	0,9	-
Omien osakkeiden hankinta	-	-28,3
Rahoituksen kassavirta	-274,6	5 094,5
Kassavarojen lisäys (+), vähennys (-)	449,9	-21,5
Kassavarat tilikauden alussa	66,9	88,4
Kassavarat tilikauden lopussa	516,8	66,9

Kassavirtalaskelmassa esitetyt saamisten ja velkojen muutokset eivät sisällä liiketoimintojen yhtiöittämisten vaikutuksia.

Tase

M€	Liitetieto	31.12.	
		2001	2000
VASTAAVAA			
Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset	(8)		
Aineettomat hyödykkeet		25,3	35,0
Aineelliset hyödykkeet			
Maa-alueet		5,6	5,7
Rakennukset ja rakennelmat		48,2	50,5
Koneet ja kalusto		29,4	42,1
Televerkot		304,9	339,2
Muut aineelliset hyödykkeet		24,8	30,6
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		49,1	45,1
		462,0	513,2
Pitkäaikaiset sijoitukset ja saamiset			
Tytäryhtiöosakkeet		4 987,6	4 846,3
Osakkuusyhtiöosakkeet		3,7	2,9
Muut osakkeet ja osuudet		402,1	587,4
Pitkäaikaiset saamiset	(11, 12)	2 720,9	265,1
		8 114,3	5 701,7
Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset yhteensä		8 601,6	6 249,9
Vaihto- ja rahoitusomaisuus			
Vaihto-omaisuus		8,2	5,6
Saamiset	(11, 12)		
Myyntisaamiset		287,6	303,1
Lainasaamiset		263,5	2 204,1
Siirtosaamiset		132,5	145,8
Konserniavustussaamiset		128,6	207,1
Muut saamiset		5,8	36,9
		818,0	2 897,0
Rahat, pankkisaamiset ja arvopaperit			
Talletukset ja muut arvopaperit		119,9	71,0
Rahat ja pankkisaamiset		516,8	66,9
		636,7	137,9
Vaihto- ja rahoitusomaisuus yhteensä		1 462,9	3 040,5
VASTAAVAT YHTEENSÄ		10 064,5	9 290,4

M€	Liitetieto	31.12.	
		2001	2000
VASTATTAVAA			
Oma pääoma	(9)		
Osakepääoma		479,6	319,7
Ylikurssirahasto		858,0	14,1
Omat osakkeet		-22,2	-28,3
Käyttörahassto		504,6	504,6
Kertyneet voittovarot edellisiltä vuosilta		1 118,6	549,6
Tilikauden nettotulos		986,3	638,7
		3 924,9	1 998,4
Kertynyt poistoero		48,9	77,8
Pakolliset varaukset		2,3	-
Pitkäaikainen vieras pääoma	(11, 12)		
Pitkäaikaiset lainat	(10)	1 998,0	1 836,7
Muut pitkäaikaiset velat		14,0	17,9
		2 012,0	1 854,6
Lyhytaikainen vieras pääoma	(11, 12)		
Lyhytaikaiset lainat	(10)	2 040,9	4 692,6
Pitkäaikaisten lainojen seuraavan vuoden lyhennykset		1 411,4	101,8
Saadut ennakkomaksut		6,4	2,0
Ostovelat		172,7	209,5
Siirtovelat		130,4	129,5
Konserniavustusvelat		275,4	189,0
Muut lyhytaikaiset velat		39,2	35,2
		4 076,4	5 359,6
Vieras pääoma yhteensä		6 088,4	7 214,2
VASTATTAVAT YHTEENSÄ		10 064,5	9 290,4

Liitetiedot

1. LIIKEVAIHTO

Liikevaihdon maantieteellinen jakauma:

M€	2001	2000
Myynti suomalaisille asiakkaille	1 261,1	1 256,5
Myynti ulkomaisille asiakkaille	6,0	12,0
Yhteensä	1 267,1	1 268,5

2. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

M€	2001	2000
Tuotot sivutoiminnan palvelusuoritteista	26,3	17,5
Maksukehotus- ja perintämaksut	11,8	11,2
Vuokratuotot	49,4	22,5
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	459,3	760,3
Saadut avustukset	0,3	0,4
Tytäryhtiöiltä veloitetut palvelumaksut	43,4	46,5
Muut erät	12,7	4,8
Yhteensä	603,2	863,2

3. LIIKETOIMINNAN KULUT JA HENKILÖSTÖN LUKUMÄÄRÄ

M€	2001	2000
Laitteet, aineet ja tarvikkeet		
Ostomenot	22,1	33,3
Varastojen vähennys	2,6	2,5
Yhteensä	24,7	35,8
Ulkopuoliset palvelut		
Maksut muiden operaattoreiden verkkojen käytöstä	184,9	198,6
Muut ulkopuoliset palvelut (a)	266,7	238,4
Yhteensä	451,6	437,0
Henkilöstökulut (b)		
Palkat ja palkkiot	116,2	128,4
Eläkemaksut	19,6	17,2
Muut henkilösivukulut	11,9	13,7
Yhteensä	147,7	159,3
Vuokrat	47,3	68,5
Käyttöomaisuuden myyntitappiot ja romutukset	24,9	23,5
Liiketoiminnan muut kulut (c)	234,5	259,9
Liiketoiminnan kulut yhteensä	930,7	984,0

(a) Muut ulkopuoliset palvelut sisältävät televerkon korjaukseen ja ylläpitoon liittyvät palvelut sekä muut alihankintana ostetut palvelut myyntituotteen aikaansaamiseksi.

(b) Hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle maksettujen palkkojen ja palkkioiden kokonaismäärät olivat 1,1 milj. euroa (2000: 1,2 milj. euroa).

(c) Liiketoiminnan muihin kuluihin sisältyvät kulut, jotka eivät välittömästi liity varsinaiseen suoritustuotantoon, kuten myynnin ja markkinoinnin kulut, tutkimus- ja kehitystoiminnan kulut sekä yleishallinnon kulut. Liiketoiminnan muihin kuluihin sisältyvät myös käyttöomaisuuden ja muiden pitkäaikais-ten sijoitusten myynnistä aiheutuvat myyntitappiot.

Henkilöstön lukumäärä:

	2001	2000
Henkilöstö tilikauden päättyessä	2 691	3 224

4. POISTOT

M€	2001	2000
Aineettomat oikeudet	7,2	7,3
Liikearvo	0,6	0,4
Muut pitkävaikutteiset menot	1,4	1,3
Rakennukset ja rakennelmat	2,9	5,4
Koneet ja kalusto	14,5	12,2
Televerkot	108,9	110,3
Muut aineelliset hyödykkeet	8,6	8,0
Yhteensä	144,1	144,9

5. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

M€	2001	2000
Osinkotuotot		
Tytäryhtiöiltä	516,2	0,8
Osakkuusyhtiöiltä	3,9	10,0
Konsernin ulkopuolisilta yhtiöiltä	-	17,0
Korkotuotot		
Pitkäaikaisista lainasaamisista		
Tytäryhtiöiltä	30,1	16,0
Osakkuusyhtiöiltä	115,5	39,8
Konsernin ulkopuolisilta yhtiöiltä	0,3	-
Muut korkotuotot		
Tytäryhtiöiltä	11,2	12,6
Osakkuusyhtiöiltä	1,8	0,1
Konsernin ulkopuolisilta yhtiöiltä	18,8	13,5
Muut rahoitustuotot		
Osakkuusyhtiöiltä	-	22,6
Konsernin ulkopuolisilta yhtiöiltä	4,1	5,6
Korkokulut		
Tytäryhtiöille	-45,9	-26,1
Konsernin ulkopuolisille yhtiöille	-277,8	-152,3
Muut rahoituskulut		
Konsernin ulkopuolisille yhtiöille	-38,5	-6,3
Toteutuneet kurssivoitot ja -tappiot	-0,2	-3,8
Toteutumattomat kurssivoitot ja -tappiot	0,3	4,3
Osakkeiden ja pysyviin vastaaviin kuuluneiden saamista arvonlennus	-27,5	-52,2
Yhteensä	312,3	-98,4

6. SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT

M€	2001	2000
Saadut konserniavustukset	128,6	207,1
Annetut konserniavustukset	-275,4	-189,0
Liiketoimintasiirtoihin liittyvät arvonlisäverot	-	-43,8
Yhteensä	-146,8	-25,7

7. TULOVEROT

M€	2001	2000
Tilikauden verot	3,0	258,6
Yhteensä	3,0	258,6

8. KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIIJOITUKSET

Aineettomat hyödykkeet koostuvat seuraavista eristä:

M€	2001	2000
Aineettomat oikeudet	15,9	27,0
Liikearvo	-	0,1
Muut pitkävaikutteiset menot	9,4	7,9
Yhteensä	25,3	35,0

Käyttöomaisuuden ja muiden pitkäaikaisten sijoitusten muutokset vuonna 2001:

M€	Hankintameno 1.1.2001	Investoinnit ja muut lisäykset	Myyntit ja muut vähennykset (a)	Kertyneet poistot 31.12.2001	Tasearvo 31.12.2001
Aineettomat oikeudet	46,4	6,7	-18,2	-19,0	15,9
Liikearvo	0,5	2,6	-2,6	-0,5	-
Muut pitkävaikutteiset menot	12,9	2,9	-	-6,4	9,4
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	59,8	12,2	-20,8	-25,9	25,3
Maa-alueet	5,7	-	-0,1	-	5,6
Rakennukset ja rakennelmat	80,3	1,5	-1,3	-32,3	48,2
Koneet ja kalusto	93,9	7,9	-14,6	-57,8	29,4
Televerkot	912,0	83,4	-146,8	-543,7	304,9
Muut aineelliset hyödykkeet	46,9	14,0	-23,8	-12,3	24,8
Ennakkomaksut ja keskeneräiset investoinnit	45,1	43,8	-39,8	-	49,1
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	1 183,9	150,6	-226,4	-646,1	462,0
Tytäryhtiöosakkeet (b)	4 846,3	173,3	-32,0	-	4 987,6
Osakkuusyhtiöosakkeet (b)	2,9	26,2	-25,4	-	3,7
Muut osakkeet ja osuudet (b)	587,4	72,1	-257,4	-	402,1
Pitkäaikaiset lainasaamiset	265,1	2 567,8	-112,0	-	2 720,9
Pitkäaikaiset sijoitukset ja saamiset yhteensä	5 701,7	2 839,4	-426,8	-	8 114,3
Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset yhteensä	6 945,4	3 002,2	-674,0	-672,0	8 601,6

- (a) Sisältää liiketoimintojen yhtiöittämissä yhteydessä tytäryhtiöille siirtyneen käyttöomaisuuden hankintahinnan ja kertyneet poistot.
 (b) Tiedot tytäryhtiöistä, osakkuusyhtiöistä sekä muista osakkeista ja osuuksista on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 23.

9. OMA PÄÄOMA

M€	2001	2000
Osakepääoma 1.1.	319,7	310,5
Osakeanti	159,9	9,2
Osakepääoma 31.12.	479,6	319,7
Ylikurssirahasto 1.1.	14,1	12,8
Osakeanti	843,9	1,3
Ylikurssirahasto 31.12.	858,0	14,1
Omat osakkeet 1.1.	-28,3	-
Omien osakkeiden merkintä- oikeuksien myynti	6,1	-
Omien osakkeiden hankinta	-	-28,3
Omat osakkeet 31.12.	-22,2	-28,3
Käyttörahassto 1.1.	504,6	504,6
Käyttörahassto 31.12.	504,6	504,6
Kertyneet voittovarot 1.1.	1 188,3	634,7
Osingonjako	-66,9	-86,6
Omien osakkeiden merkintäoikeuksien myyntitappio	-3,7	-
Omaan pääomaan kirjatut liittymämaksut	0,9	1,5
Tilikauden nettotulos	986,3	638,7
Kertyneet voittovarot 31.12.	2 104,9	1 188,3
Oma pääoma yhteensä 31.12.	3 924,9	1 998,4

10. PITKÄ- JA LYHYTAIKAISET LAINAT

Tiedot konsernin ulkoisista lainoista on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa 15.

11. TYTÄRYHTIÖSAAMISET JA -VELAT

M€	2001	2000
Pitkäaikaiset lainasaamiset	699,8	262,8
Lyhytaikaiset lainasaamiset	258,7	319,3
Myyntisaamiset	87,8	118,9
Siirtosaamiset	9,7	6,6
Konserniavustussaaamiset	128,6	207,1
Muut saamiset	5,2	13,4
Lyhytaikaiset lainat	211,8	722,1
Ostovelat	62,7	82,8
Siirtovelat	6,7	2,4
Konserniavustusvelat	275,4	189,0
Muut lyhytaikaiset velat	-	2,8

12. OSAKKUUSYHTIÖSAAMISET JA -VELAT

M€	2001	2000
Pitkäaikaiset lainasaamiset	1 842,4	2,0
Pitkäaikaiset siirtosaamiset	177,6	-
Lyhytaikaiset lainasaamiset	4,7	1 829,1
Myyntisaamiset	0,7	2,4
Siirtosaamiset	0,1	39,8
Muut saamiset	-	22,7
Ostovelat	1,2	2,0

13. VASTUUSITOUMUKSET

M€	2001	2000
Annetut pantit omien sitoumusten vakuudeksi	6,5	4,5
Tytäryhtiöiden puolesta annetut takaukset		
Rahoituksen vakuudeksi	4,8	5,4
Muiden sitoumusten vakuudeksi	-	1,6
Osakkuusyhtiöiden puolesta annetut takaukset		
Rahoituksen vakuudeksi	35,1	85,4
Muiden sitoumusten vakuudeksi	607,6	-
Muiden yhtiöiden puolesta annetut takaukset	5,8	620,7
Vastuu vähennetyn arvonnalisäveron mahdollisesta palauttamisvelvollisuudesta	3,4	4,7
Muut vastuut	271,8	175,2

14. MUUT LIITETIEDOT

Tiedot riita-asioista ja viranomaismenettelyistä sekä rahoitusinstrumenttien käyvistä arvoista on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa 20 - 21.

Rahoitus ja rahoitusriskit

Rahoituksen ja rahoitusriskien hallinnan periaatteet

Soneran rahoitus ja rahoitusriskien hallinta hoidetaan Soneran hallituksen ja toimitusjohtajan ohjauksen ja valvonnan alaisena. Rahoituksen hoito on keskitetty Sonera Oyj:n Corporate Finance- ja Treasury-yksiköihin (konsernirahoitus). Konsernirahoitus toimii Soneran sisäisenä pankkina ja vastaa rahoituksen ja rahoitusriskien hallinnasta.

Sonera Oyj:n hallituksen vahvistamassa konsernin rahoituspolitiikassa määritellään rahoituksen hoidon toimintaperiaatteet sekä rahoitusriskien sallitut enimmäismäärät. Soneran rahoitusasemasta ja rahoitusriskeistä raportoidaan hallitukselle säännöllisesti. Rahoituksen ja rahoitusriskien hallinnan tavoitteena on kehittää ja ylläpitää rahoituksellista joustavuutta sekä tunnistaa Soneran rahoitusriskit (likvideetti-, korko-, valuutta- ja luottoriskit) ja suojata konsernia näitä riskejä vastaan niin, että luodaan rahoituksellisesti vakaat edellytykset liiketoiminnan kehittämiseksi.

Korko- ja valuuttariskeiltä suojautumiseen käytetään johdannaissopimuksia. Näitä sopimuksia ei käytetä spekulatiivisiin tarkoituksiin.

Sonera arvioi jatkuvasti saamisten ja velkojen sekä johdannaissopimusten markkinariskejä sekä niiden mahdollista vaikutusta Soneran tulokseen vertaamalla rahoitusinstrumentteja markkinahintoihin ja arvioimalla instrumenttien hinnanmuutosherkkyyttä markkinatekijöiden suhteen.

Lainakannan hallinta

Soneran nostamien lainojen yhteismäärä 31.12.2001 oli 3 480 milj. euroa (31.12. 2000: 5 797 milj. euroa). Määrästä oli pitkäaikaista lainaa 2 007 milj. euroa (1 842). Lyhytaikaista lainaa oli 1 473 milj. euroa (3 955), joka koostui seuraavan 12 kuukauden aikana erääntyvistä pitkäaikaisten lainojen lyhennyksistä 1 418 milj. euroa (107) ja muista lyhytaikaisista lainoista 55 milj. euroa (3 848).

Korollinen nettovelka, jossa nostetuista lainoista on vähennetty likvidit varat 212 milj. euroa (156), oli 3 268 milj. euroa

(5 641). Kun korollisesta nettovelasta vähennetään myös 31.12.2001 jäljellä ollut markkina-arvo Deutsche Telekom osakkeista (504 milj. euroa) sekä Pannon GSM:n osakkeiden myynti (310 milj. euroa), oli nettokorkopositioon vaikuttava määrä 2 454 milj. euroa.

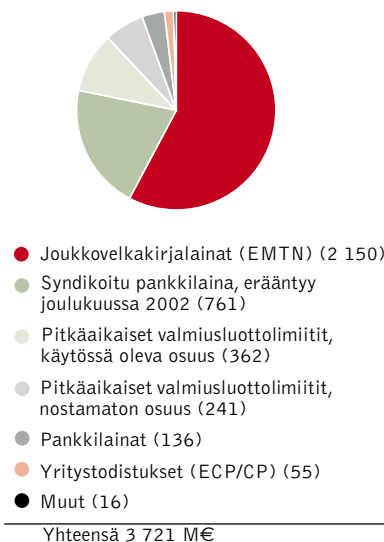
Soneran vieraan pääoman hankinta sekä likvidien varojen hallinnointi on keskitetty konsernirahoitukseen. Eräitä poikkeustilanteita lukuun ottamatta konsernin tytäryhtiöt hoitavat rahoitustarpeitaan konsernin sisäisillä lainoilla.

Luottokelpoisuus ja julkiset velkakirjaohjelmat

Luottoluokituslaitos Standard & Poor'sin Soneralle myöntämä pitkäaikainen luottokelpoisuusluokitus on BBB ja lyhytaikainen A-3 (A ja A-1 vuoden 2000 lopussa). Vastaavasti Moody'sin Soneralle myöntämä pitkäaikainen luottokelpoisuusluokitus on Baa2 ja lyhytaikainen Prime-2 (A2 ja Prime-1).

Soneralla on käytössä pitkäaikainen 3,0 mrd. euron suuruinen kansainvälinen joukkovelkakirjalainaojelman (Euro Medium Term Note program, EMTN), jonka puitteissa Sonera voi laskea liikkeelle joukkovelkakirjalainoja eri valuutoissa. Soneralla oli 31.12.2001 liikkeelle laskettuja joukkovelkakirjalainoja yhteensä 2 150 milj. euroa (1 300).

LAINAKANNAN JAKAUTUMINEN, M€

Lyhytaikaisia rahoitustarpeita varten Soneralla on käytössä 500 milj. euron kansainvälinen yritystodistusohjelma (Euro Commercial Paper program, ECP). Ohjelman puitteissa Sonera voi laskea liikkeeseen yritystodistuksia eri valuutoissa juoksuajaltaan 1-365 päivää. Soneralla oli 31.12.2001 liikkeelle laskettuja ECP-yritystodistuksia yhteensä 4 milj. euroa (340).

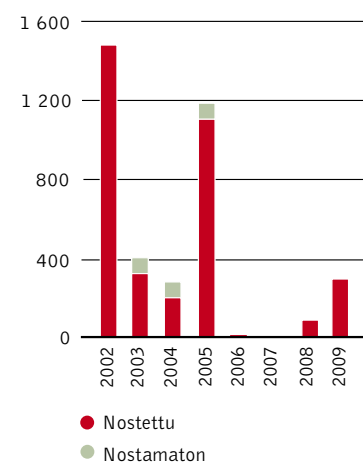
Lisäksi Soneralla on käytössään 500 milj. euron kotimainen yritystodistusohjelma (Commercial Paper program, CP), jonka puitteissa liikkeelle laskettuja yritystodistuksia oli 31.12.2001 yhteensä 51 milj. euroa (258).

Likvideettiriskien hallinta

Likvideettiä (maksuvalmiutta) koskevat riskit liittyvät velanhoitoon, osingonmaksuun, investointimenojen maksuun sekä käyttöpääomaan luettavan rahoituksen riittävyyteen. Sonera pyrkii minimoimaan maksuvalmiusriskinsä turvaamalla riittävän tulorahoituksen, ylläpitämällä riittävää pitkäaikaista likvideettivarantoa sekä tasapainottamalla lainojen takaisinmaksuohjelmat eri kalenterivuosille. Soneran pitkäaikainen likvideettiasema muodostuu likvideistä varoista sekä sitovista pitkäaikaisista nostamattomista valmiusluotoista vähennettynä seuraavien 12 kuukauden aikana erääntyvillä lainoilla.

Likvideettiasema oli 31.12.2001 yhteensä -151 milj. euroa (31.12.2000: 292 milj. euroa), joka koostui 212 milj. euron likvideistä varoista (156) ja 241 milj. euron nostamattomista valmiusluotoista (465),

NOSTETTUIEN PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN JA KÄYTTÄMÄTTÖMIEN PITKÄAIKAISTEN LIMIITTIEIN ERÄÄNTYMINEN, M€

jäljellä olevien Deutsche Telecomin osakkeiden markkina-arvosta 504 milj. euroa sekä Pannon GSM:n myyntituloista 310 milj. euroa, vähennettynä 1 418 milj. euron erääntyvillä lainoilla vuoden 2002 aikana. (329). Likviditeettiasema alittaa Soneran 350 miljoonan euron pitkäaikaisen likviditeettiasemataavoitteen, johtuen joulukuussa 2001 toteutetuista yhtiön toimintaa rajoittavien lainojen uudelleenjärjestelyistä, jossa Sonera maksoi ennaikaisesti pois 830 milj. euroa pitkäaikaisia lainojaan sekä lyhensi 700 milj. euron pitkäaikaisen lainan maturiteetin lyhytaikaiseksi. Likviditeetti-asemaa tukee lisäksi 850 milj. euron käytämätön pitkäaikainen joukkovelkakirjalainalimiitti sekä 945 milj. euron käyttämättömät yritystodistuslimiitit.

Korkoriskien hallinta

Korkoriskeihin kuuluvat kassavirtariski (koron muutosten vaikutus korkotuottoihin ja -kuluihin) sekä hintariski (rahoitusinstrumenttien arvonmuutokset korkojen muuttuessa). Sonera hallitsee korkoriskejä hajauttamalla sijoitus- ja lainasalkkunsu kiinteä- ja vaihtuvakorkoisin instrumentteihin sekä käyttämällä koronvaihto- ja korkooptiosopimuksia sekä korkotermeinejä.

Korkoriskin määrittely perustuu laina- ja rahoitusinstrumenttien korkomaturiteettilaskelmaan. Tavoitteena on suojautua korkotason nousun aiheuttamilta muutoksilta ottaen huomioon mm. vallitsevat korkotasot, tuottokäyrät ja volatiliiteetit. Soneran rahoituspolitiikan mukaisesti korollisesta nettovelasta 31.12.2001 oli noin 61 % vaihtuvakorkoista eli korkosidonnaisuusaika alle 12 kuukautta (31.12.2000: 70 %) ja noin 39 % kiinteäkorkoista eli korkosidonnaisuusaika 12 kuukaudesta viiteen vuoteen (30 %).

Soneran nostamien lainojen keskikorko (mukaan lukien suojaustoimenpiteiden vaikutus) 31.12.2001 oli 4,18 % (5,37 %). Korkotason yhden prosenttiyksikön muutoksella olisi noin 19 milj. euron vaikutus vuositaisiin nettokorkokuluihin, mikäli Soneran korollinen nettovelka pysyy vuoden 2001 lopun tasolla ja mikäli uusia suojaustoimenpiteitä ei tehtäisi (47). Korolliseen nettovelkaan eivät sisälly Soneran lainasaamiset.

Valuuttariskien hallinta

Sonera pyrki minimoimaan valuuttakurssien muutosten vaikutukset Soneran tu-

lokseen ja taloudelliseen asemaan. Pääosa Soneran liiketoiminnan kassavirroista on euromääräisiä.

Valuuttakurssien muutokset euron ja muiden valuuttojen välillä, joissa Soneralta on saamia, velkoja tai muita sopimukseen perustuvia eriä, vaikuttavat kurssi-eroina konsernin tulokseen (ns. transaktioriski). Soneran rahoituspolitiikan periaatteiden mukaisesti Sonera suojautuu kaikilta merkittäviltä transaktioriskeiltä käyttämällä valuuttatermeinejä, valuuttavaihtosopimuksia sekä valuuttaoptioita.

Suojaustoimenpiteiden jälkeinen avoin transaktioriski kotimaisissa yhtiöissä 31.12.2001 oli noin 2 milj. euroa (31.12.2000: 1 milj. euroa). Euron kurssin muuttuminen 10 prosentilla kaikkiin muihin valuuttoihin nähden muuttaisi Soneran nettotulosta välittömästi 0,2 milj. eurolla olettaen, että avoin transaktioriski on samalla tasolla kuin 31.12.2001 eikä uusiin suojaustoimenpiteisiin ryhdytä (0,1).

Valuuttakurssien muutokset euron ja muiden valuuttojen välillä, joissa euroalueen ulkopuoliset Soneran tytä- ja osakkuusyhtiöt raportoivat toimintansa tuloksen ja oman pääomansa yhdisteltäväksi Soneran konsernitalinpäätökseen, vaikuttavat muuntoeroina konsernin oman pääoman määrään (ns. muuntoero- eli translaatoriski).

Soneran osuus euroalueen ulkopuolisten tytä- ja osakkuusyhtiöiden omista pääomista 31.12.2001 oli 1 255 milj. euroa (1 093). Vuosien 2000 ja 2001 aikana Sonera ei suojannut muuntoeroriskejä. Suojaustoimenpiteiden tekemisessä otetaan huomioon mm. suojaustoimenpiteiden vaikutus Soneran tulokseen ja kassavirtaan sekä paikallisten valuutta- ja pääomamarkkinoi-

den olosuhteet, kuten korkotaso ja markkinoiden likvidisyys. Euron kurssin muuttuminen 10 prosentilla kaikkiin muihin valuuttoihin nähden muuttaisi Soneran omaa pääomaa välittömästi 126 milj. eurolla olettaen, että Soneran osuus euroalueen ulkopuolisten ulkomaisten tytä- ja osakkuusyhtiöiden omista pääomista on samalla tasolla kuin 31.12.2001 eikä uusiin suojaustoimenpiteisiin ryhdytä (109).

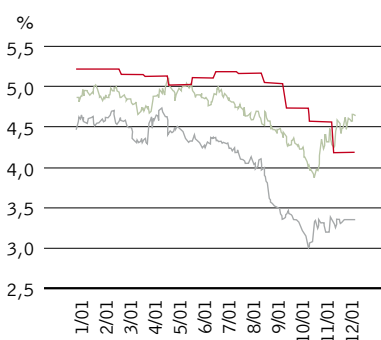
Turkcell ja eräät muut korkean inflaation maissa sijaitsevat tytä- ja osakkuusyhtiöt raportoivat tilinpäätöksensä joko inflaatiokorjattuina paikallisessa valuutassa tai paikallisen valuutan sijasta Yhdysvaltain dollareissa.

Luottoriskien hallinta

Rahoitusinstrumentteihin liittyy riski siitä, että vastapuoli ei pysty täyttämään sopimusvelvoitteitaan. Konsernirahoitus hoitaa keskitetysti sijoitukset rahoitusinstrumentteihin, joihin kuuluvat ylimääräisten kassavarojen lyhytaikaiset sijoitukset sekä pitkäaikaiset sijoitukset joukkovelkakirjoihin ja lainasaamiin, samoin kuin johdannaisopimusten käyttö. Tämä tapahtuu Sonera Oyj:n hallituksen määrittelemien limiittien puitteissa sekä vastapuolten että määrien osalta.

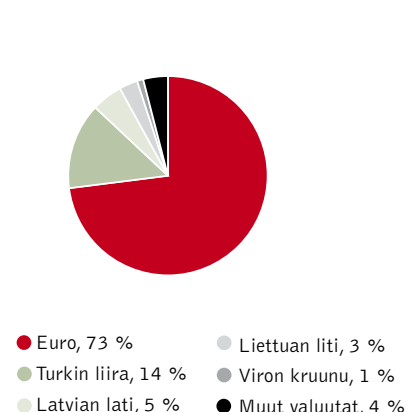
Soneran myyntisaamiin liittyvä luottoriski on hajautunut sekä laajan yksityisasiakaskunnan että eri aloilla toimivien lukuisten yritysten kesken. Luottotappio- ja väärinkäytösriskejä seurataan aktiivisesti päivittäin käyttämällä hyväksi myös muiden osapuolten toimittamia luottokelpoisuustietoja. Vuonna 2001 luottotappiot olivat 0,3 prosenttia konsernin liikevaihdosta (2000: 0,3 prosenttia).

KORKOJEN KEHITYS VUONNA 2001

- Pitkä markkinakorko (5 vuoden koronvaihtosopimus)
- Lyhyt markkinakorko (12 kk Euribor)
- Soneran lainoistaan maksama keskikorko (suojausten jälkeen)

SONERAN KONSERNITASEEN OMAN PÄÄOMAN VALUUTAJAKAUMA

KONSERNIN TALOUDELLISTA KEHITYSTÄ KUVAAVAT TUNNUSLUVUT

		1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Liikevaihto	M€	892	991	1 125	1 352	1 623	1 849	2 057	2 187
Liikevaihdon kasvu	%	n/a	11,1	13,5	20,2	20,0	13,9	11,2	6,3
Viennin ja ulkomaan toimintojen osuus liikevaihdosta	%	1,8	2,1	2,2	3,8	4,6	4,5	4,8	6,8
Käyttökate (a)	M€	331	356	420	489	587	668	2 047	1 283
Suhteessa liikevaihtoon	%	37,1	36,0	37,3	36,1	36,2	36,1	99,5	58,7
Vertailukelpoinen käyttökate (b)	M€	331	356	420	489	587	647	501	562
Suhteessa liikevaihtoon	%	37,1	36,0	37,3	36,1	36,2	35,0	24,4	25,7
Liikevoitto	M€	162	154	170	285	289	387	1 748	951
Suhteessa liikevaihtoon	%	18,2	15,6	15,1	21,1	17,8	20,9	85,0	43,5
Voitto ennen tuloveroja, vähemmistön osuutta ja satunnaiseriä	M€	178	168	183	309	346	497	1 860	445
Suhteessa liikevaihtoon	%	19,9	16,9	16,2	22,8	21,4	26,9	90,4	20,3
Vertailukelpoinen voitto ennen tuloveroja, vähemmistön osuutta ja satunnaiseriä (b)	M€	178	168	191	309	383	476	314	-4
Voitto ennen tuloveroja ja vähemmistön osuutta	M€	167	168	183	309	346	497	1 825	445
Suhteessa liikevaihtoon	%	18,8	16,9	16,2	22,8	21,4	26,9	88,7	20,3
Nettotulos	M€	125	121	128	220	251	370	1 506	409
Suhteessa liikevaihtoon	%	14,0	12,2	11,4	16,2	15,5	20,0	73,2	18,7
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista	M€	4	1	6	19	59	110	121	-202
Osakkuusyhtiöiltä saadut osingot	M€	-	-	2	5	9	14	30	33
Sijoitetun pääoman tuotto	%	18,7	16,5	16,5	23,7	19,1	19,7	32,9	7,9
Oman pääoman tuotto	%	15,3	12,3	12,0	18,0	18,4	22,8	60,9	10,5
Taseen loppusumma	M€	1 214	1 381	1 451	1 866	2 814	3 609	9 774	8 794
Sijoitettu pääoma	M€	975	1 077	1 166	1 485	2 359	3 111	9 046	8 068
Osakepääoma	M€	303	303	303	303	304	310	320	480
Muu oma pääoma ja vähemmistön osuus	M€	635	720	822	1 009	1 132	1 505	2 929	4 108
Omavaraisuusaste	%	77,4	74,3	78,0	70,9	51,5	50,6	33,4	52,4
Vieras pääoma	M€	276	359	326	554	1 378	1 794	6 525	4 206
Pitkä- ja lyhytaikaiset lainat	M€	38	54	42	173	923	1 296	5 797	3 480
Suhteessa liikevaihtoon	%	4,2	5,4	3,7	12,8	56,9	70,1	281,8	159,1
Velkaantumisaste	%	4,0	5,3	3,7	13,2	64,3	71,4	178,4	75,9
Rahat, pankkisaamiset ja arvopaperit	M€	196	201	30	145	93	115	156	716
Korollinen nettovelka	M€	-158	-147	11	28	830	1 181	5 641	3 268
Suhteessa liikevaihtoon	%	-17,7	-14,9	1,0	2,0	51,2	63,9	274,2	149,4
Nettovelkaantumisaste (gearing)	%	-16,8	-14,4	1,0	2,1	57,8	65,1	173,6	71,2
Korollinen nettovelka/sijoitettu pääoma	%	-16,2	-13,7	1,0	1,9	35,2	38,0	62,4	40,5
Lainasaamiset	M€	26	19	20	78	30	54	2 859	3 120
Nettokorkotuotot (+)/-kulut (-)	M€	10	13	8	2	-7	-26	-53	-44
Liiketoiminnan kassavirta	M€	289	365	374	455	508	442	227	197
Investoinnit käyttöomaisuuteen	M€	242	339	379	373	351	338	430	359
Suhteessa liikevaihtoon	%	27,1	34,2	33,7	27,6	21,6	18,3	20,9	16,4
Investoinnit osakkeisiin	M€	31	14	133	22	898	410	2 117	526
Poistot (c)	M€	169	202	242	204	261	281	299	332
Käyttöomaisuuden arvonalennukset	M€	-	-	8	-	37	-	-	111
Tilikaudelta jaettava osinko (d)	M€	31	28	38	132	61	87	67	-
Osinko/tulos -suhde	%	24,9	23,3	29,6	60,2	24,2	23,5	4,4	-
Tutkimus- ja kehitystoiminnan menot (T&K)	M€	35	39	32	45	52	64	70	82
Suhteessa liikevaihtoon	%	4,0	3,9	2,8	3,4	3,2	3,5	3,4	3,7
Henkilöstön määrä vuoden lopussa		6 877	7 393	7 621	8 290	9 068	9 512	11 271	10 068
Henkilöstö keskimäärin vuoden aikana		6 930	7 239	7 667	7 967	8 609	9 270	10 305	10 482

(a) Käyttökate lasketaan lisäämällä poistot ja käyttöomaisuuden arvonalennukset liikevoittoon. Käyttökate ei vastaa liiketoiminnan kassavirtaa eikä sitä voi pitää nettotuloksen vaihtoehtona tarkasteltaessa Soneran liiketoiminnan tulosta tai kassavirtojen vaihtoehtona tarkasteltaessa Soneran maksuvalmiutta. Yhtiön käsityksen mukaan käyttökate on analyytikkojen, sijoittajien ja televiestintäalan muiden

osapuolten yleisesti käyttämä tunnusluku. Soneran käyttämä käyttökateen määritelmä saattaa kuitenkin erota muiden yhtiöiden käyttämistä määritelmistä. Käyttökate ei kerro merkittävistä muutoksista tai trendeistä, jotka liittyvät poistoihin, käyttöomaisuuden arvonalennuksiin, osuuteen osakkuusyhtiöiden tuloksista, rahoitustuottoihin ja -kuluihin sekä tuloveroihin.

- (b) Vertailukelpoiset tulokset eivät sisällä myyntivoittoja ja -tappioita, arvonalennuksia, saneerauskuja sekä muita kertaluontoisia eriä.
(c) Vuoden 1997 alusta lähtien televerkot on poistettu 4 - 20 vuoden tasapoistoin. Aiemman poistokäytännön mukaan televerkkojen poistot laskettiin 25 - 40% jäännösarvopoistoina.
(d) Kunkin vuoden kohdalla ilmoitetut osingot on maksettu seuraavan vuoden aikana varsinaisen yhtiökokouksen hyväksynnän jälkeen. Vuoden 2001 kohdalla on hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle.

TULOSKEHITYS NELJÄNNESVUOSITTAIN 2001

M€	1-3/2001	4-6/2001	7-9/2001	10-12/2001	Koko vuosi
Liikevaihto					
Suomen matkaviestintä	290	310	307	306	1 213
Kansainvälinen matkaviestintä	2	2	-1	1	4
Palveluliiketoiminnot	63	94	76	88	321
Sonera Telecom	245	260	255	264	1 024
Muu toiminta	31	14	34	34	113
Konsernin sisäinen myynti	-106	-123	-122	-137	- 488
Konserni	525	557	549	556	2 187
Liiketoiminnan muut tuotot	291	611	9	5	916
Palvelu- ja tavaraostot	-165	-185	-173	-185	-708
Henkilöstökulut	-137	-135	-112	-128	-512
Muut liiketoiminnan kulut	-130	-138	-126	-206	-600
Käyttökate					
Suomen matkaviestintä	144	161	158	141	604
Kansainvälinen matkaviestintä	-3	594	-18	-4	569
Palveluliiketoiminnot	-89	-71	-57	-120	-337
Sonera Telecom	59	59	58	55	231
Muu toiminta	273	-33	6	-30	216
Konserni	384	710	147	42	1 283
Vertailukelpoinen käyttökate	102	122	183	155	562
Poistot	-84	-84	-84	-80	-332
Liikevoitto					
Suomen matkaviestintä	113	129	126	109	477
Kansainvälinen matkaviestintä	-4	594	-17	-4	569
Palveluliiketoiminnot	-100	-82	-71	-131	-384
Sonera Telecom	26	28	30	24	108
Muu toiminta	265	-43	-5	-36	181
Konserni	300	626	63	-38	951
Vertailukelpoinen liikevoitto	18	38	99	75	230
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista	-38	-56	-41	-67	-202
Rahoitusomaisuusarvopaperien myynnit ja arvonalennukset	-	-	-366	94	-272
Rahoitustuotot ja -kulut	-17	-10	-8	3	-32
Voitto ennen tuloveroja, vähemmistön osuutta ja satunnaiseriä	245	560	- 352	- 8	445
Vertailukelpoinen voitto ennen tuloveroja, vähemmistön osuutta ja satunnaiseriä	-37	-28	50	11	-4
Tuloverot	-81	-47	28	65	-35
Vähemmistön osuus tuloksesta	1	-	-1	-1	-1
Nettotulos	165	513	-325	56	409
Nettotulos/osake (euroa)	0,18	0,56	-0,36	0,06	0,44
Vertailukelpoinen nettotulos/osake (euroa)	-0,03	-0,03	0,06	0,07	0,07

Osavuosisikastausten mukaisia neljännesvuositietoja ei ole tilintarkastettu.

Tunnuslukujen laskentaperusteet

Käyttökate	=	Liikevoitto + poistot	
Sijoitettu pääoma	=	Oma pääoma + vähemmistön osuus + pitkä- ja lyhytaikaiset lainat	
Sijoitetun pääoman tuotto	=	$\frac{\text{Voitto ennen satunnaiseriä ja veroja} + \text{korkokulut} + \text{muut rahoituskulut}}{\text{Sijoitettu pääoma (kauden keskiarvo)}}$	x 100
Oman pääoman tuotto	=	$\frac{\text{Voitto ennen satunnaiseriä ja veroja} - \text{normaalin toiminnan tuloverot}}{\text{Oma pääoma} + \text{vähemmistön osuus (kauden keskiarvo)}}$	x 100
Omavaraisuusaste	=	$\frac{\text{Oma pääoma} + \text{vähemmistön osuus}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{saadut ennakkomaksut}}$	x 100
Velkaantumisaste	=	$\frac{\text{Pitkä- ja lyhytaikaiset lainat}}{\text{Oma pääoma} + \text{vähemmistön osuus}}$	x 100
Korollinen nettovelka	=	Pitkä- ja lyhytaikaiset lainat - rahat, pankkisaamiset ja rahoitusomaisuusarvopaperit	
Nettovelkaantumisaste (gearing)	=	$\frac{\text{Korollinen nettovelka}}{\text{Oma pääoma} + \text{vähemmistön osuus}}$	x 100
Korollinen nettovelka/ sijoitettu pääoma	=	$\frac{\text{Korollinen nettovelka}}{\text{Sijoitettu pääoma}}$	x 100
Osinko/tulos -suhde	=	$\frac{\text{Tilikaudelta jaettava osinko}}{\text{Nettotulos}}$	x 100
Henkilöstö keskimäärin	=	Keskiarvo henkilöstömäärästä kunkin kuukauden lopussa. Osa-aikaiset työntekijät on muunnettu kokoaikaisiksi työntekijöiksi.	
Tulos/osake (ilman satunnaiseriä)	=	$\frac{\text{Voitto ennen satunnaiseriä ja veroja} - \text{normaalin toiminnan tuloverot} - \text{vähemmistön osuus tuloksesta}}{\text{Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä vuoden aikana}}$	
Nettotulos/osake	=	$\frac{\text{Nettotulos}}{\text{Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä vuoden aikana}}$	
Osinko/osake	=	$\frac{\text{Tilikaudelta jaettava osinko}}{\text{Osakkeiden lukumäärä vuoden lopussa}}$	
Oma pääoma/osake	=	$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Osakkeiden lukumäärä vuoden lopussa}}$	
Osakkeen keskikurssi	=	$\frac{\text{Kokonaisvaihtoarvo vuoden aikana}}{\text{Vuoden aikana vaihdettujen osakkeiden lukumäärä}}$	
Osakekannan markkina-arvo	=	Osakkeiden lukumäärä vuoden lopussa x osakkeen kurssi vuoden lopussa	
Hinta/voitto -suhde (P/E -luku)	=	$\frac{\text{Osakkeen kurssi vuoden lopussa}}{\text{Tulos/osake (ilman satunnaiseriä)}}$	
Efektiiivinen osinkotuotto	=	$\frac{\text{Osinko/osake}}{\text{Osakkeen kurssi vuoden lopussa}}$	x 100

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Osakkeet ja osakepääoma

Sonera Oyj:llä on yksi osakesarja. Osakkeilla ei ole nimellisarvoa, osakkeen kirjanpidollinen vasta-arvo on 43 senttiä. Ulkomaiset osakkeenomistajat voivat halutessaan pitää osakkeensa pankkien hallintarekisteritileillä. Yhtiökokouksessa on äänioikeus vain yhtiön osakasluetteloon merkityillä osakkeilla.

Vuonna 2001 osakepääomaa korotettiin marraskuussa järjestetyllä uusmerkinnällä 159 522 865,44 eurolla. Uusmerkinnässä laskettiin liikkeelle yhteensä 371 767 243 uutta osaketta. Kahta vanhaa osaketta kohden osakkeenomistaja sai merkitä yhden uuden osakkeen 2,70 euron merkintähintaan.

Osakeannin jälkeen yhtiön osakkeiden kokonaismäärä on 1 115 301 729 osaketta. Maksettu ja kaupparekisteriin merkitty osakepääoma 31.12.2001 oli 479 579 743,47 euroa. Osakepääoma on vähintään 309 600 000 euroa ja enintään 1 238 400 000 euroa, joissa rajoissa osakepääomaa voidaan korottaa tai alentaa yhtiöjärjestyksestä muuttamatta.

Sonera Oyj:n 21.3.2001 pidetty varsinaisen yhtiökokous valtuutti hallituksen hankkimaan enintään 2 000 000 omaa osaketta (noin 1,8 % kaikista osakkeista) julkisessa kaupankäynnissä Helsingin Pörssissä. Valtuutus on voimassa 21.3.2002 saakka. Vuoden lopussa yhtiön hallussa oli 550 000 omaa osaketta, joiden kirjanpidollinen vasta-arvo on 236 500 euroa ja osuus kaikista osakkeista noin 0,05 %.

Osakkeet on hankittu toukokuussa 2000 keskihintaan 51,36 euroa osakkeelta ja niihin liittyneet merkintäoikeudet myytiin osakeannin yhteydessä markkinoille yhteensä noin 1 milj. euron myyntihintaan. Hallituksella on myös valtuutus 21.3.2002 saakka päättää omien osakkeiden luovuttamisesta. Kun yhtiön omassa hallussa olevat osakkeet on vähennetty, ulkona olevien osakkeiden määrä 31.12.2001 oli 1 114 751 729 osaketta.

Yhtiön hallituksella ei ole voimassa olevaa osakeantivaltuutusta.

Valtion omistus

Suomen valtion omistus Sonerassa on noin 52,8 %. Suomen valtio merkitsi osuutensa uusmerkinnästä täysimääräisesti. Valtioneuvostolla on eduskunnan 21.6.2000 sille myöntämä valtuutus luopua valtion omistuksesta Sonera Oyj:ssä tarvittaessa kokonaan.

Johdon osakeomistukset 31.12.2001

Sonera Oyj:n hallituksen jäsenet sekä toimitusjohtaja omistavat yhteensä 5 527 osaketta eli 0,0005 % yhtiön osakepääomasta ja äänivallasta. Johtoryhmän jäsenet (poislukien toimitusjohtaja) omistavat yhteensä 34 829 osaketta. Johdon osake- ja optio-omistukset on esitetty tarkemmin Soneran internetsivuilla osoitteessa www.sonera.fi/sijoittaja kohdassa "Sisäpiiriirekisteri".

Henkilöstön optiolainat

Sonera Oyj:llä on kaksi voimassa olevaa, yhtiön koko henkilökuntaa koskevaa optio-ohjelmaa, ensimmäinen vuodelta 1999 ja toinen vuodelta 2000. Optio-ohjelmien ehtojen mukaisesti Soneran hallitus päätti marraskuussa 2001 tehdä kaikkien optio-ohjelmien hintaan osakeantikorjauksen, jonka merkintähintaa alentava vaikutus oli 19,2 %.

Vuoden 1999 optio-ohjelmassa kunkin henkilön optiotodistukset jakautuvat tasan A- ja B-sarjaan, ja yksi optiotodistus oikeuttaa yhden Sonera Oyj:n osakkeen merkintään. Optioehtojen mukaisesti sekä A- että B-optioiden merkintähintaa vähennetään ennen merkintää maksetuilla osingoilla. Vuoden 1999 optio-ohjelman A-optiot listattiin Helsingin Pörssiin 1.6.2001 alkaen.

Vuoden 2000 optio-ohjelman optiotodistukset jakautuvat A-, B- ja C-sarjaan siten, että kunkin henkilön optiotodistuksista 25 % kuuluu sarjaan A, 25 % sarjaan B ja 50 % sarjaan C. Yksi optiotodistus oikeuttaa yhden Sonera Oyj:n osakkeen merkintään. Vuoden 2000 optio-ohjelmassa maksetuilla osingoilla ei ole vaikutusta merkintähintoihin. Optio-oikeuksilla ei ole oikeutta osake-merkintään, mikäli yhtiön osakkeen kurssi Helsingin Pörssissä ei ylitä yhtiön hallituksen määrittämää vertailuindeksiä.

Yhtiökokousten hyväksymien optioehtojen mukaisesti Sonera Oyj:n hallitus voi myöntää optio-oikeuksia yhtiön avainhenkilöille myös molempien optio-ohjelmien varsinaisten merkintäaikojen päättymisen jälkeen. Vuoden 1999 optio-ohjelmassa myöhemmin annettavien optio-oikeuksien merkintähinnat ja -ajat

OPTIO-OHJELMAT

Optiosarja	Merkintähinta (euroa)	Merkintäaika	Annettu määrä (kpl)
1999A	12,21	1.6.2001 - 30.6.2005	5 352 000
1999B	22,52	1.6.2003 - 30.6.2005	6 855 277
2000/A1	58,90	2.11.2002 - 31.5.2008	3 496 150
2000/B1	58,90	2.5.2003 - 31.5.2008	3 496 150
2000/C1	58,90	2.5.2004 - 31.5.2008	6 992 300
2000/A2*	18,34	2.11.2002 - 31.5.2008	34 850
2000/B2*	18,34	2.5.2003 - 31.5.2008	34 850
2000/C2*	18,34	2.5.2004 - 31.5.2008	69 700
2000/A3**	8,32	2.11.2002 - 31.5.2010	1 078 990
2000/B3**	8,32	2.5.2003 - 31.5.2010	1 078 990
2000/C3**	8,32	2.5.2004 - 31.5.2010	2 157 980
2000/A4***	5,70	2.11.2002 - 31.5.2010	-
2000/B4***	5,70	2.5.2003 - 31.5.2010	-
2000/C4***	5,70	2.5.2004 - 31.5.2010	-

(* Myönnetty 1.1.-30.6.2001 välisenä aikana (** Myönnetty 1.7.-31.12.2001 välisenä aikana (***) Myöntämisaika 1.1.-30.6.2002

ovat samat kuin alunperin myönnettyillä optio-oikeuksilla osinko- ja osakeantikorjausten jälkeen. Vuoden 2000 optio-ohjelmassa merkintähinnat määräytyvät siten, että 1.1.-30.6. luovutettavien optioiden merkintähinta on edellisen marras- ja joulukuun osakkeen keskimurssi ja 1.7.-31.12. luovutettavien optioiden merkintähinta on edellisen touko- ja kesäkuun osakkeen keskimurssi. Soneran optio-ohjelmia on esitelty tarkemmin Soneran internet-sivuilla osoitteessa www.sonera.fi/sijoittaja kohdassa "Sisäpiirirekisteri". Merkintähinnat ja merkintäajat 31.12.2001 mennessä on esitetty sivun 74 taulukossa.

Yhtiökokous 21.3.2001 ei hyväksynyt yhtiön hallituksen esitystä vuoden 2001 optio-ohjelmasta, jolla oli tarkoitus korvata vuoden 2000 optio-ohjelma.

Kesäkuussa Sonera teki muutoksia tytäryhtiöidensä Sonera Plaza Oy:n ja Sonera SmartTrust Oy:n optio-ohjelmiin. Päätöksen mukaisesti Sonera Plazan optio-ohjelma lakkautettiin kesäkuussa 2001 ja Plazan henkilöstölle myönnettiin Sonera Oyj:n vuoden 2000 ja osin vuoden 1999 optioita. Sonera SmartTrustille vahvistettiin kesäkuussa 2001 uusi, koko henkilöstölle suunnattu optio-ohjelma, joka pohjautuu arvioituun Sonera SmartTrustin sen hetkiseen arvoon 250 milj. euroa. Henkilö voi osallistua vain joko vuoden 2000 tai 2001 ohjelmaan, ja ohjelmien yhteenlaskettu laimennusvaikutus Soneran omistukseen Sonera SmartTrustissa voi olla enintään 15 %. Ohjelmaa ei ole toistaiseksi toteutettu.

Sonera Zed Oy:n vuoden 2000 optio-ohjelmaan ei ole tehty muutoksia. Sonera

Zedin osakkeiden merkintäaika optio-oikeuksilla alkaa vuoden kuluttua julkisen kaupankäynnin alkamisesta yhtiön osakkeilla ja päättyy viimeistään 31.12.2010. Sonera Zedin johdon ja avainhenkilöiden osalta optiot myönnettiin joulukuussa 2000 ja muulle henkilöstölle tarkoitetut optio-oikeudet tarjotaan merkittäväksi yhtiön mahdollisen pörssilistautumisen yhteydessä. Johdon ja avainhenkilöiden optioista 50 % oikeuttaa merkitsemään yhtiön osakkeita ennalta määritettyyn hintaan. Merkintähinnan määrittely perustui riippumattoman ulkopuolisen tahon tekemään arvioon Zedin käyvistä arvosta optio-ohjelman käyttöönottohetkellä. Loput 50 % johdon ja avainhenkilöiden optioista, samoin kuin kaikki muulle henkilöstölle tarkoitetut optiot, oikeuttavat merkitsemään Zedin osakkeita hintaan, jota käytetään yhtiön mahdollisessa listautumisannissa ja/tai -myynnissä myyntihintana yleisölle.

Kaupankäynti ja noteeraus

Soneran osake noteerataan Helsingin Pörssin päälisalla ja yhdysvaltalaisessa Nasdaq National Market -kaupankäyntijärjestelmässä. Nasdaqissa noteerauksen kohteena on Soneran ADS (American Depositary Share) -muotoinen osake ja yksi ADS vastaa yhtä Helsingin Pörssissä noteerattua Soneran osaketta.

Helsingin Pörssissä yhtiön osakkeita vaihdettiin vuoden 2001 aikana yhteensä 1 170,9 miljoonaa kappaletta (772,6), vaihtoarvoltaan yhteensä 8 589 milj. euroa (29 491). Osakkeen viimeinen kaupantekokurssi Helsingin Pörssissä

vuoden ensimmäisenä pörssipäivänä oli 14,90 euroa ja viimeisenä pörssipäivänä 5,69 euroa. Osakkeen vuoden alin kaupantekokurssi oli 2,23 euroa ja ylin 20,38 euroa. Vuoden 2001 aikana tehtyjen kauppajen keskimurssi oli 7,34 euroa. Osakekannan markkina-arvo vuoden lopussa oli 6,3 miljardia euroa.

Nasdaqissa osakkeita vaihdettiin vuoden 2001 aikana 40,4 miljoonaa kappaletta (118,8), vaihtoarvoltaan yhteensä 289 milj. Yhdysvaltain dollaria (4 907). Osakkeen kaupantekokurssi ensimmäisen kaupankäyntipäivän päättyessä oli 14,25 dollaria ja vuoden viimeisen pörssipäivän päättyessä 4,86 dollaria. Ajanjakson alin kaupantekokurssi oli 1,99 dollaria ja ylin 18,96 dollaria. Kauppajen keskimurssi vuoden 2001 aikana oli 7,16 dollaria.

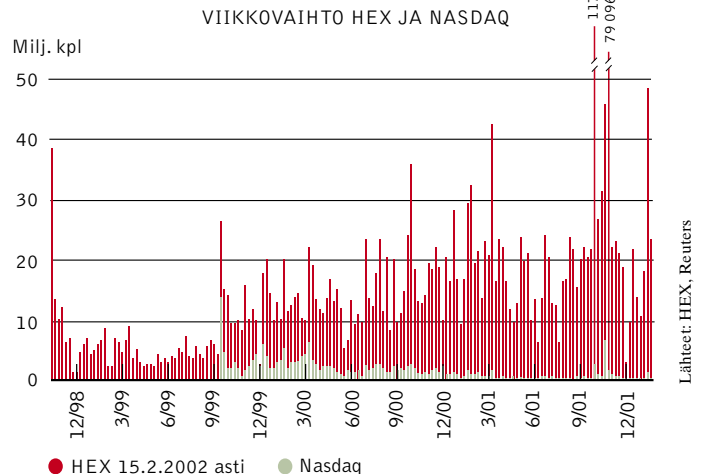
Kaupantekokurssit ja vaihtomäärät ajalta ennen marraskuuta 2001 on osakeantioikaistu, jolloin ne ovat vertailukelpoisia uusmerkinnän jälkeisen kurssikehityksen ja osakemäärän kanssa.

Kaupankäyntitunnukset

SRA1V Helsingin Pörssi
SNRA Nasdaq

Tärkeimmät indeksit

MSCI Europe, Asia and Far East (EAFE)
FTSE World
FTSE World Europe (ilman Iso-Britanniaa)
Bloomberg European 500
DJ Euro STOXX
HEX-yleisindeksi

Lähtö: HEX, Reuters

SUURIMMAT OSAKKEENOMISTAJAT 31.12.2001

Osakas		Osakemäärä, kpl	Osuus osakkeista ja äänistä, %
Suomen valtio		588 880 237	52,8
Pohjola-ryhmä			
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	8 180 552		
Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Suomi	2 041 474		
Vahinkovakuutusosakeyhtiö Pohjola	1 929 856		
Vakuutusosakeyhtiö Suomi	1 764 780	13 916 662	1,3
Kuntien eläkevakuutus		7 308 203	0,7
Keskinäinen eläkevakuutusyhtiö Varma-Sampo		4 467 201	0,4
Valtion Eläkerahasto		3 500 000	0,3
Fennia-yhtiöt			
Keskinäinen vakuutusyhtiö Eläke-Fennia	2 675 175		
Keskinäinen yhtiö Yrittäjänvakuutus-Fennia	185 500		
Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennia	85 500	2 946 175	0,3
LEL Työeläkekassa		2 856 590	0,3
OP-Delta sijoitusrahasto		2 695 850	0,2
Sampo-ryhmä			
Vakuutusosakeyhtiö Henki-Sampo	1 372 750		
Keskinäinen vakuutusyhtiö Kaleva	738 000		
Finanssi-Sampo Oy	120 000	2 230 750	0,2
OP-Tuotto sijoitusrahasto		1 626 675	0,1
H. Kuningas & Co Oy		1 625 000	0,1
Sijoitusrahasto Alfred Berg Portfolio		1 558 495	0,1
Hallintarekisteröidyt osakkeet		334 134 418	30,0
Muut osakkaat yhteensä		147 555 473	13,2
Yhteensä		1 115 301 729	100,0
Yhtiön omassa hallussa olevat osakkeet		550 000	0,0
Ulkona olevat osakkeet yhteensä		1 114 751 729	100,0

OSAKKEENOMISTAJAT RYHMITTÄIN 31.12.2001

Ryhmä		Osakemäärä, kpl	Osuus osakkeista ja äänistä, %
Yksityiset yritykset		16 921 974	1,5
Julkiset yritykset		391 326	0,0
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset		37 648 778	3,4
Julkisyhteisöt			
Suomen valtio	588 880 237		
Työeläkelaitokset ja muut sosiaaliturvarahastot	41 864 573		
Muut julkisyhteisöt	489 917	631 234 727	56,6
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt		8 723 711	0,8
Kotitaloudet		83 866 350	7,5
Ulkomaiset omistajat		336 508 886	30,2
Arvo-osuusrekisterin yhteistilillä		5 977	0,0
Yhteensä		1 115 301 729	100,0
Yhtiön omassa hallussa olevat osakkeet		550 000	0,0
Ulkona olevat osakkeet yhteensä		1 114 751 729	100,0

OSAKKEENOMISTUKSEN JAKAUTUMINEN SUURUUSLUOKITTAIN 31.12.2001

Osakkeita, kpl	Osakkaiden lukumäärä	Osuus osakkaista, %	Osakemäärä, kpl	Osuus osakkeista ja äänistä, %
1 - 100	29 405	21,2	1 768 730	0,2
101 - 500	63 127	45,6	16 448 857	1,4
501 - 1 000	21 279	15,4	15 601 305	1,4
1 001 - 10 000	23 858	17,2	50 463 524	4,5
10 001 - 100 000	728	0,5	17 334 862	1,6
100 001 - 1 000 000	102	0,1	32 678 715	2,9
yli 1 000 000	32	0,0	646 865 341	58,0
Hallintarekisteröidyt osakkeet			334 134 418	30,0
Arvo-osuusrekisterin yhteistilillä			5 977	0,0
Yhteensä	138 531	100,0	1 115 301 729	100,0
Yhtiön omassa hallussa olevat osakkeet			550 000	0,0
Ulkona olevat osakkeet yhteensä			1 114 751 729	100,0

OSAKEKOHTAISET TUNNUSLUVUT (a)

		1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Tulos/osake (ilman satunnaiseriä)	euroa	0,15	0,14	0,15	0,25	0,29	0,42	1,72	0,44
Nettotulos/osake	euroa	0,14	0,14	0,15	0,25	0,29	0,42	1,68	0,44
Laimennettu nettotulos/osake	euroa	0,14	0,14	0,15	0,25	0,29	0,42	1,67	0,44
Liiketoiminnan kassavirta/osake	euroa	0,33	0,42	0,43	0,52	0,57	0,50	0,25	0,21
Osinko/osake	euroa	0,03	0,03	0,04	0,15	0,07	0,10	0,07	-
Oma pääoma/osake	euroa	1,06	1,16	1,28	1,49	1,62	2,05	3,57	4,10
Osakkeen kurssi Helsingin Pörssissä (10.11.1998 alkaen)									
Vuoden keskipurssi	euroa					9,41	21,77	38,17	7,34
Vuoden alin kurssi	euroa					8,13	10,17	14,06	2,23
Vuoden ylin kurssi	euroa					13,79	58,30	79,53	20,38
Kurssi vuoden lopussa	euroa					12,41	55,80	15,83	5,69
Osakekannan markkina-arvo	M€					10 929	49 132	14 350	6 346
Hinta/voitto -suhde (P/E -luku)						42,8	132,9	9,2	12,9
Efekttiivinen osinkotuotto	%					0,6	0,2	0,4	-
Osakkeen vaihto Helsingin Pörssissä (10.11.1998 alkaen)									
Kokonaisvaihtoarvo	M€					844	7 256	29 491	8 589
Vaihdettujen osakkeiden lukumäärä	1 000 kpl					89 754	333 222	772 568	1 170 851
Osuus osakkeiden keskimääräisestä lukumäärästä	%					10,2	37,8	86,1	126,7
Osakkeen vaihto Nasdaqissa (13.10.1999 alkaen)									
Kokonaisvaihtoarvo	milj. USD						1 305	4 907	289
Vaihdettujen osakkeiden lukumäärä	1 000 kpl						41 398	118 783	40 361
Osuus osakkeiden keskimääräisestä lukumäärästä	%						4,7	13,2	4,4
Osakeantioikaistu osakkeiden lukumäärä									
Vuoden lopussa	1 000 kpl	878 061	878 061	878 061	878 061	880 500	880 500	906 762	1 115 302
Ulkona olevat vuoden lopussa	1 000 kpl	878 061	878 061	878 061	878 061	880 500	880 500	906 091	1 114 752
Keskimäärin vuoden aikana	1 000 kpl	878 061	878 061	878 061	878 061	878 362	880 500	897 472	924 346
Keskimäärin laimennettu vuoden aikana	1 000 kpl	878 061	878 061	878 061	878 061	878 362	881 632	902 193	924 346
Option 1999A kurssi Helsingin Pörssissä (1.6.2001 alkaen)									
Vuoden keskipurssi	euroa								2,18
Vuoden alin kurssi	euroa								0,75
Vuoden ylin kurssi	euroa								3,60
Kurssi vuoden lopussa	euroa								1,46
Option 1999A vaihto Helsingin Pörssissä (1.6.2001 alkaen)									
Kokonaisvaihtoarvo	M€								0,9
Vaihdettujen optioiden lukumäärä	1 000 kpl								405
Optioiden lukumäärä vuoden lopussa (b)									
1999 optiot	1 000 kpl						9 482	10 861	12 207
2000 optiot	1 000 kpl						-	16 178	18 440

(a) Kaikki osakekohtaiset tunnusluvut on oikaistu vertailukelpoisiksi vuoden 2001 uusmerkinnän takia.

(b) Optio-ohjelmien ehdot on esitetty sivuilla 74-75.

Osakekohtaisten tunnuslukujen laskentaperusteet on esitetty sivulla 73.

Tilintarkastuskertomus

Sonera Oyj:n osakkeenomistajille

Olemme tarkastaneet Sonera Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilivuodelta 2001. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelman, taseen, kassavirtalaskelman ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös, joka osoittaa 409 milj. euroa voittoa konsernin osalta ja 986 milj. euroa voittoa emoyhtiön osalta, on laadittu kirjanpitolaisten sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaisten tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen voidaan vahvistaa ja vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta. Hallituksen esitys jakokelpoisen oman pääoman käsittelystä on osakeyhtiölain mukainen.

Helsingissä 26. helmikuuta 2002

KPMG WIDERI OY AB
KHT-yhteisö
Solveig Törnroos-Huhtamäki, KHT

Jorma Heikkinen, KHT

U.S. GAAP:n mukaiset tilinpäätöstiedot

Suomalainen laskentakäytäntö ja Soneran käyttämät laskentaperiaatteet eroavat eräiltä merkittäviltä osin Yhdysvalloissa sovellettavista laskentaperiaatteista (U.S. GAAP). Seuraavassa on esitetty yhteenveto konsernin nettotulokseen ja omaan pääomaan tehtävistä oikaisuksista, mikäli konsernitiilinpäätös olisi laadittu U.S. GAAP:n mukaan.

Poistomenetelmä

Suomalaisessa tilinpäätöksessään Sonera muutti 1.1.1997 alkaen televerkkojensa poistomenetelmän menojäännöspoistoista tasapoistoihin. U.S. GAAP -laskelmissa on sovellettu tasapoistomenetelmää Soneran yhtiöittämisestä lähtien.

Eläkkeet

Suomalaisessa tilinpäätöksessä eläkekulut muodostuvat Soneran Eläkesäätiölle maksetuista kannatusmaksuista. U.S. GAAP:n mukainen eläkekulujen laskenta perustuu SFAS 87 -sääntöön, joka vaatii erityisen vakuutusmatemaattisen laskentamenetelmän soveltamista silloin, kun eläke-etuudet on ennalta määrätty (defined benefit pension plans).

Markkinanoteeratut arvopaperit

Suomalaisessa tilinpäätöksessä markkinanoteeratut arvopaperit arvostetaan alkupeiräiseen hankintamenuon tai sitä alempana todennäköiseen luovutushintaan ja realisoitumattomat arvomuutokset esitetään tuloslaskelmassa. U.S. GAAP:n mukaan kaikki "tarvittaessa myytävissä olevat" markkinanoteeratut arvopaperit arvostetaan aina markkina-arvoonsa ja arvomuutokset kirjataan suoraan omaan pääomaan lisäykseksi tai vähennykseksi. Mikäli arvonalentuminen on kuitenkin katsottava pysyväksi, arvonalentuminen kirjataan tuloslaskelmaan, eikä sitä voi palauttaa ennen myyntiä.

Korkojen aktivointi

Suomalaisessa tilinpäätöksessään Sonera on vuodesta 2000 alkaen aktivoinut kesken eräisiin käyttöomaisuusinvestointeihin liittyvät rahoituskulut. Suomalaisessa tilinpäätöksessä noudatettu laskentaperiaate on vuodesta 2000 alkaen myös yhdenmukainen U.S. GAAP:n kanssa, joka vaatii rahoituskulut aktivoitavaksi osana käyttöomaisuushyödykkeen hankintamenua.

Osakkuusyhtiöt

Suomalaisessa tilinpäätöksessä osakkuusyhtiöiden vaikutus määräytyy niiden raportointien tilinpäätösten mukaisesti, jotka ovat

olennaisilta osiltaan joko IAS- tai U.S. GAAP -sääntösten mukaisia. U.S. GAAP:n mukaan osakkuusyhtiöiden tilinpäätökset on oikaistava vastaamaan U.S. GAAP -sääntöksiä.

Optio-ohjelmat

Sonera ei kirjaa suomalaisen laskentakäytännön mukaisesti optio-ohjelmista kuluja tuloslaskelmaansa, lukuunottamatta optioiden myynnistä tai käytöstä aiheutuvia sosiaaliturvakuluja, jotka kirjataan niiden mak-suhetkellä. U.S. GAAP -laskelmissaan Sonera noudattaa SFAS 123 -sääntöä ja optio-ohjelmista jaksotetaan tuloslaskelmaan kustannusta, joka perustuu optioiden käypään arvoon niiden myöntämishetkellä.

Yrityssostot

Sonera hankki vuoden 2000 aikana Across Holding AB:n ja iD2 Holding AB:n osakekannan, ja maksoi yrityssostot myyjille suunnatuilla osakeanneilla. Suomalaisen käytännön mukaisessa tilinpäätöksessään Sonera ei ole kirjannut hankinnoista konserniliikearvoa (KILA:n tulkinta 1591/1999). U.S. GAAP -laskelmissa yrityssostot on esitetty hankintamenomenetelmän mukaisesti, jolloin hankinnoista kirjattiin konserniliikearvoa ja ylikurssirahaston lisäystä 1 136 milj. euroa. Jäljellä olleesta konserniliikearvosta kirjattiin 31.12.2000 arvonalennus 704 milj. euroa, millä tasearvo alennettiin vastaamaan konserniliikearvon sen hetkistä arvioitua käypää arvoa.

Johdannaisinstrumentit

Suomalaisen käytännön mukaisessa tilinpäätöksessään Sonera ei arvosta korkojohdannaisia käypään arvoon. U.S. GAAP -laskelmissaan Sonera on 1.1.2001 lähtien soveltanut uusia SFAS 133 ja 138 -sääntöksiä, joiden mukaan kaikki johdannaisinstrumentit arvostetaan taseessa käypään arvoon. Johdannaisten käyvässä arvossa tapahtuneiden muutosten kirjaaminen joko tulokseen tai suoraan omaan pääomaan riippuu instrumentin käyttötarkoituksesta ja kohdistettavuudesta yksittäiseen suojattavaan erään. Osa Soneran käyttämistä johdannaisista suo-jaa yhtiön nettomääräistä korkopositiota, jolloin U.S. GAAP:n mukaan johdannaisten käyvän arvon muutokset on kirjattava tulokseen, vaikka vastaavia suojattavien erien käyvän arvon muutoksia ei kirjata.

Tuloverot

Kohdassa on esitetty kunkin U.S. GAAP -oikaisun vaikutus laskennallisiin veroihin.

Lisäksi vuoden 2001 U.S. GAAP -laskelmissa on otettu huomioon eräitä laskennallisia verosaamia, jotka eivät sisälly suomalaisen käytännön mukaiseen tilinpäätökseen.

U.S. GAAP:n mukaiset tiedot vuodelta 2001 ovat tilintarkastamattomia. Tarkempia lisätietoja suomalaisen laskentakäytännön ja U.S. GAAP:n välisistä eroista löytyy Soneran listalleottoesitteestä 2001 sekä englanninkielisestä U.S. Securities and Exchange Commissionille (SEC) rekisteröidystä "Form 20-F" -vuosikertomuksesta, samoin kuin myöhemmin vuonna 2002 ilmestyvästä englanninkielisestä "Form 20-F" -vuosikertomuksesta. Nämä asiakirjat ovat myös saatavilla osoitteessa www.sonera.fi tai www.sec.gov

(tilintarkastamaton)

M€	2001	2000
Konsernin nettotulos		
Suomalaisen käytännön mukaan	409	1 506
U.S. GAAP -oikaisu:		
Poistomenetelmä	-13	25
Eläkkeet	7	3
Markkinanoteeratut arvopaperit	-70	-
Korkojen aktivointi	-	-8
Osakkuusyhtiöt	-3	117
Optio-ohjelmat	-47	-66
Yrityssostot	-69	-852
Johdannaisinstrumentit	18	-
Tuloverot	65	-17
Muut erät	-9	-4
Nettotulos U.S. GAAP:n mukaan ennen laskentakäytännön muutoksen kumulatiivista vaikutusta	288	704
Laskentakäytännön muutoksen kumulatiivinen vaikutus (verovaikutuksen jälkeen)	-4	-
Nettotulos U.S. GAAP:n mukaan	284	704
Konsernin oma pääoma		
Suomalaisen käytännön mukaan	4 575	3 233
U.S. GAAP -oikaisu:		
Poistomenetelmä	8	21
Eläkkeet	50	43
Markkinanoteeratut arvopaperit	-	960
Korkojen aktivointi	-	-
Osakkuusyhtiöt	-5	65
Optio-ohjelmat	-	-
Yrityssostot	215	284
Johdannaisinstrumentit	12	-
Tuloverot	50	-190
Muut erät	7	16
Oma pääoma U.S. GAAP:n mukaan	4 912	4 432

Hallinto

Sonera Oyj:n hallintoelimet ovat hallitus ja toimitusjohtaja. Yhtiöllä voi lisäksi olla yksi tai useampi varatoimitusjohtaja. Hallitus vastaa sille osakeyhtiölaissa ja yhtiöjärjestyksessä määritellyistä tehtävistä. Toimitusjohtaja hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Toimitusjohtajaa avustaa konsernin johtamisessa konsernin johtoryhmä.

Hallitus

Hallituksen päätehtävänä on johtaa yhtiön toimintaa lain ja yhtiöjärjestyksen mukaan. Hallitus huolehtii myös pääosin niistä tehtävistä, jotka sisältyvät OECD:n suosituksiin sekä Keskukskauppakamarin sekä Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliiton antamiin Corporate Governance -periaatteisiin.

Hallitukseen kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja sekä lisäksi vähintään kolme ja enintään kahdeksan varsinaista jäsentä, joiden enimmäisikä voi olla 65 vuotta. Nykyiseen hallitukseen kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja viisi varsinaista jäsentä. Lisäksi Sonera ja sen henkilöstöryhmät sopivat 5.4.2001, että hallituksessa toimii myös yksi henkilöstön edustaja, jolla on varamies. Henkilöstön edustajalla on hallituksen kokouksissa läsnäolo-, puhe- ja tietyin rajoituksin myös äänestys-oikeus. Myös varajäsenellä on läsnäolo-oikeus.

Hallituksen puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja varsinaiset jäsenet valitaan yhtiökokouksessa. Soneran hallitus päätti 9.11.2001 perustaa nimitysvaliokunnan, jonka tehtävänä on tehdä ehdotukset yhtiökokoukselle hallituksen jäsenten valitsemisesta. Nimitysvaliokuntaan kuuluu yhtiöjärjestyksen mukaan kolmesta viiteen hallituksen enintään vuodeksi nimittämää jäsentä. Ehdotuksia tehdessään nimitysvaliokunta kuulee myös suurimpien osakkeenomistajien näkemykset nimitysesityksistä. Marraskuussa 2001 hallitus

nimitti nimitysvaliokunnan jäseniksi Jussi Länsiön, Roger Talermon ja Tom von Weymarnin.

Hallituksen apuna toimii tilintarkastusvaliokunta, jonka tehtävät ja kokoonpano on esitetty tarkemmin kohdassa ”Hallinnon ja liiketoiminnan valvonta”.

Hallituksen sihteerinä toimii lakiasiaintoimittaja Maire Laitinen. Hallitus kokoontuu vähintään kerran kuukaudessa. Vuonna 2001 hallitus kokoontui 20 kertaa.

Toimitusjohtaja ja konsernin johtoryhmä

Toimitusjohtaja vastaa yhtiön operatiivisesta johtamisesta sekä muista hänelle osakeyhtiölaissa säädetyistä tehtävistä, hallituksessa käsiteltävien asioiden valmistelusta, hallituksessa tehtyjen päätösten täytäntöönpanosta sekä antaa tarkemmat ohjeet yhtiön hallinnon muusta järjestämisestä. Lisäksi toimitusjohtaja esittelee hallituksen kokouksessa käsiteltävät asiat. Toimitusjohtajan nimittää ja vapauttaa hallitus.

Entisen toimitusjohtaja Kaj-Erik Relanderin erottua yhtiön palveluksesta 1.8.2001 Soneran vt. toimitusjohtajana toimi Aimo Eloholma 1.10.2001 saakka, jolloin nykyinen toimitusjohtaja Harri Koponen aloitti tehtävänsään.

Konsernin johtoryhmä, jonka toimitusjohtaja nimittää, käsittelee kaikki Soneran hallituksen käsiteltäväksi tai päätettäväksi menevät asiat sekä avustaa toimitusjohtajaa strategisten ja liiketoimintatavoitteiden johtamisessa ja niiden täytäntöönpanon koordinoimisessa.

Johtoryhmään kuuluu toimitusjohtajan lisäksi kahdeksan muuta johtajaa. Johtoryhmän sihteerinä toimii lakiasiaintoimittaja Maire Laitinen.

Hallinnon ja liiketoiminnan valvonta

Yhtiön hallinnon ja liiketoiminnan valvonnasta vastaa yhtiön hallitus.

Yhtiön hallitus perusti toukokuussa 2000 tilintarkastusvaliokunnan, jonka tehtävänä on avustaa hallitusta yhtiön hallinnon valvonnassa käymällä itseenäisesti ja puolueettomasti läpi raportointiprosesseja ja sisäistä valvontaa sekä toimia yhdyssiteenä yhtiön johdon, sisäisen tarkastuksen, ulkopuolisten tilintarkastajien ja hallituksen välillä. Valiokunnan varsinaisia jäseniä ovat Tapio Hintikka, Jorma Laakkonen ja Eva Liljebloom. Valiokunnan kokouksiin osallistuu myös talous- ja rahoitusjohtaja Kim Ignatius ja sihteerinä toimii lakiasiaintoimittaja Maire Laitinen. Valiokunta pyrki kokoontumaan vähintään 3 kertaa vuodessa. Vuonna 2001 kokoontumiskertoja oli 3.

Toimitusjohtajan vastuulla on yhtiön hallinnon ja valvontamekanismien järjestäminen käytännössä. Toimitusjohtaja vastaa myös siitä, että yhtiön toiminnassa noudatetaan lakia, yhtiön toimintaperiaatteita sekä hallituksen antamia ohjeita ja määräyksiä. Toimitusjohtaja toimii puheenjohtajana konsernin johtoryhmässä, joka avustaa toimitusjohtajaa liiketoiminnan johtamisessa ja valvonnassa.

Yhtiön hallinnon ja liiketoiminnan valvonta jakautuu kolmeen osa-alueeseen:

1. Liiketoiminnan suunnittelu, ohjaus ja taloudellinen valvonta
2. Riskien hallinta ja vakuuttaminen
3. Sisäinen tarkastus

Lisäksi yhtiön toimintaa tarkastavat yhtiöstä riippumattomat ulkoiset tilintarkastajat.

Konsernilla on käytössä liiketoiminnan suunnittelua ja ohjausta sekä taloudellista valvontaa palveleva informaatiojärjestelmä. Konsernin liiketoiminnan kehityksestä ja tuloksesta raportoidaan kuukausittain konsernin johtoryhmälle sekä annetaan tiedoksi Sonera Oyj:n hallitukselle. Konserni on ryhmitelty tulosvastuullisiin liiketoimintayksiköihin, jotka vastaavat oman liiketoiminta- ja talousinformaationsa tuottamisesta ja oikeellisuudesta.

ta. Sonera Oyj:n hallitus hyväksyy konsernin liiketoimintasuunnitelmat, vastaa emoyhtiön ja konsernitilinpäätöksen sekä osavuositarkastusten laatimisesta, ja hyväksyy konsernin sisäisessä ja ulkoisessa raportoinnissa käytettävät laskentaperiaatteet, jotka on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 1 sivuilla 42-45.

Riskien hallinta on yhdistetty osaksi liiketoiminnan suunnittelua ja seurantaa. Tavoitteena on, että liiketoiminnot ennakoita tunnistavat ja asettavat tärkeysjärjestykseen tavoitteidensa toteuttamista uhkaavat keskeisimmät riskitekijät sekä suunnittelevat ja toteuttavat näiden riskien hallinnan vastuutuksen ja valvontamenetelyt. Riskienhallinta kartoittaa systemaattisesti konsernin liiketoimintaan liittyvät riskit ja raportoi niistä toimitusjohtajalle säännöllisesti sekä tilintarkastusvaliokunnalle vähintään kerran vuodessa. Konsernin liiketoimintaan liittyvät omaisuus-, keskeytys- ja vastuuvahinkoriskit suojataan asianmukaisilla vakuutusjärjestelyillä. Riskienhallinta käyttää tarvittaessa työnsä apuna ja täydennyksenä yhtiön ulkopuolista ja riippumatonta asiantuntemusta.

Konsernin sisäinen tarkastus tukee yhtiön johtoa sisäisen valvonnan kehittämisessä sekä tarkastaa ja arvioi sisäisen valvonnan toimivuutta ja tavoitteiden toteutumista, sisäisen raportoinnin luotettavuutta, toimintojen tarkoituksenmukaisuutta ja tehokkuutta sekä konsernin toimintaperiaatteiden ja ohjeiden riittävyttä ja noudattamista. Konsernin johtoryhmä käsittelee ja vahvistaa sisäisen tarkastuksen vuosisuunnitelman. Sisäinen tarkastus raportoi toiminnastaan toimitusjohtajalle ja tilintarkastusvaliokunnalle säännöllisesti. Sisäinen tarkastus käyttää tarvittaessa työnsä apuna ja täydennyksenä yhtiön ulkopuolista ja riippumatonta asiantuntemusta.

Yhtiöjärjestyksen mukaan Sonera Oyj:llä on oltava 1-3 tilintarkastajaa,

jotka valitaan vuosittain yhtiökokouksessa. Yhtiön tilintarkastajina toimivat KHT-tilintarkastaja Jorma Heikkinen ja KHT-yhteisö KPMG Wideri Oy Ab, päävastuullisena tilintarkastajanaan KHT Solveig Törnroos-Huhtamäki. KPMG Wideri Oy Ab vastaa tilintarkastustyön ohjeistuksesta ja koordinoinnista koko konsernin osalta sekä vastaa konsernin suomalaisten tytäryhtiöiden tilintarkastuksesta. Eräitä vähäisiä poikkeuksia lukuun ottamatta KPMG-yhteisöt vastaavat myös konsernin ulkomaisten tytäryhtiöiden tilintarkastuksesta. Emoyhtiön tilintarkastajat antavat yhtiön osakkeenomistajille lain edellyttämät tilintarkastuskertomukset sekä raportoivat tarkastushavainnoistaan toimitusjohtajalle, tilintarkastuskomitealle ja yhtiön hallitukselle. Yhtiön tilintarkastajien suorittamaa hallinnon tarkastusta koskeva lausunto sisältyy tilintarkastuskertomukseen.

Konsernilla on käytössä Sonera Oyj:n hallituksen vahvistamat sisäpiirisäännöt, jotka vastaavat Helsingin Pörssin sisäpiiriohjeita.

Hallituksen palkkiot ja etuudet

Hallituksen jäsenille maksetaan kuukausi- ja kokouspalkkio. Hallituksen puheenjohtajan kuukausipalkkio on 5 046 euroa, varapuheenjohtajan 3 364 euroa ja muiden varsinaisten jäsenten 3 027 euroa. Henkilöstön edustajan kuukausipalkkio on 1 682 euroa. Lisäksi hallituksen jäsenille maksetaan kokouspalkkiona 168 euroa kokoukselta.

Hallituksen jäsenille palkkioita ei makseta muun kuin jäsenyyden perusteella. Poikkeuksen tästä muodostavat henkilöstön edustajat, joilla on voimassa oleva työsuhde yhtiöön ja jotka saavat normaalin palkkansa työstään sekä siihen liittyvät muut etuudet. Hallituksen korvauksista ja palkkioista päättää yhtiökokous. Hallituksen jäsenillä on myös oikeus matkapuhelinuun.

Johdon palkkaus ja muut etuudet

Soneran hallituksen jäsenten, emoyhtiön toimitusjohtajan ja tytäryhtiöiden toimitusjohtajien palkkojen, etujen ja palkkioiden määrä oli 31.12.2001 päättyneellä tilikaudella yhteensä noin 7,1 milj. euroa. 1.10.2001 alkaen emoyhtiön toimitusjohtajalle maksettava palkka on 46 252 euroa kuukaudessa ja konsernin johtoryhmän muiden jäsenten yhteenlasketut kuukausipalkat ovat 135 198 euroa.

Soneran johtoryhmän jäsenet ja muut johtajat ovat työsuhteessa Soneraan ja heidän työsuhteissaan on sovittu tavanomaisista työsuhdetta koskevista ehdoista, muun muassa palkasta ja työsuhteen päättymisestä. Näiden työsuhteiden mukaisesti johtajille maksetaan peruspalkka ja heille voidaan maksaa lisäksi tulos- ja muihin tavoitteisiin sidottu puolivuositainen bonuspalkkio. Lisäksi kaikki johtajat nauttivat tiettyä luontoisetuja. Toimitusjohtajan ja johtoryhmän jäsenten palkoista ja palkkioista päättää hallitus. Toimitusjohtajan kanssa on tehty erillinen hallituksen vahvistama johtajasopimus. Muun johdon palkoista ja muista etuuksista päätettäessä noudatetaan "yhden yli" -periaatetta.

Työsopimusten mukaisesti työsuhteen päättämiseen sovelletaan yleensä kuuden kuukauden irtisanomisaikaa, jonka jälkeen johtajia sitovat kilpailukiello- ja salassapitolausekkeet. Johtoryhmän jäsenten eläkeikä on 60-65 vuotta ja toimitusjohtajan 60 vuotta.

Soneralla ei ole yritysjohtoon kuuluvilta henkilöiltä saamia. Yritysjohtoon kuuluvat henkilöt tai heidän lähipiirinsä eivät myöskään ole olennaisissa liikesuhteissa yhtiöön.

Hallitus

Tapio Hintikka

Jussi Länsiö

Jorma Laakkonen

Eva Liljebloom

Puheenjohtaja

TAPIO HINTIKKA (s. 1942)

DI

Toiminut Sonera Oyj:n hallituksen puheenjohtajana 21.3.2001 alkaen. Hackman Oyj Abp:n toimitusjohtaja. Onninen Oy:n ja Teleste Oyj:n hallituksen jäsen.

- Soneran osakkeita 0 kpl.

Varapuheenjohtaja

JUSSI LÄNSIÖ (s. 1952)

ekonomi

Toiminut Sonera Oyj:n hallituksen varapuheenjohtajana 21.3.2001 alkaen, Soneran hallituksen jäsenenä vuodesta 2000. Oyj Hartwall Abp:n toimitusjohtaja. Metsä Tissue Oyj:n ja Jokerit HC Oyj:n hallituksen jäsen.

- Soneran osakkeita 0 kpl.

JORMA LAAKKONEN (s. 1943)

varatuomari

Soneran hallituksen jäsen 21.3.2001 alkaen. Polar Kiinteistöt Oyj:n, Silja Oyj Abp:n ja Nordisk Renting AB:n hallituksen jäsen.

- Soneran osakkeita 750 kpl.

EVA LILJEBLOM (s. 1958)

KTT

Soneran hallituksen jäsen 21.3.2001 alkaen. Svenska handelshögskolanin rahoitustieteen professori ja rahoitustieteen laitoksen johtaja. Stockmann Oyj Abp:n hallituksen jäsen.

- Soneran osakkeita 660 kpl.

Johtoryhmä

Harri Koponen

Aimo Eloholma

Kim Ignatius

Jari Jaakkola

HARRI KOPONEN (s. 1962)

Executive MBA

Sonera Oyj:n toimitusjohtaja. Yhtiön palveluksessa 1.10.2001 alkaen.

- Soneran osakkeita 7 972 kpl, optioihin perustuvien osakkeiden määrä 510 000 kpl.

AIMO ELOHOLMA (s. 1949)

DI

Sonera Oyj:n varatoimitusjohtaja ja Chief Operating Officer (COO). Yhtiön palveluksessa vuodesta 1974. Aspocomp Group Oyj:n hallituksen jäsen.

- Soneran osakkeita 18 552 kpl, optioihin perustuvien osakkeiden määrä 395 000 kpl.

KIM IGNATIUS (s. 1956)

ekonomi

Sonera Oyj:n talous- ja rahoitusjohtaja. Yhtiön palveluksessa vuodesta 2000.

- Soneran osakkeita 2 000 kpl, optioihin perustuvien osakkeiden määrä 325 000 kpl.

JARI JAAKKOLA (s. 1961)

sosionomi

Viestinnästä ja sijoittajasuhteista vastaava johtaja. Yhtiön palveluksessa vuodesta 1997.

- Soneran osakkeita 7 878 kpl, optioihin perustuvien osakkeiden määrä 340 001 kpl.

Roger Talermo

Esa Tihilä

Tom von Weymarn

Tapio Vaahtokivi

Kari Vilkmán

ROGER TALERMO (s. 1955)

KTM
Soneran hallituksen jäsen
21.3.2001 alkaen. Amer-
yhtymä Oyj:n toimitusjohtaja.
Suunto Oy:n, Atomic
Austria GmbH:n, Wilson
Sporting Goods Co:n ja
Amer-Tupakka Oy:n halli-
tuksen puheenjohtaja.
• Soneran osakkeita 0 kpl.

ESA TIHILÄ (s. 1964)

yo. merkonomi
Soneran hallituksen jäsen
21.3.2001 alkaen. Meridea
Financial Software Oy:n toi-
mitusjohtaja. Nice Business
Solutions Finland Oy:n
hallituksen puheenjohtaja.
• Soneran osakkeita 0 kpl.

TOM VON WEYMARN (s. 1944)

DI
Soneran hallituksen jäsen
21.3.2001 alkaen. Oy Rettig
Ab:n toimitusjohtaja.
Lännen Tehtaat Oyj:n,
Oy Sinebrychoff Ab:n,
Oy Telko Ab:n ja CPS Color
Group Oy:n hallituksen
jäsen.
• Soneran osakkeita 2 850 kpl.

TAPIO VAAHTOKIVI (s. 1942)

insinööri
Valittiin uudelleen hallituk-
seen henkilöstön edustajaksi
5.4.2001. Ollut henkilöstön
edustaja vuodesta 1998,
ennen Suomen PT:n jakautu-
mista toimi henkilöstön edus-
tajana Telecom Finland Oy:n
hallituksessa. Tietoliikenneli-
iton puheenjohtaja.
• Soneran osakkeita 1 267 kpl,
optioihin perustuvien osak-
keiden määrä 1 400 kpl.

KARI VILKMÁN (s. 1951)

teleasentaja
Valittiin hallitukseen henki-
löstön varaedustajaksi
5.4.2001. Ollut henkilöstön
edustaja vuodesta 1998, ennen
Suomen PT:n jakautumista
toimi henkilöstön edustajana
Telecom Finland Oy:n halli-
tuksessa. Riihimäen kaupun-
ginvaltuuston jäsen.
• Soneran osakkeita 1 310 kpl,
optioihin perustuvien osak-
keiden määrä 1 400 kpl.

Jaakko Nevanlinna

Aimo Olkkonen

Niklas Sonkin

Juha Varelius

Anni Vepsäläinen

JAAKKO NEVANLINNA (s. 1956)

KTM
Sonera Telecom Oy:n ja
Sonera Carrier Networks
Oy:n toimitusjohtaja. Yhtiön
palveluksessa vuodesta 1991.
• Soneran osakkeita 942 kpl,
optioihin perustuvien osak-
keiden määrä 175 001 kpl.

AIMO OLKKONEN (s. 1946)

DI
Sonera Wireless Ventures
-yksikön eli kansainvälisestä
matkaviestintäliiketoimin-
nasta vastaava johtaja ja
Sonera Holding B.V:n toimitus-
johtaja. Yhtiön palveluksessa
vuosina 1969-1978 ja edelleen
vuodesta 1988 lähtien.
• Soneran osakkeita 0 kpl,
optioihin perustuvien osak-
keiden määrä 135 000 kpl.

NIKLAS SONKIN (s. 1967)

DI
Strategia ja liiketoiminnan
kehittäminen sekä Research
ja Technology -toiminnoista
vastaava johtaja. Sonera
SmartTrust Oy:n hallituksen
puheenjohtaja. Yhtiön palve-
luksessa vuodesta 1988.
• Soneran osakkeita 1 500 kpl,
optioihin perustuvien osak-
keiden määrä 190 001 kpl.

JUHA VARELIUS (s. 1963)

KTM
Sonera Services -liiketoimin-
nasta vastaava johtaja ja
Sonera Zed Oy:n toimitus-
johtaja. Yhtiön palveluksessa
vuodesta 1993.
• Soneran osakkeita 3 957 kpl,
optioihin perustuvien osak-
keiden määrä 405 000 kpl
Sonera Oyj:ssä ja 218 826
kpl Sonera Zed Oy:ssä.

ANNI VEPSÄLÄINEN (s. 1963)

DI
Sonera Mobile Operations
-yksikön eli kotimaan matka-
viestintäliiketoiminnasta
vastaava johtaja. Yhtiön
palveluksessa vuodesta 1987.
Suomen Erillisverkot Oy:n
hallituksen jäsen.
• Soneran osakkeita 0 kpl,
optioihin perustuvien osak-
keiden määrä 285 001 kpl.

Kaikki omistustiedot 31.12.2001 mukaisesti. Osake- ja optio-omistukset on esitelty yksityiskohtaisemmin Soneran internet-sivuilla osoitteessa www.sonera.fi/sijoittaja kohdassa "Sisäpiirirekisteri".

Tietoja sijoittajille

Varsinainen yhtiökokous

Aika: keskiviikko 3.4.2002 klo 16.00

Paikka: Helsingin Messukeskus, Messuaukio 1, Helsinki

Tarkemmat ilmoittautumisohjeet yhtiökokouskutsussa ja yhtiön internet-sivuilla:
www.sonera.fi

Osoitteenmuutokset

Osakkaan henkilö- ja osoitetietojen muutokset pyydämme ilmoittamaan siihen arvo-osuusrekisteriin, jossa arvo-osuustili on.

Taloudelliset katsaukset

Soneran vuoden 2002 osavuositarkastukset ilmestyvät tiistaina 23.4., torstaina 18.7. ja tiistaina 22.10.

Sonera julkaisee vuosikertomuksen ja osavuositarkastukset suomeksi ja englanniksi. Osavuositarkastuksia ei paineta; ne ovat saatavilla yhtiön internet-sivuilla ja niitä voi tilata telefaxilla numerosta 02040 60025.

Sijoittajatieto internetissä

Soneran taloudelliset katsaukset, pörssi- ja lehdistötiedotteet sekä muuta sijoittajatietoa on saatavilla yhtiön internet-sivuilla osoitteessa: www.sonera.fi/sijoittaja

Sijoittajasuhteet

Samppa Seppälä
puhelin 02040 63416
sähköposti: samppa.seppala@sonera.com

Yhdysvalloissa:
Steve Fleischer
puhelin +1 973 448 4616
sähköposti: steve.fleischer@sonera.com

YHTEYSTIETOJA

Valtakunnallinen vaihdenumero: 020401

Sonera internetissä:

www.sonera.fi ja www.sonera.com

Pääkonttori:

Sonera Oyj
Teollisuuskatu 15, Helsinki
PL 154, 00051 SONERA
puhelin 020401 (int. +358 20401)
fax 02040 60025 (int. +358 2040 60025)

Tähän vuosikertomukseen sisältyy tulevaisuudennäkymiin liittyviä lausumia, jotka eivät ole historiallisia tosiseikkoja vaan lausumia tulevaisuuden odotuksista. Sonera uskoo, että näiden lausumien taustalla olevat odotukset pohjautuvat perusteltuihin oletuksiin. Näihin lausumiin sisältyy kuitenkin riskejä ja epävarmuustekijöitä. Useat merkittävät syyt saattavat aiheuttaa todellisten tulosten merkittävän poikkeamisen tässä esitetyistä tulevaisuudennäkymiin liittyvistä lausumista. Nämä lausumat kuvaavat tämänhetkistä käsitystä eikä Sonera sitoudu päivittämään niitä uuden tiedon tai tulevaisuuden tapahtumien valossa muutoin kuin lakisääteisen ilmoitusvelvollisuutensa kautta. Sonera on esittänyt mahdollisia riskejä ja epävarmuustekijöitä 9.11.2001 julkaisemassaan osakeannin listalleottoesitteessä.

Sonera Oyj

Teollisuuskatu 15, Helsinki

PL 154, 00051 SONERA

Puh. 020401, fax 02040 60025

www.sonera.fi

Kotipaikka: Helsinki. Y-tunnus: 1475607-9